

Basili Imperat

Parenthet

Xenophontis

Xenophonis

Dionis Apicula

Philo de Nadi lat

Plutarchus

Virtute et Virtute

Synetii Opuscula

Porphyrii Philosophi

Heliodori Opera

Virgilius Elogia

Accommodata

Valeo et Nemo

Reverentia (1)

et ubi

BIBL.
DE
L'UNIVERSITÉ
MS.

1107

1107

~~E. III. 1.~~

BIBL.
DE
L'UNIVERSITÉ
MS.
1107

E. III. 14.

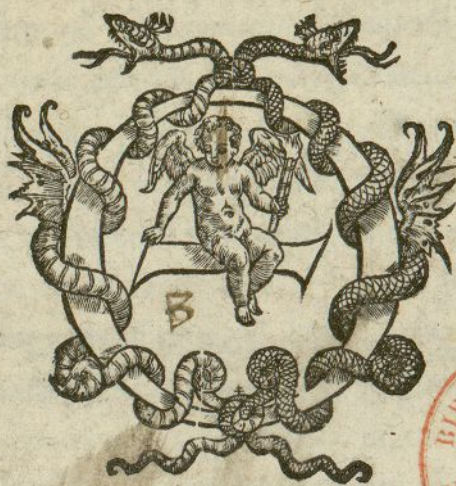
1156414979

4. . . L. G. φ. 74.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ.

XENOPHONTIS OECONOMICVS,
id est de tuenda re familiari Liber.

posterioris cogitationis sapientioris solus off. / et Cit. psil. 12.^a
Δώτερά φρονήδης Γνώτερά.

PARISIIS,

Ex Typographia Steph. Preuosteau, hæredis Guil. Morelij
in Græcis Typog. Regij, in clauso Brunello.

1 5 8 2.

ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ

ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ

ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ

ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ

ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ

ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ

ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΡΗΤΟΡΟΣ ἢ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΚΟΥΣ ΑΔΕ ΠΟΤΕ ΤΩ ΣΩΚΡΑΤΕΙ ΚΑΙ ΟΙ-

ΧΝΟΜΙΑΣ ΤΙΔΕ ΔΕ ΔΙΑΛΕΞΑΜΕΝΟΣ ΕΙΠΕ ΜΕΙ ΕΦΗ Ω

ΚΕΙΤΕΡΟΣ ΕΛΕΓΕ ΑΡΑ ΓΕ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΒΠΙΣΤΗΜΗΣ ΠΙΝΟΣ

ΟΝΟΜΑ ΕΣΤΙΝ ΩΣΤΕ Η ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ Η ΖΑΛΧΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ

Η ΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΕΜΟΙ ΓΕ ΔΟΧΕΙ ΕΦΗ Ο ΚΕΙΤΕΡΟΣ ΕΛΕΓΕ Η ΚΑΙ

ΩΣΤΕ ΤΟΥΤΩΝ Τῶν ΤΕΧΝῶΝ ΕΧΟΙΜΕΝ ΑΙ ΕΙΠΕΝ Ο ΠΙ

ΕΡΧΟΝ ΕΚΑΣΤΗΣ ΕΤΩ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΔΙΔΩΜΕΝ ΑΙ ΕΙΠΕΝ Ο ΤΙ ΕΡΧΟΝ

ΑΥΤΗΣ ΕΣΤΙ ΔΟΧΕΙ ΓΑΡ ΕΦΗ Ο ΚΕΙΤΕΡΟΣ ΕΛΕΓΕ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΑΓΑΘΟΝ ΕΙ ΔΕ ΟΙ-

ΚΕΙΝ ΔΥΕΑΥΤΟΙ ΟΙΚΟΝ Η ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΝ ΔΕ ΟΙΚΟΝ ΕΦΗ Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΕΙ ΒΠΙ-

ΣΤΕΠΟΙ ΤΙΣ ΑΥΤΩΝ ΕΙΣΑΙ ΔΙΔΩΜΕΝ ΕΙ ΒΑΛΕΙΤΟ ΔΕ ΟΙΚΕΙΝ ΩΣΤΕ ΚΑΙ ΔΥ

ΕΑΥΤΩΝ Ο ΜΕΝ ΓΑΡ ΤΕΚΤΟΝΙΚΗΝ ΒΠΙΣΤΑΜΕΝΟΣ Ο ΜΕΙΩΣ ΑΙ ΚΑΙ ΔΙΔΩΜΕΝ ΑΥΤΟ

ΕΡΓΑΖΕΣΘΑΙ Ο ΤΙ ΕΦΗ ΚΑΙ ΕΑΥΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΓΑΡ ΩΣΤΑΥΤΩΣ ΕΜΟΙ-

ΓΕ ΔΟΧΕΙ Ω ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΕΣΤΙ ΑΡΑ ΕΦΗ Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΠΛΗ ΤΕΧΝΩ

ΤΑΥΤΩΝ ΒΠΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΙ ΜΗ ΑΥΤΕΣ ΤΥΧΟΙ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΧΕΙΝ ΔΥΝΑΜΕΝ

ΟΙΚΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΩΜΕΝΑ ΩΣΤΕ ΚΑΙ ΟΙΚΟΔΟΜΩΜΕΝΑ ΜΙΑΘΡΟΦΟΝ ΝΗ ΔΙΑ ΚΑΙ

ΠΟΛΥΝ ΓΕ ΜΙΑΘΡΟΝ ΕΦΗ Ο ΚΕΙΤΕΡΟΣ ΕΛΕΓΕ ΦΕΡΕΙΤΑΙ ΑΙ ΕΙ ΔΙΔΩΜΕΝ ΟΙΚΟΝ ΠΑ-

ΡΑΛΑΘΩΝ ΤΕΛΕΝ ΤΕ ΟΣΤΑ ΔΕΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΙΣΙΑΙ ΠΟΙΩΝ ΑΥΞΑΝ ΔΥΝ ΟΙΚΟΝ ΟΙΚΟΣ

ΔΕ ΥΙ ΔΟΧΕΙ Η ΜΙΝ ΕΙ ΑΡΑ ΟΣΤΕ ΟΙΚΙΑ Η ΚΑΙ ΟΣΤΑ ΤΙΣ ΕΞΩ ΤΗΣ ΟΙΚΙΑΣ ΕΚΕ-

ΚΛΗΤΟ ΠΟΡΥΤΑ ΤΩ ΟΙΚΟΥ ΤΑΥΤΑ ΕΣΤΙΝ ΕΜΟΙ ΓΑΡ ΕΦΗ Ο ΚΕΙΤΕΡΟΣ ΕΛΕΓΕ ΔΟ-

ΧΕΙ ΚΑΙ ΕΙ ΜΗ ΔΕ ΕΝ ΤΗ ΑΥΤΗ ΠΟΛΕΙ ΕΙΗ ΤΑΙ ΚΕΚΛΗΜΕΝΑ ΠΟΡΥΤΑ ΤΩ ΟΙΚΟΥ

ΕΙ ΟΣΤΑ ΤΙΣ ΚΕΚΛΗΤΑΙ ΕΚΟΙΩ ΚΑΙ ΕΡΧΟΙΣ ΚΕΚΛΗΜΕΝΑΙ ΤΙΝΕΣ ΝΗ ΔΙΑ ΚΑΙ

ΠΟΛΛΟΙΣ ΓΕ ΕΝΟΙ Η ΚΑΙ ΚΛΗΜΑΤΑ ΑΥΤΑΝ ΦΘΟΡΩΜΕΝ ΕΙ ΤΟΙΣ ΕΡΧΟΙΣ ΓΕ-

ΛΟΙΟΝ ΜΕΡΟΣ ΑΙ ΕΙΗ ΕΦΗ Ο ΚΕΙΤΕΡΟΣ ΕΛΕΓΕ ΕΙ Ο ΤΟΙΣ ΕΡΧΟΙΣ ΑΥΞΩΝ ΠΑΡΕΣΤΑ

ΚΑΙ ΜΙΑΘΡΟΝ ΤΟΥΤΟ ΦΕΡΕΙ ΟΠ ΤΙ ΗΜΙΝ ΕΔΟΧΑ ΟΙΚΟΣ ΑΝΔΡΟΣ ΕΙ ΟΣΤΕ ΚΛΗ-

ΣΙΣ ΝΗ ΔΙ ΕΦΗ Ο ΚΕΙΤΕΡΟΣ ΕΛΕΓΕ Ο ΤΙ ΓΕ ΤΙΣ ΑΓΑΘΟΝ ΚΕΚΛΗΤΑΙ ΕΜΑ ΔΙ

ὅκ, εἴ τί κακόν, κτήμα ἐγὼ τὸ καλῶ. σὺ ἔοικας ἅ ἐκάστῳ ὠφέλιμα
 κτήματα καλῶν. πρὸς μὲν οὖν, ἔφη. ἅ δὲ γε βλαπτόντα, ζημία
 ἐγὼ γε μάλλον νομίζω ἢ κτήματα· καὶ ἄρα γὰρ τίς ἵππον ὀριάμε-
 νος, μὴ ὀπίσσειται αὐτῷ κτήσασθαι, ἀλλὰ καταπίπτων ἀπ' αὐτοῦ κακὰ
 λαμβάνει, καὶ κτήματα αὐτῷ ὅτι ὁ ἵππος; Οὐκ, εἴωρ ἅ κτήματ'
 ὅτι ἀγαθόν. ὃ δ' ἄρα γὰρ ἡ γῆ ἀνθρώπῳ ὅτι κτήματα, ἐστὶς ὅπως
 ἐργάζεται αὐτὴν, ὥστε ζημιόσθαι ἐργαζόμενος. Οὐδὲ ἡ γῆ μὲντοι
 κτήματα ὅτιν, εἴωρ ἀντί τῆς τρέφειν, πεινῶν ὀφθαλμοῦ. Οὐκ οὖν
 καὶ ἅ παρόσια ὡσαύτως, εἴ τις ἀφ' ὅ μὴ ὀπίσσειται παρόσιτοις
 κτήσασθαι ζημιότο, ὅθεν τὰ παρόσια κτήματα τούτω εἴη ἀνθρώπου.
 ἔμοιγε δοκεῖ σὺ ἄρα, ὡς ἔοικε, τὰ μὲν ὠφελοῦντα κτήματα ἡ γῆ· τὰ
 δὲ βλαπτόντα, καὶ κτήματα ὅπως. ταῦτα ἄρα ὄντα, τὰ μὲν ὀπίσσει μέ-
 νω κτήσασθαι αὐτῷ ἐκάστοις, κτήματα ὅτι. τὰ δὲ μὴ ὀπίσσει μὲν, καὶ
 κτήματα. ὡς ὅρα γὰρ αὐλοὶ τὰ μὲν ὀπίσσει μὲν ἄλλως λόγου αὐλοῦ,
 κτήματα εἰσι. τὰ δὲ μὴ ὀπίσσει μὲν, ὅθεν μάλλον ἢ ἄλλοι λίθοι,
 εἰ μὴ ἀποδιδόντες γὰρ αὐτοῖς τὸ αὐτὸ φαίνεται ἡμῖν, ἀποδιδόντες μὲν
 οἱ αὐλοὶ, κτήματα μὴ ἀποδιδόντες δὲ, ἀλλὰ κεκλήμενοι, καὶ τοῖς
 μὴ ὀπίσσει μὲν αὐτοῖς κτήσασθαι καὶ ὁμολογοῦ μὲν γὰρ, ὡς Σώκρα-
 τες, ὁ λόγος ἡμῖν χωρὶς, ἐπεὶ ὅρα εἴρηται τὰ ὠφελοῦντα, κτήματα εἴ-
 ναι μὴ πωλοῦ μὲν μὲν γὰρ, καὶ κτήματα εἰσι οἱ αὐλοὶ. ὅθεν γὰρ κτή-
 σιμοί εἰσι πωλοῦ μὲν δὲ, κτήματα. Πρὸς ταῦτα δ' ὁ Σωκράτης εἴ-
 πει, μὴ ὀπίσσειται γὰρ πωλῶν. εἰ δὲ πωλοῖ αὐτὸς παρὸς τὸν, ὥς μὴ ὀπί-
 σσειται κτήσασθαι, ὅθεν πωλοῦ μὲν εἰσι κτήματα κατὰ γὰρ τὸν λό-
 γον. λέγειν ἔοικας, ὡς Σώκρατες, ὅτι ὅθεν ὁ ἀργυρεὶόν ὅτι κτήματα,
 εἰ μή τις ὀπίσσειται κτήσασθαι αὐτῷ. καὶ σὺ δὲ μοι δοκεῖς ὅτι σὺ νομο-
 λογεῖν, ἀφ' ὧν τις ὠφελεῖσθαι δύναται, κτήματα εἴη. εἰ γοῦν τις
 κτήσασθαι ἀργυρεῖον, ὥστε ὀρίαντος οἷς ἐταῖραν, ἀφ' αὐτοῦ
 κάκιον μὲν ὅ σῶμα ἔχει, κάκιον δὲ πλεονέχων, κάκιον δὲ τὸ
 οἶκον, πῶς δὲ ἐπὶ ὁ ἀργυρεὶον αὐτῷ ὠφέλιμον εἴη; ὅρα μὲν
 εἰ μὴ γὰρ καὶ τὸν ὑποκύαμον καλοῦ μὲν κτήματα εἴη φησὶ μὲν,
 ὅφ' οἱ φαγόντες αὐτὸν, ὡς ἀπληγες γίνονται. ὁ μὲν δὲ ἀργυ-

παραπληξία ἀντιθέτως ἰσχυρίζεται ὡς ἀπληγες γίνονται. ὁ μὲν δὲ ἀργυ-
 ρεὶον ἀντιθέτως ἰσχυρίζεται ὡς ἀπληγες γίνονται.

εἰ μή τις ἐπίστηται αὐτὰ χρῆσθαι, ἔγω πόρρω ἀπαθείω, ὥ
 Κριτόβουλε, ὥστε μηδὲ χρήματα εἶναι οἱ δὲ φίλοι, ὡς τις ἐπίστηται
 αὐτοῖς χρῆσθαι, ὥστε ὠφελεῖσθαι ἀπ' αὐτῶν, ἢ φήσῃ μὲν αὐτοῖς εἶναι;
 Χρήματα γὰρ Δί', ἔφη ὁ Κριτόβουλος, καὶ πολὺ γε μάλλον ἢ τοῖς βούτοις,
 ὡς ὠφελιμώτερόν γε ὦσι τῶν βοῶν καὶ οἱ ἐχθροὶ ἄρα κατὰ γε ὅν σὸν
 λόγον, χρήματά εἰσι τὰ δυνάμειν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ὠφελεῖσθαι.
 ἔμοιγ' οὖν δοκεῖ οἰκονόμου ἄρα εἶναι ἀγαθόν, καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἐπίστασθαι
 χρῆσθαι, ὥστε ὠφελεῖσθαι ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν; ἀμυνόμενα γὰρ καὶ γὰρ δὴ
 ὅρας, ἔφη, ὦ Κριτόβουλε, ὅσοι μὲν δὴ οἱ κριόειδων εἰσὶν ἡνὶ ξηλοὶ ἀπὸ
 πολέμου. εἰσὶ δὲ ἀπὸ τυραννίδων. ἀλλὰ γὰρ τὰ μὲν, καλῶς ἔμμεγε δο-
 κεῖ λέγεσθαι, ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Κριτόβουλος. ἐκείνο δ' ἡμῶν ἢ φαί-
 νεται, ὅπότῃ ὁρᾷ μὲν ὕμιν, ἐπιτήμας μὲν ἔχοντας, καὶ ἀφορμαῖς, ἀφ'
 ὧν δυνάμηνται ἐργάζεσθαι οἱ μὲν αὐτοῖς οἴκοις, αἰσθανώμεθα δὲ αὐτοῖς
 ταῦτα μὴ γέλοντας ποιεῖν, καὶ ἀφ' οὗ τοῦ ὁρᾷ μὲν ὠφελὲς ἔσας αὐ-
 τοῖς τὰς ἐπιτήμας. δὴ οὐκ ἔστιν, ἢ τοῖς αὐτοῖς, ὥστε αἱ ἐπιτήμας χρήματά εἰ-
 σιν, ὥστε κλήματα. πῶς δὲ δούλων μοι, ἔφη ὁ Σώκρατης, ἐπιτήμας, ὦ
 Κριτόβουλε, ἀφ' ἧς λέγεσθαι. ὦ, μὰ Δί', ἔφη, οὐκ ἔγωγε. ἀλλὰ καὶ
 πόρῳ βύπατρεδων δικοιόντων γε οὐκ εἶναι. οὐκ ἔγωγε ὁρᾷ τοῖς μὲν, καὶ
 πολεμικὰς, τοῖς δὲ, καὶ εἰρηνικὰς ἐπιτήμας ἔχοντας, ταῦτας δὲ, οὐκ
 ἐθέλοντας ἐργάζεσθαι, ὥς μὲν ἔγωγε οἶμαι, δι' αὐτὸ τὸ, ὅτι δεσποῖντας
 οὐκ ἔχουσιν καὶ πῶς δὴ, ἔφη ὁ Σώκρατης, δεσποῖντας οὐκ ἔχουσιν, εἰ δὲ
 χόμῃ οὐδ' αὖ μόνον, καὶ ποιεῖν βυλόμενοι, ἀφ' ὧν ἔχουσιν ἀγαθὰ, ἐπειτα
 κωλύονται ποιεῖν ταῦτα ὑπὸ τῶν ἀρχόντων; καὶ ὕμιν δὴ, ἔφη, εἰσὶν ἔ-
 τοι, ὁ Κριτόβουλος, οἱ ἀφανεῖς ὄντες ἀρχεῖσιν αὐτῶν; ἀλλὰ μὰ Δί', ἔφη ὁ
 Σώκρατης, οὐκ ἀφανεῖς εἰσὶν. ἀλλὰ καὶ πόρῳ φανεροί καὶ ὅτι πονη-
 ρότα τοῖς εἰσὶν, ὥστε σὲ λησθάνουσιν, εἴ ποτε πονηρίαν γε νομίζεις, ἀρ-
 γίαν τ' εἶναι, καὶ μαλακίαν ψυχῆς, καὶ ἀμύνησιν καὶ ἀνὰ δὴ εἰσὶν ἀπα-
 τηλαὶ ὕμιν δέσποναι παρὰ τοῖς μὲν ἡδοναῖς εἶναι. κυβερνᾷ τε, καὶ ἀνω-
 φελὲς ἀνδρόφρων ὁμιλία, αἱ παρὰ τοῖς πᾶσι τῶν χρέων, καὶ αὐτοῖς τοῖς
 ἑξ ἀπατητέοις καταφανέως γίνονται, ὅτι λῶπαι ἄρα εἰσὶν ἡδοναῖς πε-

εἰς ἀπὸ τοῦ δακτύλου

ρειπεπλεγμένα, αἱ δὲ ἀκωλύουσι αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὠφελίμων ἔργων,
 κρατοῦσαι. ἀλλὰ καὶ δῆλοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐργάζεσθαι μὲν ἔκω-
 λυόνται ὑπὸ τούτων. ἀλλὰ καὶ πόρῳ σφοδρῶς πρὸς τὰς ἐργάζεσθαι
 ἔχουσι καὶ μηχανάσθαι πρὸς τοὺς οἴκους κατα-
 τεύουσι καὶ ἀμνηχία σιωέχονται. δοῦλοι γὰρ εἰσι καὶ ἕτοι, ἔφη ὁ
 Σωκράτης, καὶ πόρῳ γε χαλεπῶν δεσποτῶν. οἱ μὲν, λιχνῶν, οἱ δὲ,
 λαχνῶν, οἱ δὲ, οἶνοφλυγῶν, οἱ δὲ, φιλοτιμίαν τίναν μαρῶν καὶ δα-
 πνηρῶν, ἀὶ ἔτι χαλεπῶς ἀρχὴ τῶν ἀνδρῶν, ὧν δὲ ὅτι κρατή-
 σωσιν, ὡς ἔως μὲν δὲ ὁράσιν ἡδύναντες αὐτοὺς, καὶ διωαμύρους ἐργά-
 ζεσθαι, ἀναγκάζουσι φέρειν, ἀὶ δὲ αὐτοὶ ἐργάζονται, καὶ τελεῖν εἰς τὰς
 αὐτῶν ὀφειλόμεναι. ἐπειδὴ δὲ αὐτοὺς ἀδυνάτους αἰσθάνονται οὐκ ἐρ-
 γάζεσθαι ἀλλ' ὅτι γῆρας, ἀπολείπουσι τοῦτους κακῶς γηράσκον δῆλοι
 εἰ αὐτοὺς πειράνται δούλοις χρῆσθαι. ἀλλὰ δεῖ, ὦ Κριτόβουλε, πρὸς
 ταῦτα ἔχῃ ἡσυχίαν ἀμαχεσθαι πρὸς τῆς ὑδουρείας, ἢ πρὸς τοῖς
 οἰκῶν ὅπλοις πειρωμύρους καταδουλεύουσαι. πολέμοι μὲν οὖν ἦδη,
 ὅταν καλὰ καὶ κατὰ ὄντες καταδουλώσονται τῆρας, πολλοὺς δὲ βελ-
 τίους ὑπὸ ἀνέκδοτον εἶναι φερεθήσονται, καὶ ῥᾶον βιοτεύειν ὅτι λοιπὸν
 χερόν ἐποίησαν. αἱ δὲ ταῦτα δέσποιναι ἀκίχουσαι τὰ ἑσθιατῆ
 ἀνδρῶν καὶ τὰς ψυχὰς, καὶ τοῖς οἴκοις, ὅποτε λήθουσι, ἔς' ἃς ἀρ-
 χῶσιν αὐτῶν. ὁ οὖν Κριτόβουλος ἐκ τούτων, ὧς δὲ πῶς εἶπεν, ἀλλὰ
 πρὸς μὲν τῶν τοῖς τῶν ἀρχαίων πόρῳ μοι δοκῶ τὰ λεγόμενα ὑπὸ
 σοῦ ἀκηκοέναι. αὐτὸς δὲ ἐμμενὸν ἐξετάζων, δοκῶ μοι διείσκειν ὅτι
 κῶς τῶν τοῖς τῶν εἰκαστῶν ὄντα, ὡς τ' εἰ μοι συμβεβλήθης, ὅ, ἡ δὲ ποιεῖν
 αὐξοίμην ὅν οἶκον, ὅ, ἡ δὲ μοι δοκῶ ὑπὸ τῶν τούτων, ὧν σὺ δεσποινῶν
 καλῶς, κωλύεσθαι. ἀλλὰ θάρρῳ συμβεβλήθης, ὅ, ἡ ἔχῃς ἀγαθόν ἢ
 κατέγνωκας ἡμῶν, ὦ Σώκρατες, ἰκανῶς πλῆττειν, ὅ, ὅθεν διχρὺ μὲν
 σοι πρὸς δεῖσθαι χρημάτων, ἔκωσ ἔγωγ', ἔφη ὁ Σωκράτης, εἰ καὶ
 πρὸς ἐμοὶ λέγῃς, ὅθεν μοι δοκῶ πρὸς δεῖσθαι χρημάτων, ἀλλ'
 ἰκανῶς πλῆττειν σὺ μὲν περὶ γε, ὦ Κριτόβουλε, πόρῳ μοι δοκεῖς πένεσθαι
 καὶ ναὶ μὲν Δί' ὅτι καὶ πόρῳ οἰκτεῖρω σε ἐγώ. καὶ ὁ Κριτόβουλος

ὁ δὲ Κριτόβουλος
 ὁ δὲ Κριτόβουλος

7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000

σοι εἴη λαβὴν, οὐκ δὲ ἐμέμφω μοι, καὶ ἡ ὕδωρ περὶ ἐμοῦ ἀποτινίσσῃ
 αὐτὸς μὴ ἔχων, δῆσσε καὶ ὅτι τὸ τοῦ ἡγάρου, οἷον ὅτι ἔσθ' αὐτὸ τὸ μὴ
 ἐμέμφω καὶ εἰ βλάβη μοι σικλὴν μαθεῖν σε περὶ ἐμοῦ, δείξαί μοι
 5 πολὺ δεινότερος ἐμὸς πῶς μοι σικλὴν καὶ χάριν εἰδούτος εἰ εἰθέλῃς
 περὶ αὐτῶν μαθητῶν, ἡ δὲ ἐπὶ μοι ταῦτα ποιῶν τι μέμφοιο; ὁ δὲ δὲν αὐτὸ
 διχάως γὰρ ὡς ὁ Σώκρατες ἐγὼ τοῖνυν εἰ δείξω, ὡς Κριτόβουλος, ὅσα νεώ
 λιπῶν περὶ ἐμοῦ μαθητῶν, πολὺ δῆλός τις δεινότερος ἐμὸς τοῖς πῶς
 10 ταῦτα ὁμολογῶ δὲ μεμνημέναι μοι, οἵ τινες ἕκαστα ὅτισημονέστατοι
 εἰσι τῶν ἐν τῇ πόλει κατὰ μαθῶν γὰρ ποτε ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἔργων, τοῖς
 μὲν, πᾶσι ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῖς δὲ, πᾶσι πλοισίους, ἀπεθαύμασα καὶ
 ἔδοξε μοι ἄξιον εἶναι ὅτι σκέψασθαι, ὅ, τι εἴη τῆς καὶ ὅσον ὅτι σκεπῶν,
 πᾶσι οἰκείως ταῦτα γινώσκοντα. τοῖς μὲν γὰρ εἰκὴ ταῦτα περὶ τῶν
 15 τῶν, ζῆμιον οὐκ ἐάων. τοῖς δὲ γνώμη σῶν τεταγμένη ὅτι μελὸς μέ-
 νους, ὅσα τῶν καὶ ἔχοντες κερδαλέωτερον κατέγνωσαν περὶ τῶν τῶν, περὶ
 αὐτὸ καὶ σε οἷμαι εἰ βλάβη μαθόντα, εἰ εἰς ὅσον μὴ ἐναντιοῖτο, πᾶσι
 αὐτὸν δὲν χρηματιστὴν ἡμέτερα ἀκούσας ταῦτα ὁ Κριτόβουλος, εἶπε.
 νεώ τοι, ἔφη, ἐγὼ σε, ἐκέτι ἀφήσω, ὡς Σώκρατες, τῶν δὲ μοι ἀντιέστη-
 20 σαι ἐναντίον τῶν φίλων τούτων ἀποδείξῃς. ἡ οὖν, ἔφη ὁ Σωκράτης,
 ὡς Κριτόβουλος, ὡς εἰ ἀποδείκνυμι περὶ τοῦ οἴκου, τοῖς μὲν, ἀπὸ
 πολλοῦ ἔργου ἀχρηστοὺς οἰκοδομοῦντας. τοῖς δὲ, ἀπὸ πολὺ ἐλάτ-
 25 τῶνος πᾶσι ἐχούσας ὅσα δεῖ, ἡ δὲ ἐγὼ ἐν τῇ πόλει τῶν οἰκονομικῶν
 ἔργων ὅτι δὲ κινῶναι, καὶ πᾶσι, ἔφη ὁ Κριτόβουλος. ἡ δὲ ἐν τῇ πόλει
 ἀκόλουθον μὲν τῶν τοῖς ὅτι δὲ κινῶναι. τοῖς μὲν, πᾶσι πολλὰ καὶ πᾶσι
 30 κεκλήμενοι ἐπὶ πᾶσι, καὶ τούτοις ὅσον δέωνται μὴ ἔχοντας χρῆσθαι,
 μὴ δὲ εἰδούτας εἰ σὺα ὅτι αὐτοῖς, καὶ ἀφ' αὐτῶν πολλὰ μὲν, αὐτοῖς
 αὐτῶν μὲν πολλὰ δὲ, αὐτῶν τοῖς οἰκέταις. τοῖς δὲ, ὁ δὲ πλεόν, ἀγ-
 35 γὰ καὶ μέγιστα τούτων κεκλήμενοι, ἔχοντας ὅσον ἐτιμα, αὐτὸν δὲ δέων
 χρῆσθαι. ἀλλὰ ἡ οὖν τούτων ὅτι, ὡς Σώκρατες, ἀπὸ τοῦ ὅτι τοῖς μὲν,
 ὅπου ἔτυχεν ἕκαστον καταβέβληται. τοῖς δὲ, ἐν χώρῃ ἕκαστα τετα-
 40 γμένα καί ταιναι μὴ Δί, ἔφη ὁ Σωκράτης. ὁ δὲ, οἱ χώρῃ γὰρ ὅτι ἔτυ-

pro claudis uterque

τυχεῖν. cum compo, fortiter. -
 affluenti, Impatio, oratio.

B

ἕτερος alter | ἕτερος, aliter, secundum, dicitur. ἕτερος, alio
 ἕκαστος unusquisque quilibet singulariter
 ἕκαστος unusquisque alterutro

五

πωλῆσιν ὄντων· πωλοδαμῶν με καλούσας, ὡς Σώκρατες· ἔ, μα Δί· *πώλος equus, pullus*
 ὁ δὲν ἐν μάλλοι, ἢ καὶ γεωργούς ἐκ παισὶν ὠνυμνοῖν, κατὰ σκευὰ *γεωργία, fur, vin*
 (ἢν ἄλλὰ εἶ) ἵνες μοι δοκοῦσιν ἡλικίαι καὶ ἵππων καὶ ἀνδράπων, αἵ *ἀντίκας, εὐς ἡ αἰσθησις in aliquo ore*
 αὐτῶν τε χρῆσιμοι εἰσι, καὶ ὅτι βελτίον ὅτι διδασκῶν. ἔγω δ' ὅτι δεῖ *et principis civis*
 ἔσθαι καὶ γυναιξὶ τοῖς γε μετὰ, τοῖς μὲν, ἔγω γε γυναικοῖς, ὥς τε συ- *adhibere*
 γεργούς ἔχῃ αὐταί, εἰς τὸ σὺν αὐτῶν τοῖς οἴκῳ. τοῖς δὲ, ἢ οἱ πλῆστοι λυ- *carum, manus*
 μῆνονται καὶ τούτῃ, ποτερον χρῆν, ὡς Σώκρατες, τὸν ἀνδρὰ ἀντιπαρα- *carum, manus*
 ἢ τὴν γυναικα. πρὸς αὐτὸν μὲν, ἔφη ὁ Σώκρατες, ὡς ὅτι το πολὺ, μὲν *carum, manus*
 κακῶς ἔχῃ, τὸ νομέα ἀντιπαρα- τὸ ἵππος, ὡς ὅτι το πολὺ, μὲν καχυρ- *carum, manus*
 γῆ, τὸν ἵππος κακὸς οὐκ ἔστιν ἀνδρὸς, εἰ μὲν διδασκαλὴν ἔσθαι *carum, manus*
 ἀνδρὸς τὸν γὰρ κακὸς οὐκ ἔστιν ἀνδρὸς, εἰ μὲν διδασκαλὴν ἔσθαι *carum, manus*
 μὴ διδασκαλὴν τὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ, ἀντιπαρα- τούτων χρῆν, ἄρ' ἔ- *carum, manus*
 δικαίως δὲ ὁ ἀνὴρ τὴν ἀντιπαρα- ἔχῃ; ποῦ τως δ', ἔφη, ὡς Κριτοβουλος. φί- *carum, manus*
 λοι γὰρ ἐσμέν οἱ παρόντες, ἀπαληθεύσαι πρὸς ἡμᾶς, ἔστιν ὅταν δὴ *carum, manus*
 τῶν ἀποσυδῶν πλείω ὅτι τρεῖς, ἢ τῇ γυναικί; ὁ δὲν, ἔφη, ἔστι δὲ *carum, manus*
 ὅταν ἐλάσσονα δὲ λέγῃ, ἢ τῇ γυναικί; εἰ δὲ μὴ, ἔγω πολλοῖς γε, ἔφη· *carum, manus*
 ἔγνων, δὲ αὐτὴν παῖδα νέαν μάστιγα, ἢ καὶ ὡς ἡδυνάτο ἐλάττω *carum, manus*
 ἐωρακῆναι καὶ ἀκηκῆναι; μάστιγα ἔχων πολὺ τῶν μακρότερον, εἰ πῶ *carum, manus*
 ὦν δεῖ λέγῃ ἢ πρὸς τὴν ὅτι τρεῖς, ἢ εἰ ἔξω μὲν τούτοις δὲ σὺ λέγῃς *carum, manus*
 ἀγαθὰς εἶ) γυναικας, ὡς Σώκρατες, ἢ αὐτὸς αὐτὰς ἐπαυδῶσα, ἔ- *carum, manus*
 δὲν οἶ; τὸ ὅτι σκεπτεῖσθαι, συζητῶ δὲ σοὶ ἐγὼ καὶ Ἀσπασίαν, ἢ ὅτι σκε- *carum, manus*
 πτερεῖσθαι ἐμοὶ σοὶ αὐτὰ πᾶν τὰ ὅτι δεῖ εἶναι νομίζω δὲ γυναικα κοι- *carum, manus*
 νῶν ἀγαθῶν οἴκῳ ἔσθαι, πᾶν ἀντὶ τούτου εἶ) τὰ ἀνδρὶ ὅτι τὸ *carum, manus*
 ἀγαθὸν ἔρχεται μὲν γὰρ εἰς τὴν οἰκίαν δὲ τῶν ἔξω ἀνδρὸς πρὸς ἔξω *carum, manus*
 κλήματα, ὡς ὅτι το πολὺ. δαπνῶνται δὲ δὲ τῶν τῆς γυναικὸς τὰ *carum, manus*
 μὲν τῶν τὰ πλῆστα καὶ αὐτὸ μὲν τούτων γυναικῶν, αὐξοῦνται οἱ οἱ- *carum, manus*
 κκοὶ κακῶς δὲ τούτων πρὸς τὸ μὲν, οἱ οἴκοι μειοῦνται, οἱ μὲν δὲ σοὶ καὶ *carum, manus*
 τῶν ἀνδρῶν ὅτι τρεῖς, τοῖς ἀνδρῶν λόγῳ ἐκείνῃ ἐργάζονται, ἔχῃ δὲ *carum, manus*
 ὅτι δεῖ εἶναι σοὶ εἰπὶ πρὸς δεῖσθαι νομίζω. ἄλλὰ πάσας μὲν, ἢ σε δεῖ *carum, manus*
 ὅτι δεῖσθαι, ὡς Σώκρατες, ἔφη ὁ Κριτοβουλος· ἔτε γὰρ κλήσασθαι *carum, manus*

περὶ τοῦ, ἀγο, ἀντὶ τοῦ, ἀδινιτρίο ταντίο, ἐλαβοῦ B 2
 ἐξοφω, πατρί, μολιό, παρὸ

μειονον minus, | οκ η κοινονος Z tunc, adunoz, foruz,
 δευτερο
 ερχουαι attedo, denuo

ἐμπειρία ποίτια

ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἀντιφράσει
ὅτι μετὰ τὸν αὐτὸν ἀντιφράσει

λέγει, ἡ. ἡ.
ῥαυτὶς ὁ λευκὸς ἀντιφράσει
ῥαυτὶς ὁ λευκὸς ἀντιφράσει
ῥαυτὶς ὁ λευκὸς ἀντιφράσει

ὅτι μετὰ τὸν αὐτὸν ἀντιφράσει
ὅτι μετὰ τὸν αὐτὸν ἀντιφράσει
ὅτι μετὰ τὸν αὐτὸν ἀντιφράσει

ὅτι μετὰ τὸν αὐτὸν ἀντιφράσει
ὅτι μετὰ τὸν αὐτὸν ἀντιφράσει
ὅτι μετὰ τὸν αὐτὸν ἀντιφράσει

ὅτι μετὰ τὸν αὐτὸν ἀντιφράσει
ὅτι μετὰ τὸν αὐτὸν ἀντιφράσει
ὅτι μετὰ τὸν αὐτὸν ἀντιφράσει

παῶν τῶν τεχνῶν ἐργάτας ῥάδην οἶοις δεῖ, ὅτε ἐμπειροὺς ἡμεῖς
αὐτῶν οἶοντε· ἀλλ' αἱ δοκοῦσι καλλιτεχνῶν ὅτις τῶν καὶ ἐμοὶ ὡς ποιεῖ
ὁ μάλιστα ὅτι μελομένη, αὐτὰς μοι καὶ αὐτὸς ὅτι δεικνύει, καὶ τοῖς
ὡς ποιεῖ αὐτὰς καὶ αὐτὸς δέ, ὅτι ἡ διωκασα, σὺν ὧς ἐλθὲ εἰς αὐτὰ,
διδασκων· ἀλλὰ καλῶς, ἔφη, λέγεις, ὦ Κριτόβουλε, καὶ γὰρ αἱ βα-
ναυσικαὶ καλοῦνται, καὶ ἐπὶ ῥῆτοί τε εἰσι καὶ εἰκοτὼς μύθοι πᾶν
ἀδδοξοῦνται ὡς τῶν πόλεων καταλυμένων γὰρ αὐτὰ ὅματα τῶν
τε ἐργαζομένων, καὶ τῶν ὅτι μελομένων ἀνὰ καὶ ἔσονται καὶ ἄλλοι καὶ
σκιαστὰς φάσκει· ἐν αὐτῇ δέ, καὶ ὡς πύρρῃ μερόφι, τῶν δὲ ὅματα τῶν
λινῶν καὶ αἱ ψυχὰς πολὺ ἄρρωστοτερά γίγνεται καὶ ἀσολίας
δὲ μάλιστα ἔχουσι, καὶ φίλων καὶ πόλεως συνεπιμνησθῆναι, αἱ βα-
ναυσικαὶ καλοῦνται, ὥστε οἱ τοιοῦτοι, δοκοῦσι κακὸν καὶ φίλον χρη-
σθῆναι, καὶ αὐτὸς πατεῖσιν ἀνεξιτήρες εἶναι καὶ ἐν αὐτῇ μὲν τῶν πόλεων,
μάλιστα δὲ ἐν αὐτῇ ἐν πολεμικοῖς δοκίμοις εἶναι, ὅσοι δὲ ἔστι τῶν πολι-
τῶν ὅσοι, βαναυσικὰς τέχνας ἐργάσασθαι ἡμῖν δὲ δὴ, πείρας συμ-
βουλεύς, ὦ Σωκράτες, χρῆσθαι· ἀρετὴ δὲ Σωκράτης, μὴ ἀγνοῦν
τῶν περὶ Περσῶν βασιλέα μιμήσασθαι· ἐκείνου γὰρ φασιν, ἐν τοῖς
καλλίστοις τε καὶ ἀνὰ καὶ ὁπότε αἱ γὰρ μύθους εἶναι ὅτι μελομένη καὶ γεω-
ργίαι τε καὶ τῶν πολεμικῶν τέχνην, αὐτῶν ἀμφοτέρων ἰσχυρὰς ὅτι με-
μνησθῆναι καὶ ὦ Κριτόβουλε ἀκούσας αὐτὰς εἰπεῖ καὶ τῶν, ἔφη, πῶς
εἶπες, ὦ Σωκράτες, βασιλέα τῶν Περσῶν, γεωργίας ἢ συνεπιμνησθῆ-
σθαι, ὥς δὲ ἔφη ὁ Σωκράτης, ὅτις ποιοῦντες, ὦ Κριτόβουλε, ἵσως
οὐ κατὰ μοῖραν εἶναι συνεπιμνησθῆναι τῶν μὲν γὰρ πολεμικῶν ἐρ-
γῶν, ὁμοιογενὲς αὐτῶν ἰσχυρὰς ὅτι μεμνησθῆναι, ὅτι εἰς ὁποῖον
ἐπὶ τῶν λαμβάνει, τέταρτε καὶ ἄλλοι ἐκείτω εἰς ὁποῖον δὲ διδόναι
Ἐφίω, ἰππείας καὶ ὅσους καὶ σφενδονήτας καὶ ἡρώδους οἱ ἵπποι
τε αὐτῶν ἀνὰ καὶ ὁμοιογενὲς, ἱκανοὶ ἔσονται καὶ τῶν, καὶ αὐτὸς πολεμικοῖς
ὅτι μεμνησθῆναι, ἀνὰ καὶ τῇ χώρῃ, χωρεῖς δὲ τούτων, φύλακας ἐν αὐτῇ ἀπο-
πόλεσι πρὸς τῶν καὶ τῶν μὲν Ἐφίω τοῖς Φορυγῶσι δὲ δῶσι ὁ ἀρχὸν
τῶν ὡς ποιεῖται βασιλῆς δὲ κατ' αἰαντὸν, ὅσοι εἰσὶν οἱ ποιοῦντες τῶν
ἀρχῶν

ὅτι μετὰ τὸν αὐτὸν ἀντιφράσει
ὅτι μετὰ τὸν αὐτὸν ἀντιφράσει
ὅτι μετὰ τὸν αὐτὸν ἀντιφράσει

12

μὲν οὖν μέγιστον
ὀπλισμοῦς αὐτοῦ

αὐτὸ λέγειν

εφορος, Jussator & Jussator

φρδνρρχης & παρθενιν (gallin)

...le d'homme qui put le garder

10 Catfish 199 specimens preserved
D. 1 at 100.

11 New, 4 000
Vind met een groot Soort van dat

201

κατασκευάσω ἰνστιτούτο

6. *Helianthus scaberrimus* Curt. var. *scaberrimus*

πρω, ῥῥαυ faris. ru gentino

ἀναμφιλόγως· ἀναμφιλοβώς. πᾶσι, βε

Σταυρω ελθετω

un. m. sud ratione

Συγγρομ. Κατοχάτος, Στρωμν. 281

Sor-Deus sine discrimine de arte sua

passiva von proprietas παρανομία

4/24 apr 77 Juvulita 4

δενδρος καὶ δενδρον αὐτῶν

Χαλκίος δὲ αὖ, μελίστις

Ε' 80 α α 9 η

660 105

ἐπίτιμος Σομφίριος

ἀρχὴν σου ἀδινάρο.

3

24

6 Varat

zebus aporis et / apud aut mander / **OIKONOMIKOS.** / et vino / transabat 15

Confessione d'Agli & Veste
in S. p. in aduersa, in alia

Зиме 1849

Stony granite vases marked

2. Confusio
anabasis repositio

representatur auro perfecti Qui perficitur
et auro pluit. In Acta an

φιλοφρονεω αμαρτια ερηστω, σωφρο

ΦΙΛΟΦΡΟΝΙΟΝ ΚΟΜΙΤΕΣ ΕΛΛΗΝΕΣ

... ruitas ppr Istam pita

sapienter fuit unitus regni Thibae

in Circ. multa xba In para gtrabunt, at
Albant Incepuntat agunt, Surr lora a

quantit in ratione maiori, per 2/3 minorum
In tertia constitutio ut supra dicitur

1605 aequalib

21705¹⁰ & arboris et plantarum

ordmi⁶⁴ / On Virgibus dicitur
Cura Liberos dicitur

обмн odor а ѿ ѿ odor

ηδεις μανω επιταμ οδωδ. ratal.

χοσμοὺς βωμοὺς καὶ ἀγάλματα, καὶ οἷς αὐτοὶ χοσμοῦνται, καὶ ταῦ-
τα μὲν ἡδίτων ὀσμάν, καὶ θεαμάτων πρῆξι· ἔπειτα δὲ ὅσα πολλά
ταῖς μὲν φύσιν, καὶ δὲ, πρέφει καὶ γὰρ ἡ περὶ αὐτὴν τέχνη, σιωπῇ πᾶσι τῇ
γεωργίᾳ· ὥς τε ἔχῃ, καὶ θεοῖς ἐξαρέσκεσθαι, θύοντας, καὶ αὐτοὶς χεῖ-
ρα πρῆχουσα δὲ ἀφθονώτατ' ἀγαθὰ, ὅσα καὶ ταῦτα μὲν μαλα-
κίας λαμβάνει· ἀλλὰ φύγη τε χιμῶτος, καὶ θάληπυ θέρους ἐπὶ τῇ
καρτερῇ, καὶ τοῖς μὲν αὐτοῦργοῖς ἀφ' ἧν χέρων γυμνάζουσα, ἰαυὴ
αὐτοῖς παρσίηται· τοῖς δὲ τῇ ὀπτιμείᾳ γεωργίᾳ, ἀνδρίξεσθαι
παρσὶ ἐγείρουσα, καὶ παρβύεσθαι σφοδρῶς ἀνακίχουσα. ἔγρη ἐν
χώρᾳ, καὶ ἐν ταῖς ἀγέαις, αἱ δὲ ὡρεαί, αἱ ὀπτιμειώταται παρσὶ εἰ-
σὶν· ἔπειτα ὡς τε σιωπῇ ἔπωσθ' ἔρηξαν, τίς τῇ πόλιν βέληται, ὅν' ἵππων
ἰκανωτάτη ἡ γεωργία σιωπῇ, ὡς τε περὶ τῇ σφοδρῶν δῶμα πρῆ-
ξι, θήρῃς τε ὀπτιμειώταται σιωπῇ, καὶ κυσὶν δὲ περὶ τῇ
ἐρῆς πρῆχουσα, καὶ θηρία συμπαρσὶ παρσὶ. ὡφελὲς μὲν αὖ δὲ
καὶ αἱ ἵπποι, καὶ αἱ κύνες ἀπὸ τῆς γεωργίας, ἀνταφελῶς ἐν χώρῃ
ὁ μὲν ἵππος, παρσὶ τε καὶ μίλων ἐν κηδομένῳ εἰς τὴν ὀπτιμείαν, καὶ
ἐξοισίαν πρῆχων ὅς αὖ πέναν, αἱ δὲ κύνες, ὡς τε θηρία ἀφ' ὧν
ἀπὸ λύμης καρπῶν καὶ παρσὶ αὐτῶν, καὶ τῇ τε ἐρῇ μίαν τὴν ἀσφα-
λῆσαι συμπαρσὶ χουσα. παρσὶ μὲν δὲ καὶ εἰς τὸ ἔρηξαν σιωπῇ ὀπλοῖς
τῇ χώρᾳ, καὶ ἡ γῆ τοῖς γεωργοῖς, ἐν ταῖς μέσῃς τοῖς καρπῶν πρέφουσα,
τὰ κατὰ τὴν λαμβάνει καὶ δραπεῖν δὲ καὶ βαλῆν, καὶ πηδῆσαι, ἵς
ἰκανωτέροις τέχνη γεωργίας πρῆχεται; ἵς δὲ τοῖς ἐργαστομένοις
πλείων τέχνη ἀντιπαρσὶ εἶται; ἵς ὅθεν ἐν ὀπτιμειῷ μὲν δεχεται,
παρσὶ εἶναι παρσὶ οἱ λαβὴν ὅς αὖ χεῖρ; ἵς δὲ ξένους ἀφθονώτερον
δεχεται; χιμῶσαι δὲ ποιεῖ ἀφθονῶν καὶ θερμῶν λαυρῶν, πρὸ πολὺ
πλείων δὲ μὲν αὖ χωρῶν; ποῦ δὲ ἡδὲν θέρους, ὡς αἱ τε καὶ
πνύμασι, καὶ σκιάς, ἡ κατ' ἀγρῶν; ἵς δὲ ὅθεν θεοῖς ἀπὸ τῆς παρσὶ
δετέρας πρῆξι, ἡ ἐορταῖς πληρεστέρας ἀποδεδυμέναι; τίς δὲ οἰκεταῖς
παρσὶ φιλετέρας, ἡ γεωργίᾳ ἡδίων, ἡ τέχνῃς πορῆνότερας, ἡ φίλοις δι-
χαριστέρας; ἐμοὶ μὲν θαυμαστὸν δοκεῖ εἶναι, εἴ τίς ἕξ ὧν θέρους ἀνδρῶν

φιλοπονοῦντες ἑαυτοῖς
καὶ τοῖς

ἀπερὶ τὴν χρῆσιν αὐτῶν καὶ
τοῦ πρὸς τοῖς φίλοις
ἀμύνη ἑαυτοῖς, πορῆναι,
δοκεῖν αὐτοῖς τρεῖς

παρσὶ saltus

τρεῖς τρεῖς

χιμῶν ὅθεν

τὰ ἡδὲν

ὅθεν πνύμασι

φιλοπονοῦντες

παρσὶ εἶναι

παρσὶ εἶναι

ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Σωκράτης, εἶπεν· ἄλλ' ὦ μὲν ἐργασίῃ, ὦ Κρι-
τόβουλε, εἰδέναι, ὅτι οἱ Θεοὶ ὁδὸν ἡτῶν εἰσι κύριοι τῇ ἐπιτηδεωργίᾳ
ἔργων, ἢ τῇ ἐπιτηδεωργίᾳ πολέμου καὶ τοῖς μὲν ἐπιτηδεωργίᾳ ὁράς, οἱ μὲν
παρὰ τῇ πολέμικῃ περὶ ἑαυτοῦ ἑαυτοῦ τοῖς Θεοῖς, καὶ ἐπε-
ρωτῶντας θυσιᾶς καὶ οἰωνοῖς, ὅ, τι τε γρηθοῖεν, καὶ ὅ, τι μή ποτε, δὲ τῇ
γεωργικῇ περὶ ἑαυτοῦ ἑαυτοῦ τοῖς Θεοῖς ἰλασκόμεθα, δι' ἃ ἰδίᾳ
ἔφη, ὅτι ὅφρ' ὅτι καὶ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ξηρῶν καρπῶν, καὶ βοῶν, καὶ
ἰππῶν, καὶ περὶ αὐτῶν, καὶ ὑπὲρ πλοῦτων γὰρ δὴ τῇ κληματίᾳ, τοῖς
Θεοῖς θεραπεύουσιν· ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ἔφη, ὦ Σωκράτης, καλῶς μὲν
δοκεῖς λέγειν, καλὸν δὲ πειρασθαι σὺν τοῖς Θεοῖς δοχεῖται πᾶσι
ἔργου, ὡς τῇ Θεῶν κυρίῳ ὄντων, ὁδὸν ἡτῶν τῇ εἰρήνῃ, ἢ τῇ πο-
λεμικῇ ἔργων. ταῦτα μὲν οὖν, πειρασόμεθα ἔγωγε ποιεῖν· σὺ δ' ἡμῖν
οἴσιν λέγων τοῖς οἰκονομίαις ἀ' ἀπὸ λιπῆς, πειράσῃ ταῦτα τούτων ἐχο-
μένη διεκτρώσιν· ὡς καὶ νῦν μοι δοκῶ ἀκηχεῖς, ὅσα εἶπες, μάλλον
ἢ ἡδὴ ἴδρα, ἢ περὶ αὐτῶν, ὅ, τι γρηθοῖεν, βιοτεύειν· τί οὖν, ἔφη ὁ
Σωκράτης, ἄρα, εἰ περὶ αὐτῶν ἐπιδυλῶν μὲν, ὅσα μὲν ὁ μολο-
γισμὸς διεληλυθα μὲν, εἴν' ἂν πῶς διωόμεθα, πειρασθῶ μὲν, ἔγωγε καὶ
ταῖς λοιπὰς διεξιέναι στυομολογισμῶν, ἡδὺ γ' οὖν ἔστι, ἔφη ὁ Κριτό-
βουλος, ὡς περὶ καὶ γρηθοῖεν κοινωνήσας, ἀμὰ φιλόφρων διελεῖν,
ἔγωγε καὶ λόγον κοινωνήσας τοῖς ὄντων ἀν' ἀφ' ἑαυτοῦ, στυομολο-
γισμῶν διεξιέναι. ἔκω, ἔφη ὁ Σωκράτης, ὅτι πειρήσας μὲν ἵκνῃς ἐδόξεν
ἡμῖν ὄνομα εἶναι ἡ οἰκονομία· ἡ δὲ ὅτι πειρήσας αὐτὴ ἐφάνητο, ἡ οἴκῃς δὲ
ναῖται αὐτῇ ἀν' ἀφ' ἑαυτοῦ οἶκος δ' ἡμῖν ἐφάνητο, ὅτι κλησὶς ἡ σὺμπτῃ-
σα· κλησὶν δὲ τὸ ἐφ' ἑαυτοῦ εἶναι, ὅ, τι ἐκαστὸν φέλιμον εἴη εἰς τὸν βίον.
ὡφελίμα δὲ ὄντα διερίσκετο, πόρῃ ταῖς ὁποῖσι τις ὅτι πειράσας γρηθοῖεν,
πάσας μὲν οὖν ταῖς ὁποῖσι, ἔτε μάλιστα οἶόν τε ἡμῖν ἐδόκει, στυο-
μολογισμῶν τε ταῖς πολεσὶ, ταῖς βαρυσχεῖς καλὸν μὲν τεχνῶν, ὅτι
καὶ ταῖς ὁμοῖα κατὰ λυμῶν εἶναι δοκοῖσι, καὶ ταῖς ὑγῶν κατὰ γυμ-
ναστικῶν δὲ ὁμοῖα τὴν γρηθοῖεν ἀν' αὐτῶν ἐφ' ἑαυτοῦ, εἰ πολεμικῶν

ἐξ ἀρεσκίαις dativus sit
fingitur, sed apud dnm
appetitus

ὅτι οἱ σωφρονες ἴτα
ἐφ' αὐτῶν

ἰεραπεία πολλοῦ, αὐτοῦ,

ἴτα ὅτι εἰς τὴν περὶ αὐτοῦ

πειρασμοῦ collo-

πείρασμοῦ πειρῶ

ἀδυναμία ἐν τῇ περὶ αὐτοῦ

ἰεραπεία πολλοῦ

ἀνὰ φιλοφροσύνην

διερχομένη δι' ἑαυτοῦ

διεξιέναι

ἰεραπεία πολλοῦ ἰεραπεία
ἀδυναμία ἐν τῇ περὶ αὐτοῦ

ἀφ' ἑαυτοῦ ἀνὰ φιλοφροσύνην

κατὰ τὴν ἰεραπείαν apud d. mattheu In possessione sua

metaphorice sumitur κατὰ τὴν ἰεραπείαν quod est dicitur In possessione sua et apparetur πᾶσι sunt latine fingitur
sumitur et apparetur

ἴσως ἐν τῇ οἰκίᾳ μου, πῶς καὶ αὐτὴ ἡ γυνὴ ἰσχυρὴ ἐστὶ διοικεῖν. Ἀλλὰ
 καὶ τὸν, ἔφην, ἐγὼ, ὦ Ιχόμαχε, πῶς δὴ ἡδέως σε πυθίμην,
 πότερ' αὖθις σὺ ἐπαίδουσας τὴν γυναικα ὥστε εἰ οἶαν δεῖ, ἢ ὅτι
 σαμῶν ἐλαβες τῶν πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς, διοικεῖν τὰ πρῶ-
 σηκοντα αὐτῇ. καὶ τί δὴ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὅτι σαμῶν αὐτῇ
 περ' ἐλαβον, ἢ ἐπὶ μὲν ἔγωγε πεντεκαίδεκα γερωνῶν ἤλθην πρὸς ἐμὲ, δι-
 δι' ἐμὲ πρῶτον χρόνον ἐξ ἡλικίας πολλῆς ὅτι μὴ εἰς; ὅπως ὡς ἐλα-
 χιστα μὲν ὅσοι, ἐλαχιστα δ' ἀκούσοιτο, ἐλαχιστα δ' ἐροίτο. ὃ γὰρ ἀγα-
 πητόν σοι δοκεῖ εἶναι, εἰ μόνον ἤλθην ὅτι σαμῶν, ἔρια τῶν λαβούσα,
 ἰμάτιον ἀποδείξαι, ἔωρακίμα, ὡς ἔργα τὰ λατρία, θεραπεύσας δι-
 δι' ἐπεὶ ἴσως ἀμφὶ γαστέρα, ἔφη, πῶς καλῶς, ὦ Σώκρατες, ἤλθην
 πεπαιδευμένη, ὅπως μάλιστα ἐμοίγε δοκεῖ παιδευμένη εἶναι καὶ δύ-
 ον, ἔγωγε καὶ τὰ δὴ δὴ, ἔφην, ἐγὼ, ὦ Ιχόμαχε, αὖθις ἐπαί-
 δουσας τὴν γυναικα ὥστε ἰσχυρὴ εἶναι ὡς πρὸς τὴν ὅτι μὴ εἰς;
 μὲν Δί', ἔφη ὁ Ιχόμαχος, ὃ ὅτι καὶ ἐγὼ, ἔφην, ἐγὼ, ὦ Ιχόμαχε, ἐμὲ τε
 τοῖς ἰσχυροῖς διδάσκοντα, καὶ ἐκείνῳ μαθητῶν σὺ τὰ βέλτερά αὐτοῦ
 τέρεσις ἢ μὲν ἔγωγε, ἔφην, ἐγὼ, καὶ ἡ γυνή σοι σινοῦσε, καὶ σινοῦ-
 χε τοὺς αὐτοὺς αὐτῶν. καὶ μάλα γὰρ, ἔφη ὁ Ιχόμαχος, πολλὰ ὑπογο-
 νῶν ἔγωγε πρὸς τοὺς Θεοὺς γινώσκων οἶαν δεῖ. καὶ βούλομαι, ὅτι σὺ
 ἀμύνησθαι τῶν διδασκῶντων πρὸς Θεῶν, ἔφην, ἐγὼ, ὦ Ιχόμαχε,
 οὐκ ἔστιν ἀδύνατον διδασκῶντων αὐτῶν, διηγοῦ μοι ὡς ἐγὼ αὐτῶν δὴ ἔγωγε
 σε διηγοῦ μὲν ἀκούοιμι, ἢ εἰ μοι γυμνικόν, ἢ ἰππικόν ἀγῶνα ὅν καλ-
 λιστον διηγοῖο. καὶ ὁ Ιχόμαχος ἀπεκρίνατο. οὐδὲν, ἔφη, ὦ Σώκρα-
 τες; ἐπεὶ ἤδη μοι γινώσκων καὶ ἐπὶ πᾶσι, ὡς ἐγὼ αὐτῶν δὴ ἔγωγε
 ἡρώμην αὐτῶν, ἔφη, ὡς ἐγὼ εἶπέν μοι, ὦ γυναι, ἀρὰ ἤδη κατενόη-
 σαι, ἵνα ποτὲ σέθεν, ἐγὼ τέ σε ἔλαβον, καὶ οἱ σοὶ γονεῖς ἔδωκάν σε
 ἐμοί, ὅτι μὲν γὰρ σὺ ἀπορία ἴσως, μὲν ἔγωγε ἐκαστὸν δὴ δὴ
 οἱ δὲ ὅτι καὶ σοὶ καταφανὲς τὸ ἐστὶν. βεβλῶ μὲν δὲ ἐγὼ γὰρ ὑπὸ
 ἐμοί, καὶ οἱ σοὶ γονεῖς ὑπὸ σοί, τί δὴ κρινόντων βέλτερον οἴκου τε καὶ

τέκνων λαβόμενοι, ἐγὼ τὲ σε ἐξελεξάμην· καὶ οἱ σὺ γυνὴς, ὥς εἰ-
κασιν, ἐκ τῆς διωατῶν ἐμὲ. τέκνα μὲν οὖν ἡμεῖς Θεοὺς ποτε διδῶ-
μεν ἡμῖν γινέσθαι, ὅτε βαλυσόμεθα παρὲς αὐτῶν, ὅπως οὐ βέλτιστα
παῖδός τε μὲν αὐτὰ· (κοινὸν γὰρ ἡμῖν καὶ τὸ τοῦ αἵματος, συμμάχων
καὶ μηροσκόων ὅτι βελτίων τυγχάνωμεν) καὶ δὲ δὴ οἶκος ἡμῖν ὁδε χρι-
στός ἐστιν. ἐγὼ τε γὰρ ὅσα μοι ἐστὶν ἀπὸ πάντα, εἰς τὸ κοινὸν ἀποφάμεν, σὺ τε
ὅσα ἡμεῖς κω, πάντα εἰς τὸ κοινὸν κατετήκαμεν. καὶ ὁ τὸ δεῖ λαμβάνειν
ποτέρας ἀρετὰς αἰθιμῶν πλείων συμβέβηται ἡμῖν. ἀλλ' ἐκείνο δεῖ δι-
εἶδέναι, ὅτι ὁ πότερος αὐτῶν ἡμῶν βελτίων κοινωνὸς ἢ, τοῦ τοῦ πλεονος
ἀξία συμβάλλεται· ἀπεκρίνατο δὲ μοι, ὦ Σώκρατες, παρὲς ταῦτα
ἡ γυνή· τί δ' αὖ ἐγὼ σοι, ἔφη, διωαμῶν συμπεριφέρειν, τίς δὲ ἡ ἐμὴ
διωαμία; ἀλλ' ἐν σοὶ πάντα ἐστὶν ἐμὸν δ' ἔργον ἔφησεν ἡ μήτηρ ἐγώ.
Ἐφραμένη· ναὶ μά' Δί', ἐφίω ἐγὼ, ὦ γυναι, καὶ γὰρ ἐμοὶ ὁ πατήρ· ὁ γὰρ
Ἐφραμένην τοὶ ἐστὶ καὶ ἀνδρὸς, καὶ γυναικὸς ἔτα πρῶτον, ὅπως ταῦτα
ὄντα ὡς βέλτιστα ἔξῃ, καὶ δὴ αὖ ὅτι πλεῖστα ἐκ τῶν καλῶν τε καὶ δικαίων
παρὰ σφύησεται· καὶ τί δὲ, ἔφη, ὁρᾷς ἡ γυνή, ὅτι αὐτὸ ἐγὼ ποιοῦσα συ-
ναυξοίμην τὸν οἶκον; ναὶ μά' Δί', ἐφίω ἐγὼ, ἅτε οἱ Θεοὶ ἐφυστῶν σε
διωάσθαι καὶ ὁ νόμος σιωπεπαμῆς, ταῦτα πειράσῃς βέλτιστα ποιεῖν. Ἐ-
πὶ δαὲ ταῦτα ἔστιν, ἔφη ἐκείνη· οἱ μὲν μὲν ἐγὼ καὶ ἐφίω, ὅτι ἐλαχίστου
ἀξία, εἰ μὴ καὶ γὰρ καὶ ἡ ἐν ταῖς συμμίξιν ἡγεμὼν μήτηρ ἐπ' ἐλαχίστου
ἀξίοις ἔργοις ἐφραμένη. ἐμοὶ γὰρ τοὶ ἐφίω φαίμαι, καὶ οἱ Θεοὶ, ὦ γυ-
ναι, δοκεῖσσι, πολὺ διεσκεμμένως, μά' λιστα τὸ βέλτερον τὸ σιωπετε-
κέναι, ὁ καλῶνται. Σίλω καὶ ἀρρεῖν· ὅπως ὅτι ὠφελιμώτατον ἡ αἰσὶν
εἰς τὴν κοινωνίαν· παρὰ μὲν γὰρ τῶν μὴ ἐκ λιπείν ζώων γυνή, τὸ
τὸ βέλτερον καίεται μετ' ἀλλήλων τεκνοποιῶντων. ἔπειτα τὸ μηροσ-
σχεῖς κεκλήσθαι ἑαυτοῖς ἐκ τούτου τῶν βέλτερον, τοῖς γυνὴν ἀνδραποῖς
πορεῖται· ἔπειτα δὲ καὶ ἡ διατα τοῖς ἀνδραποῖς ἔχ' ὥς παρ' τοῖς κλή-
νεσιν ἐστὶν ἐν ὑπαίθρῳ, ἀλλ' αὖτε γυνὴν δεῖται δηλονότι. δεῖ μὲν τοὶ τοῖς
μήχοισιν ἀνδραποῖς ἔξῃ, ὅτι εἰσφέρουσιν εἰς τὸ τε γένος, ἔχ' ἡ τοῖς ἐρ-

metaphorice ab ista sumpta quae
subductionem aliquam significat
dicitur latine quod si ad unum et quod
que si in sum sunt fortiter utitur
proffertur secundum et cum de maiore
proffertur secundum

ὁρᾷς quia tu
et 299

ἡ μήτηρ

εφραμένη

Quae sequitur 299 ad ταῦτα δεῖ τοῦ
299 24 καὶ τῶν ταῦτα
et n. apud Platonem τὰ 299 lib. 12

διωαμῶν γυνή

τοῦ ζυγίου γυνή

ἀντιπαρῶν· ὁ ἀνδραποῖς
τοῦ ἀνδρὸς et fortiter et a
πρὸς πλεονος ποιεῖται
τὸ κληνός

timolus 299 299

γαζομύρους τὰς ἐν ταῖς ὑπαίθροις ἐργασίας· καὶ γὰρ νεαὶ καὶ ἀπο-
 ρες, καὶ φυτεία, καὶ νομαί, ὑπαίθρια ταῦτα πάντα ἔργα ἐστὶν· ἐκ
 τούτων δὲ τὰ ἐπιτηδία γίγνεται· δεῖ δὲ αὐτὸν, ἐπειδὴ ταῦτα εἰσενεχθῆναι
 εἰς τὸ γένον, καὶ τὰ σάπωνος ταῦτα, καὶ τὰ ἐργασιομύς τὰ τῶν γε-
 γνην ἔργα δεόμενα ἐστὶ· γεγνην δὲ δεῖται καὶ ἡ τῶν νεογνῶν τέκνων
 παιδοθεΐα. γεγνην δὲ καὶ αἱ ἐκ τῶν καρποῦ σιτοποιίαι δέονται.
 ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ τῆς ἐσθῆτος ἐκ τῶν ἐρίων ἐργασία· ἐπεὶ δὲ ἀμ-
 φοτέρω ταῦτα καὶ ἔργων καὶ ἐπιμηθείας δεῖται, ταῦτε ἄνδρὶ καὶ τῇ
 ἑξω, καὶ τῇ φύσει φαίεται διὸς παρεσκεύασεν ὁ Θεός, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ,
 τῇ μὲν τῆς γυναικὸς ἐπὶ τὰ ἑνδον ἔργα καὶ ἐπιμηθεία τα· ῥιγὴ μὲν
 γὰρ καὶ θαλάπη, καὶ ὀδοποιείας, καὶ γρατείας, τὰ ἀνδρὸς τὸ σῶμα καὶ
 τῇ ψυχῇ μάλλον δυνάσθαι καρτερεῖν κατεσκεύασεν. ὡς τε τῇ
 ἑξω ἐπετάξεν αὐτὰ ἔργα. τῇ δὲ γυναικί, ἥσων τὸ σῶμα δυνατὸν
 πλεονεξίας, τὰ ἑνδον ἔργα αὐτῇ, φαίεται, ἔφη, πλεονεξίαι μοι
 δοκεῖ ὁ Θεός. εἰδὼς δὲ ὅτι τῇ γυναικὶ καὶ ἐν φύσει, καὶ πλεονεξίαι τῇ
 τῇ νεογνῶν τέκνων θεΐα, καὶ τὰ γένον τὰ νεογνὰ βρέφη, πλεον
 ἐδάσατο αὐτῇ ἢ τῷ ἀνδρὶ· ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ φυλάττειν τὰ εἰσενεχθέντα τῇ
 γυναικὶ πλεονεξίαι, μινώσκων ὁ Θεός, ὅτι πλεονεξίαι φυλάττειν ἔκασ-
 τὸν ἐστὶ φοβεραὶ εἰ τῇ ψυχῇ, πλεονεξίαι μέρους καὶ τὸ φόβος ἐδά-
 σατο τῇ γυναικὶ ἢ τῷ ἀνδρὶ· εἰδὼς δὲ ὅτι καὶ ὁρηγνῇ αὐτὴ δεισι, εἰ
 τις ἀδικῇ ἐν τῇ ἑξω ἔργα ἔχοντα, ταῦτα αὐτῇ πλεονεξίαι τὸ δρᾶ-
 σαις ἐδάσατο· ὅτι δὲ ἀμφοτέρω δεῖ καὶ διδόναι καὶ λαμβάνειν, τῇ
 μνήμῃ καὶ τῇ ἐπιμνήσει εἰς τὸ μέσον ἀμφοτέρω κατέθηκεν· ὡς-
 περ αὐτὸς ἔχεις διελθόν, ποτέρω δὲ ἔθνος τὸ ἥλυ, ἢ δὲ ἄρρεν τούτων
 πλεονεξίαι· καὶ τὸ ἔκχεα τῆς δὲ εἰς ὧν δεῖ, εἰς τὸ μέσον ἀμφοτέρω
 κατέθηκε· καὶ ἐξορίαν ἐποίησεν ὁ Θεός, ὅποτέρω δὲ ἡ βελτίων, εἴη
 ὁ ἀνὴρ, εἴη ἡ γυνή, τῶν καὶ πλεονεξίαι φερεσθαι ταῦτα τὰ ἀγαθὰ· διὰ
 δὲ τῇ φύσει μὴ πλεονεξίαι πάντα ταῦτα ἀμφοτέρω πεφυκέσθαι
 διὰ τὸ καὶ δέονται μάλλον ἀλλήλων, καὶ τὸ ζῆλος ὡφελιμώτερον

ἑαυτῷ γαλήνηται, ἀ δ' ἔπειρον ἐκλείπεται, ὃ ἔπειρον διυῖα μύθοι
ταῦτα δὲ ἐφίω δειήμας, ὦ γυναι, εἰδότες, ἀ ἐκατέρω ἡμῶν πορ-
ρεταχίαι ὑπὸ τῆ θεοῦ, πειραδαί, ὁ πως ὡς βελτίστα τα πορρηχεν-
τα ἐκατέρω ἡμῶν ἀφ' ὧν πορρεταχίαι, σῖνε παύει δὲ ἐφ' ἡ φαίαι, καὶ ὁ
νόμος αὐτῶν, συζυγίης ἀνδρά καὶ γυναικα. καὶ κοινωνοὺς ὡς ὧν τῶν
τεκνῶν ὁ Θεὸς ἐποίησεν, ἔτω καὶ ὁ νόμος κοινωνοὺς καλίστησι. καὶ
καλα δὲ εἰς ὁ νόμος ἀποδείκνυσιν καὶ ὁ θεὸς ἐφυσεν ἐκατέρω μάλλον
ἀνδρῶν αἰσῶν, τῇ μὲν γὰρ γυναικί, κάλλιον μὲν ἐνδόν, ἢ θυμαλῶν
τῷ δὲ ἀνδρὶ, αἰσῶν ἐνδόν μὲν, ἢ τῇ ἐξω ὅτι μὲν πορρεταχίαι, εἰ δὲ ἡς πρὸς
αὐτὸ Θεὸς ἐφυσεν ποίς, ἴσως τί καὶ ἀτακίαν τοῖς θεοῖς ἐλήθη, καὶ δὲ κιν
διδωσιν ἀμύαν τῶν ἔργων τῇ ἑαυτοῦ, ἢ πορρεταχίαι τῆς γυναικὸς
ἔργα. δοκεῖ δὲ μοι, ἐφίω, καὶ ἡ τῇ μὲν αἰσῶν ἡγεμῶν, τοιαῦτα ἔργα
ὑπὸ τῆ θεοῦ πορρεταχίαι. ἀφ' ὧν πορρεταχίαι, καὶ ποῖα δὲ, ἐφ' ἡ
ἐκείνη, ἔργα ἔχουσα ἢ τῇ μὲν αἰσῶν ἡγεμῶν, ὅμοιοι οὐτα τοῖς ἔργοις,
οἷς ἐμὲ δει πορρεταχίαι, ὅτι, ἐφίω ἐγὼ, ἐκείνη ἐν τῇ σμῖν μὲν πορ-
σα, ἐκ ἐα ἔργων τοῖς μὲν αἰσῶν ἐί. ἀλλ' αὖ μὲν δει ἐξω ἔργα πορ-
αδα, ἐκ πεμπεῖ ὅτι ὅτ' ἔργων καὶ αὐτῶν ἐκαστὴ εἰσφέρη, οἷς τε,
καὶ δεχεται, καὶ ὅτ' ταῦτα, ἐξ' αὐτῶν δεχεται. ἐπειδὴ δὲ ἡ ὥρα
τῆ δεχεται ἡκη, διανέμει ὃ δεχεται ἐκαστὴ καὶ ὅτι τοῖς ἐνδόν δὲ ἐξω-
φαρμόμοις κηρίοις ἐφυσεν, ὡς καλῶς καὶ ταχέως ὑφαίνεται καὶ ὅ
τονος ἀφ' ὧν μὲν πορρεταχίαι, ὡς ἐκ πορρεταχίαι, ἐπειδὴ ὃ ἐκ πορρεταχίαι,
καὶ ἀφ' ὧν πορρεταχίαι οἱ νεοασοὶ γυνῶνται, ἀποικίς αὐτοῖς σὺ τῇ ἐπομύαν
τῇ ἡγεμῶν, ἢ καὶ ἐμὲ οἶω, ἐφ' ἡ γυνή, δεήσῃ ταῦτα ποίς, δεήσῃ
μὲν πορρεταχίαι, ἐφίω ἐγὼ, ἐνδόν τε μὲν πορρεταχίαι, καὶ οἷς μὲν αὐτῶν ἐξω ὃ ἔργων ἢ
τῇ οἰκετῶν, τοῦτοις σῖνε πεμπεῖ. οἷς δὲ αὐτῶν ἐνδόν ἔργα πορρεταχίαι,
τοῦτων σοὶ ὅτις ταχέως, καὶ ἐκ πορρεταχίαι ἀποδείκνυν. καὶ αὖ μὲν
αὐτῶν δὲ δαπνῶν, σοὶ ἀφ' ὧν πορρεταχίαι. ἀ δὲ αὐτῶν πορρεταχίαι, δεή,
πορρεταχίαι καὶ φυλακίαν, ὅπως μὴ ἡ εἰς τοῖς αἰσῶν καὶ μὲν πορρεταχίαι,
πορρεταχίαι εἰς τῇ μὲν πορρεταχίαι, καὶ ὅτ' ἐκ πορρεταχίαι, εἰσενεχθῇ σοι, ὅτι μα-

λητέον

αὐτῇ ἀρῶν

το αἰσῶν οὐκ

ὅτ' αἰσῶν

τονος ἀφ' ὧν

1. pullifior

ὅτ' αἰσῶν

Set transposition

λητέον ὅπως οἷς δεῖ, ἰματῖα γίνηται· καὶ ὁ γε ξηρὸς σῖτος, ὅπως χα-
 λῶς ἐδώδιμος γίνηται, ὅτι μνητέον. ἐν μὲν τῷ παλαιῷ ἰσχυρῶς, ὅτι οἱ
 ἔφω ἐγὼ, ὅτι μνητέον, ἴσως διὰ ξηρότερον δόξῃ· ὅτι οἱ ἀν-
 κείμην τῶν οἰκετῶν, τούτων σοὶ ὅτι μνητέον πάλιν ὅπως θερα-
 πύεται· καὶ Δί', ἔφη ἡ γυνὴ, ὅτι χαλεπώτατον μὲν οὖν, ὡς μὲν σοὶ κα-
 οὶ καλῶς θεραπεύοντες χάριν εἰσάδα, καὶ δυνάστερι ἢ παρὰ δέν,
 ἔσονται· καὶ ἐγὼ, ἔφη ὁ Ἰσχυρῶς, ἀγαθεὶς αὐτῆς πλὴν ἀποκρίσιν
 εἶποι. ἀρά γε, ὦ γύναι, ἀλλ' οὐαὶ τὰς ἰσχυροῦς καὶ τῆς ἐν ταῖς
 σμικρῇ ἡγεμόνος, αἱ μὲν ἰσχυροὶ ἔσω ἀπὸ τῆς πόλεως, ὡς τε
 ὁ πόλεμος ἐκείνη ἐκλίπη, ὁ δὲ μία οἶεται τῶν μὲν ἰσχυρῶν ἀπολεπτεῖν·
 ἀλλ' ἐπονται πᾶσαι· καὶ ἡ γυνὴ μοι ἀπεκρίνατο· θαυμάζομαι δὲ, ἔφη,
 εἰ μὴ παρὰ σὲ μάλλον τείνῃ· τὸ ἡγεμόνος ἔργα ἢ παρὰ ἐμέ· ἢ γὰρ
 ἐμὴ φυλακὴ τῶν ἐνδόν καὶ ἀπὸ τῆς πόλεως, καὶ τίς δὲ οἱ μὲν φαίνοιτο, εἰ
 μὴ σὺ γε ὅτι μελῶς, ὅπως ἐξωτὴν εἰσφέρειτο καὶ τίς δὲ αὐτῶν, ἔφω
 ἐγὼ, ἢ ἐμὴ εἰσφορὰ φαίνοιτο· αὐτῶν, εἰ μὴ εἴη ὅς τις τὰ εἰσνεχθέντα σωζοί-
 ῃ· ὅρα δὲ, ἔφω ἐγὼ, οἱ αἰετὶν τε τῶν μὲν πῖτον ἀντὶ τῶν λεγόμενων, ὡς
 οἱ κτείνονται, ὅτι μὴ πᾶσι δοκῶσι; καὶ Δί', ἔφη ἡ γυνὴ, καὶ γὰρ
 πλεονέκτες εἰσιν, εἰ τὸ γε ποιοῦσιν· ἀλλὰ δὲ τοῖς, ἔφω ἐγὼ, ἴδιαι ὅτι
 μὲν αἱ, ὦ γύναι, ἡδεῖαι σοὶ γίνονται, ὅπότῃ δὲ ἐπισημόνα τῶν ἰσχυρῶν
 λαβοῦσα, ὅτι ἐπισημόνα ποιήσης, καὶ διπλασίως σοὶ ἀξία γίνονται, καὶ
 ὅπότῃ δὲ ἐπισημόνα τῶν ἰσχυρῶν καὶ ἀπὸ τῆς πόλεως λαβοῦσα, ὅτι
 ἐπισημόνα καὶ πλεονέκτες καὶ ἀπὸ τῆς πόλεως ποιήσας μὲν, πᾶσι τὸ ἀξίον ἐχέ-
 ῃ· ὅπότῃ δὲ τοῖς μὲν σώφρονάς τε καὶ ὠφελίμους τὰς σὺ οἶκον ἐξῆς σοὶ δι-
 ποιήσας· εἰ δὲ τις πονηρὸς φαίνηται, ἐξῆς σοὶ κολλᾶσαι· ὅ δὲ πάλιν
 ἡδεῖσαι, εἰ βελτίων ἐμὸν φαίνης, καὶ ἐμὲ σοὶ τῶν πονηρῶν ποιήσης, καὶ
 μὴ δίῃ σε φοβεῖσθαι, μὴ παρὰ τῆς ἡλικίας, ἀπὸ τῆς πόλεως ἐν ταῖς οἰ-
 κῶν γυνή· ἀλλὰ πλεονέκτες ὅτι παρὰ τῆς πόλεως γινόμεναι ὅσα δὲ καὶ ἐμὸν
 κοινωνὸς καὶ πασι οἱ φυλακτοὶ μὲν γίνονται, ἴσως τῶν καὶ ἡμιωτέρων ἐν
 ταῖς οἰκῶν ἐσθ'· τὰ γὰρ καλὰ τε καὶ ἀγαθὰ, ἐγὼ ἔφω, ὃ ἀλλὰ τὰς

ἰππείας καὶ ἱάξιν χαυνόνας. ὡς δὲ οὐκ ἂν πολέμιος φοβηθεῖν, ἰδὼν
 διδυκρινήδρους ὀπλίτας, ἰππείας, πελτασάς, τοξότας, σφενδονήτας.
 καὶ τοῖς ἀρχοῖσι πεταγμένους ἐπομβροῖς. ἀλλὰ καὶ πορθυομένων
 τοξῶν, καὶ πολλὰ μυρίαδες ὧσιν, ὁμοίως ὡς ἄν εἰς ἑκάστου καὶ ἡ συ-
 χίαν πόρυτες πορθύονται. εἰς γὰρ ὁ κενὸς μύρον αἰεὶ, ὅπουθεν ἐσφύχονται,
 καὶ τελέρης δὲ ἡ ἡ σπασαμένη ἀνδρόφων, ἀλφ. ἡ δὴ οὐ φοβερόν ἐστι
 πολεμίοις, ἢ φίλοις αξιοθεάτων, ἢ ὅτι ταχὺ πλῆθ. ἀλφ. ἡ δὲ δὴ οὐ δῦ-
 ποι ἀλλήλοισι εἰσὶν οἱ ἐμπλέοντες, ἢ δὴ πῶς ἐξ ἑλκὸς μὲν κἀπύεται, ἐν
 τοξῶν ὡς περὶ οὐλοῦσιν ἐν τοξῶν δὲ ἀνὰ πύπτοις, ἐν τοξῶν δὲ ἐμβάιν-
 σι καὶ ἐκβαίνουσιν. ἢ δὲ ἀταξία ὁμοίῳ ἡ μοι δοκεῖ εἶναι, οἷον ὡς εἰ
 γεωργὸς ὁμοῦ ἐμβάλοι κριθὰς καὶ πυροῦ καὶ ὄσπρια καὶ πείτα ὅπο-
 τε δέοι ἢ μάχης, ἢ θύτης, ἢ ὄφου, ἀλφ. λέγει δέ οἱ αὐτῶν, ἀνὰ τὴν γὰρ
 βόντα διδυκρινήδρους χρῆσθαι καὶ σὺ οὖν, ὡς γύναι, τῶ μὲν τοξόχου
 τούτου μὴ δέοιο. βάλαιο δὲ ἀκριβὲς διοικεῖν ταῖς ὄντα εἰδέναι καὶ τῶ
 οἴκῳ δὲ πόρος λαμβάνειν, ὅταν δὲ χρῆσθαι, καὶ ἐμοὶ, εἰ μὴ
 αὐτῶν, ἐν χαλεπῇ δίδοναι χωρὰς τε δοκιμασώμεθα πλὴν περὶ σήκου-
 σιν ἐκαστοῖς ἔχῃ, καὶ ἐν ταύτῃ θύγτες διδάξωμεν πλὴν ἀλφ. κρον
 λαμβάνειν τε ἐν τεύχεσιν, καὶ καταπίνειν πάλιν ἐν ταύτῃ καὶ ὅπως
 εἰσομένα ταῖς σῶα ὄντα, καὶ ταῖς μὴ. ἢ γὰρ γὰρ αὐτῇ ὁ μὴ ὄν ποτὶ
 σφ. καὶ δὲ μύρον γεραπείας ἐξέτασθαι ὅφισ. καὶ ὁ εἰδέναι ὅπου ἐκαστὸν
 ἐστὶ, ταχὺ ἐλθέτω, ὥστε μὴ ἀπορῆν, χρῆσθαι καλλίστην δὲ ποτε καὶ
 ἀκριβέστατον ἐδόξα σκυλῶν ταξὶν ἰδεῖν, ὡς Σώκρατες, εἰσβάς ὅτι
 θεῶν εἰς ὁ μέγα πλοῖον ὁ φοινίκων. πλῆθ. γὰρ σκυλῶν ἐν σμικροτά-
 τῳ ἀφεία ἀλφ. κεχωρισμένα ἐθασάμην. ἀλφ. πολλῶν μὲν γὰρ
 δηπου, ἔφη, ξυλινῶν σκυλῶν καὶ πλεκτῶν ὀρμίζεταί ναυς καὶ ἀνὰ γα-
 ται. ἀλφ. πολλὰ δὲ τῶν κρεμαστῶν καλουμένων πλῆθ. πολλοῖς δὲ
 μηχανήμασιν ἀνθρώποις παρὰ τοῖς πολέμοις πλοῖα, πολλὰ δὲ
 ὅπλα τοῖς ἀνδράσι συμπεριέχεται. πρῶτα δὲ σκυλῶν ὅσοις ὡς ἐν οἰκίᾳ
 χρῶνται ἀνδρόποιοι, τῇ συσιτίᾳ ἐκείνῃ κομίζονται. γέμει δὲ τῶν

πτόντα φορτίων, ὅσα ναύκληρος κέρδους ἐνεκα ἀγεται· καὶ ὅσα λέγω,
 ἔφη, πτόντα ὅσα ἐν πολλῇ γυνὴ μείζονι χώρῃ ἔκειτο ἢ ἐν δεκακλίνας
 ἐγγὺς συμμέτρῳ καὶ ἔτι κατὰ κείλην ἕκαστα κατενόησα, ὥς ἔτε
 δὴν ἔμπεδίζῃ, ἔτε μαγευτοῦ δέχεται, ἔτε αὐτοκλυδαί βῆσι, ἔτε
 διελυτῶς ἔχῃ, ὥς τε ἀφαιδύειν πῶς ἔχῃ, ὅταν τῷ ἄλλῳ δὲν γῆ-
 οῦται· ὅν δὲ τῷ κυβερνήτῃ ἀφαιδύειν, ὅς περὶ τῆς νεῶς καλεῖται,
 ἔτι τῶς διερῶν ὅτις ἀμύμον ἐκείνην πῶς χώραν, ὥς καὶ ἀπὸν δὴ εἴποι,
 ὅπου ἕκαστα κείται, καὶ ὅποσα βῆσι, ὅθεν ἦτον, ἢ ὁ γράμματα ὅτι-
 σὰ μύθος εἴποι δὴ Σωκράτους καὶ ὅποσα γράμματα καὶ ὅπου ἕκαστον
 τέτακται· εἶδον δὲ, ἔφη ὁ Ἰσχυράρχος, καὶ ἐξετάζοντα τῶν αὐτῶν
 ἐν τῇ γῇ πτόντα, ὅποσους ἄρα δεῖ ἐν τῇ πλοῖα γῆσθαι. τῶν-
 μασας δὲ, ἔφη, πῶς ὅτις κεῖται αὐτῶν ἡρόμην ἢ περὶ τῶν ὁ εἴ-
 πεν, ὅτις κεῖται, ἔφη, ὡς ἐνέ, εἴτι συμβαίνει γίγνεσθαι, πῶς κείται,
 ἔφη, τὰ ἐν τῇ γῇ, ἢ εἴ τι δόξαται, ἢ εἴ δυσπραπελῶς τι συγκρίνεται· ἔ-
 γῃ, ἔφη ἔχῃ, ὅταν γῆμαζῃ ὁ θεὸς ἐν τῇ θαλάσῃ, ἔτε μαγευτοῦ
 ὅταν δὲν, ἔτε δυσπραπελῶς ἔχῃ διδόναι· ἀπειλῇ γῇ ὁ θεὸς καὶ κα-
 ραζῇ τοῖς βλαπτοῖς· εἰ μὴ μόνον μὴ ἀπολέσθαι τοῖς μὴ ἀμύμονας,
 πτόντα ἀγαπητόν· εἰ δὲ καὶ πτόντα καλῶς ὑπηρετοῦνται ὅση, πολλὴ
 χάρις, ἔφη, τοῖς θεοῖς· ἐγὼ οὖν κατὰ τὴν πῶς πῶς ἀμύμονας τῆς
 κατασκήνης, ἔχῃ τῇ γῇ, ὅτι πτόντα δὴ ἡμῶν εἴη βλαπτοῖς, εἰ οἱ
 μὴ ἐν τοῖς πλοίοις καὶ μικροῖς ὅσι, χώρας διείσχωσι, καὶ ἀλβύοντες
 ἰσχυρῶς, ὅμως ὅσοις πῶς τῶν, καὶ ὅσοις ἀλβύοντες, ὅμως διεί-
 σχωσι ὅθεν ἀμύμον· ἡμεῖς δὲ καὶ διηρημένων ἐκαστοῖς γῇ ἐν τῇ
 οἰκίᾳ μεγάλων, καὶ βεβηκίας τῆς οἰκίας ἐν δαπέδῳ, εἰ μὴ διήρησο-
 μιν καλῶς καὶ διήρητον χώραν ἐκαστοῖς αὐτῶν, πῶς ὅσα δὴ πολλὰ
 ἡμῶν ἀσυνέσια εἴη· ὥς μὴ δὴ ἀγαθὸν τέτακται σκευὰν κατα-
 σκευῶν, καὶ ὥς ῥαδόν, χώραν ἐκαστοῖς αὐτῶν διήρη, ἐν οἰκίᾳ γῇ,
 ὥς ἐκαστοῖς συμφέρῃ, εἴρηται· ὥς δὲ καλόν, φαίνεται, ἐπειδὴ ὅσοι
 ἀμύμονα ἐφῆξῃς κείται, καὶ ὅποια ἢ, καλὸν δὲ ἰμάτια κεχωρισμένα

κλινὴ ἐνδὲ

ἐμπεδίζω

ἀλλοῦ

ὁποῖον

ὁποῖον

ὁποῖον

ὁποῖον

ὁποῖον

ὁποῖον

ὁποῖον

ὁποῖον

ὁποῖον

ὁποῖον

ὁποῖον

ὁποῖον

ἰδεῖν, καὶ ὅποια ἦ· καλὸν δὲ ἐρώματα, καλὸν δὲ χαλκία, καλὸν δὲ
 πᾶσι ἀμφὶ τραπέζας· καλὸν δὲ καὶ, ὅ ποδῶν καταγελασθῆναι μὲν
 λιστα ἔχῃ ὁ σέμνος, ἀλλ' ὁ κομψός, ὅτι καὶ γύψας φησὶν, βύρβυμον φαί-
 νεσθαι, δικρινάς κειμήλια· τὰ δὲ δηὰ ἡδὴ που ἀπὸ τούτου ἀπορῶτα
 καλλίως φαίνεται, καὶ χέσμοι κειμήλια· χρός γὰρ σκιδανέκαστα φαί-
 νεται· καὶ τὸ μέσον δὲ τούτων, καλὸν φαίνεται, ἐκ ποδῶν ἐκείνου κει-
 μῆλια, ὡς καὶ κύκλιος χρός ἔμεινον αὐτὸς καλὸν ἵα μὲν ἔστιν, ἀλλὰ καὶ
 τὸ μέσον αὐτὸ καλὸν καὶ καθαρόν φαίνεται· εἰ δ' ἄλγηται ταῦτα λέγω,
 ἔξεστιν, ἔφω, ὡ γύναι, καὶ πείραν λαμβάνει αὐτὴν, ὅτε ἡ ζημιωτέ-
 ρας, ὅτε ἡ πολλὰ ποιησάσας· ἀλλὰ μὲν ὅδε τὸ δεῖ ἀθυμῆσαι,
 ὡ γύναι, ἔφω ἐγὼ, ὡς χαλεπὸν δὴν ὅν μαθησὺν ἡμῶν τε καὶ χώρας,
 καὶ μεμνησὺν ἡμῶν καταχωρεῖν ἕκαστα· ἴσμεν γὰρ δὴ πού ὅτι μυριο-
 πλάσια ἡμῶν ἀπορῶτα ἔχῃ ἡ πᾶσα πόλις· ἀλλ' ὁμως ὅποιον δὲ οἱ-
 κητῶν κελύβης ὡρῶν ἡμῶν ἡ σοὶ δὲ ἀγροῦς οἰεῖσθαι, ὅδε δὲ ἀπορῶ-
 σθαι· ἀλλὰ πᾶς εἰδὼς φανερὸν ὅποι χρόν ἔχεται λαβὴν ἕκαστα· τούτου
 ἡμῶν, ἔφω ἐγὼ, ὅδε δὲ ἡμῶν ἀπὸν ἔστιν, ἡ ὅτι ἐν χώρᾳ κείται τετα-
 γμένη· αὐθροπὸν δὲ γε ζητῶν, καὶ ταῦτα εἰς ὅτε ἀπὸ τῆς ζητούμενης
 πολλάκις αὐτὴς πλεονέκτηρον ὡρῶν δὴν, ἀπείποι· καὶ τούτου αὖ, ὅδε δὲ
 ἄλλο ἀπὸν ἔστιν, ἡ ὅ μὴ εἶ) τεταγμένον ὅπου ἕκαστον δεῖ ἀνὰ ἡμῶν
 πλεονέκτηρον γὰρ δὴ ταῖς ἐξέως σκιδανέκαστα καὶ χρηστέως τοιαῦτα αὐτῇ ἀφ' ἑα-
 λείας, δοκῶ μεμνησθαι· καὶ ἡ δὴ ἡ γυνὴ ἐδόκει σοὶ, ἔφω ἐγὼ, ὡ
 Ἰσχόμαχε, πῶς ἡ ἐπακούειν ὡν δὴ ἐσπύδαζες διδασκῶν, ἡ δὲ, εἰ
 μὴ ὑπὸ γυναικὸς ὅτι μεμνησθαι, καὶ φανερόν ὡς ἡ δὴ ἡμῶν ἰσχυρὰς
 ὡς καὶ ὅδε ἀμνηστίας δι' ὑπορίαν ἵνα διηκῆται, καὶ ἐδείτό μου, ὡς τα-
 χιστα ἡ καὶ ἔγνων, ἀφ' ἑαλείας· καὶ πῶς δὴ, ἔφω ἐγὼ, ὡ Ἰσχόμαχε,
 διέταξας αὐτῇ; ἡ δὲ, εἰ μὴ τῆς οἰκίας τίς δυνάμειν, ἐδόξε μοι
 πλεονέκτηρον ὅτι διδῆσαι αὐτῇ, ὅ γὰρ παῖδά μου κατέστηται, ὡ Σώκρα-
 τες· ἀλλὰ τὰ οἰκήματα ἀποδομένηται, πρὸς αὐτὸ τὸ ἐσκεμμένα,
 ὅπως ἀγῆτα ὡς συμφορώτατα ἡ τοῖς ἡμῶν ἐν αὐτοῖς ἐσθαι ὡς τε

αὐτὰ ἐκάλει (ταῖς) πορεύονται εἰς) ἐκείτω. ὁ μὲν γὰρ θάλαμνος ἐν ὀχυρῶ-
 ῶν, (ταῖς) πλείους ἀξία καὶ ἐρώματα καὶ σκευὴ πῶς ἐκάλει· τὰ δὲ ξηρὰ
 τῇ γεγραμῇ, ὅν οἱ ποῦν· τὰ δὲ ψυχρὰ, ὅν οἶνον· τὰ δὲ φανὰ, ὅσα φάσις
 δεόμενα ἔργα τε καὶ σκευὴ ὅσιν· καὶ διατητήρια δὲ τοῖς ἀνθρώποις
 ἐπεδείκνυσεν αὐτῇ καταλλωπισμένα· τῷ μὲν γέρεσι ἔχον ψυχρὰ· τῷ
 δὲ χημῶνος ἀγένη· καὶ σύμπασιν δὲ τὴν οἰκίαν ἐπέδρα αὐτῇ, ὅτι
 παρὲς μεσημβρίαν ἀναπέπτα). ὥστε βύδην εἶναι, ὅτι χημῶνος μὲν
 βύθλιός ἐστι· τῷ δὲ γέρεσι, βύθλιος· ἐδρά δὲ καὶ τὴν γυναικωνίτιν
 αὐτῇ θύραν, βαλανεῖον ὡς ἐμμένειν ἀπὸ τῆς ἀνδρωνίτιδος, ἵνα μήτε
 ἐκφέρῃ ἐνδοθεν ὅτι μὴ δεῖ, μήτε τεκνοποιῶνται οἱ οἰκέται ἀνὰ τῆς
 ἡμετέρας γνώμης· οἱ μὲν γὰρ χηροὶ παρδοποιήσασκεν, βύθλιος, ὡς
 ὅτι τοπολύ· οἱ δὲ πονηροὶ συζυγῆτες, βύθλιος παρὲς ὅτι κακου-
 γίαν γίγνεται. ἐπεὶ δὲ ταῦτα διήλθο μιν, ἔφη, ἔγωγε δὴ ἤδη καὶ φυλάς
 διεκρίνομεν τὰ ἐπιπλά· ἡρχόμεθα δὲ παρῶν, ἔφη, ἀφ' ὧν ὄντες,
 οἷς ἀμφὶ θυσίας χρώμεθα· μὲν ταῦτα κόσμον γυναικὸς ὅν εἰς ἐορτὰς
 διηγόμεθα· ἐορτὰς ἀνδρὸς τὴν εἰς ἐορτὰς καὶ πόλεμιν· καὶ ἐρώματα
 ἐν γυναικωνίτιδι, ἐρώματα ἐν ἀνδρωνίτιδι· ὑποδήματα γυναι-
 κεία, ὑποδήματα ἀνδρῆα· ὅπλων δὴν φυλή· δὴν ταλασιργικῶν
 ὀργάνων· δὴν σιτοποιικῶν· δὴν ὀψοποιικῶν· δὴν τῇ ἀμφὶ λουτρῶν·
 δὴν ἀμφὶ μάκρας· δὴν ἀμφὶ τραπέζας· καὶ ταῦτα πόρτα διεχω-
 εῖσασκεν, οἷς τε αἰεὶ δεῖ χρῆσθαι, καὶ τὰ ποικιλῆ· χωρεῖ δὲ καὶ τὰ
 καὶ μὲν δαπνῶμεθα ἀφείλομεν· δίχα δὲ καὶ τὰ εἰς αἰαυτὸν
 ἀπολελογισμένα κατέθετο· ἔγωγε γὰρ ἤτιον λατρίαν, ὅπως παρὲς ὅ-
 τέλος ἐκβήσκει· ἐπεὶ δὲ ἐχωρεῖσασκεν πόρτα καὶ φυλάς τὰ ἐπι-
 πλά, εἰς τὰς χώρας τὰς παρσηκούσας ἐκείτω διώκεσκεν· μὲν δὲ
 τῷ, ὅσοις μὲν τῇ σκευῇ καθ' ἡμέραν χρῶνται οἱ οἰκέται, οἷς σιτο-
 ποιικῶν, ὀψοποιικῶν, ταλασιργικῶν, καὶ εἰπὶ δὴ οἱ τοιοῦτο, ταῦτα μὲν
 αὐτοῖς τοῖς χρωμένοις δείξαντες ὅπου δεῖ ἵσθαι, πῶς ἐδώκεν, καὶ
 ἐπετάξα μιν ὅσα πῶς ἔχον· ὅσοις δὲ εἰς ἐορτὰς ἢ ξεινοδοχίας χρῶμε-

θα, ἢ εἰς τὰς ἀφ' ἑσθ' χρόνος πρὸς τὴν ταμίαν πρὸς δὲ τὴν
 μὲν· ὅς δ' εἰς αὐτὴν τὰς χώρας αὐτῶν, καὶ ἀπαριθμήσαντες καὶ γραψά-
 μνοι ἕκαστα, εἰπομένη αὐτῇ, διδόναι τούτων ὅτ' αὐτοὶ ἕκαστον, καὶ με-
 μνησθαι ὅτ' αὐτῇ διδῶν, καὶ ἀπολαμβάνειν κατὰ τὴν πάλιν,
 ὅθεν ὡς αὐτῇ ἕκαστα λαμβάνει· τίς δὲ ταμίαν ἐποισάμεθα, ὅπως κα-
 ψάμνοι ἢ τις ἡμῖν ἐδόκει· ἐκείνους αὐτῇ καὶ γὰρ οὐκ, καὶ οἶνον, καὶ
 ὑπνόν, καὶ ἀνδρῶν σκηνισίας· πρὸς τούτοις δὲ, ἢ ὁ μνημονικὸν μά-
 λιστα ἐδόκει ἔχειν, καὶ ὁ πρὸς τὸν μῆτι καὶ τὸν γὰρ πρὸς ἡμῶν, ἀμε-
 λούσα καὶ σκεπτεῖν ὅπως χαρίζομεν τὴν ἡμῶν, ὅφ' ἡμῶν ἀντιπηγήσει).
 ἐδιδάσκει μὲν δὲ αὐτῇ, καὶ δινοικῶς ἔχειν πρὸς ἡμᾶς· ὅτ' ἐφ' ἡμῶν
 νοίμεθα τῇ διφροσύνῃ μεταδιδόντες· καὶ εἰ ἡ λυπηρὴν εἴη, εἰς
 ταῦτα πρὸς αὐτῇ καὶ τῇ. καὶ ὁ πρὸς τὸν μῆτι δὲ σιωπῶν ὅν οἶκον
 ἐπαυδύομεν αὐτῇ, ὅπως γινώσκῃ αὐτῇ ποιῶντες, καὶ τῆς δι-
 πρὸς αὐτῇ αὐτῇ μεταδιδόντες, καὶ διχαιοσύνην αὐτῇ ἐπεποιδύμεν,
 ἡμετέρας ἡμῶν τῇς διχαιοσύνης ἀδίκων, ὅπως δὲ κινύοντες, πλῆ-
 σιότερον καὶ ὑβριστεριώτερον βιοτεύοντες τῇ ἀδίκων, καὶ αὐτῇ δὲ
 ἐν αὐτῇ τῇ χώρῃ κατετάθημεν· ὅτι δὲ τούτοις πᾶσιν εἶπον, ἔφη, ὅ
 Σώκρατες, ἐγὼ τῇ γυναικί, ὅτι πρὸς τῇ τούτων ὅσον ὅφελος, εἰ μὴ
 αὐτῇ ὅπως γινώσκῃ, ὅπως ἀφ' ἑσθ' ἢ ἑσθ'· ἐδιδάσκει δὲ
 αὐτῇ, ὅτι καὶ ἐν τῇς δινομουμένης πόλεσιν, ὅσον ὅσον δοκεῖ τοῖς
 πολίταις, ὡς νόμοις καλὰς γραψάνται, ἀλλὰ καὶ νομοφύλακας
 πρὸς αὐτῇ, οἵτινες ὅπως ποιοῦντες ὅν μὲν ποιοῦντα τὰ νόμιμα
 ἐπαυδύομεν· ὡς δὲ τις πρὸς τῇς νόμοις ποιῇ, ζημιόσι· νομίσαι οὖν
 ἐκέλευον, ἔφη, τίς γυναικί, καὶ αὐτῇ νομοφύλακα τῇ ἐν τῇ οἰ-
 κίᾳ εἴη, καὶ ἐξετάζειν δὲ ὅταν δόξῃ αὐτῇ τὰ σκεδῇ, ὡς ὡς ὁ φερούρα-
 ρος τῇ φυλάκας ἐξετάζει· καὶ δοκιμάζειν εἰ καλὰς ἕκαστον ἔχει, ὡς
 ὡς ἡ βασιλὴ ἵππους καὶ ἵππους δοκιμάζει, καὶ ἐπαυδύει δὲ καὶ ἡμῶν
 ὡς ὡς βασιλίστην ὅν ἄξιον ἀπὸ τῆς παρῴσης διωάμεως· καὶ λοι-
 ποῖν καὶ καλὰς τῇ τούτων δέοντων. πρὸς δὲ τούτοις, ἐδιδάσκει

αὐτὴν, ἔφη, ὥς εἶδον αὐτὴν ἀλχοίτο διαχίως, εἰ πλείω αὐτῇ παρὰ γὰρ
 παρὰ τῇ ἢ τοῖς οἰκέταις πλεονέκτημα, ὅτι τοῖς οἰκέταις
 οἰκέταις μέτεσι τῷ δεσποσύνῳ χρημάτων τοσοῦτον, ὅσον φέρει, ἢ
 θεραπεύει, ἢ φυλάττει. χρῆσθαι δὲ ὁδὸν αὐτῶν ἔξεστιν, ὅταν αὐτὴν
 δῶ ὁ κύριος. δεσπότης δὲ ἀπορρῶν ἐστίν, ὃν αὐτὴν βύληται ἐκείνη χρῆ-
 σθαι. ὅταν οὖν καὶ τοσοῦτον μεγίστη ὄνησις, καὶ φησὶν οὐδὲν
 βλάβη, τοῦτο καὶ τὴν ὅτι μάλιστα παρὰ τῆς αὐτῆς ἀπέφαι-
 νον. ἢ οὖν, ἔφην ἐγώ, ὦ Ισχόμαχε, ταῦτα ἀκούσασα ἡ γυνὴ, πῶς
 σοι ὑπήκουε. ἢ δὲ ἔφη, εἰ μὴ, εἰπέ μοι, ὦ Σώκρατες, ὅτι εἶδον ὁρῶς
 γινώσκωμι, εἰ οἰοίμην χαλεπὰ ὅτι τὰ τῆς διδασκῶν ὅτι ὅτι μάλιστα
 εἶ τῷ ὄντων. χαλεπώτερον γὰρ αὐτῇ ἔφη φαίαι, εἰ αὐτῇ ἐπέ-
 ταπτον ἀμύγειν τῷ αὐτῆς, ἢ εἰ ὅτι μάλιστα εἶ τῷ οἰκείων ἀγα-
 θῶν πεφυκέναι γὰρ δοκεῖ ὡς πατρὶ καὶ τέκνων, ὅτι ὅτι μάλιστα τῇ
 φρονι τῷ αὐτῆς ἢ ἀμύγειν, ἔτω καὶ τῷ κλημάτων ὅσα ἴδωκε ὅτι
 φραγὴ ἢ ὅτι ὅτι μάλιστα νομίζω ἔφη τῇ φρονι τῷ αὐτῆς ἢ
 ἀμύγειν. καὶ ἐγώ ἀκούσας, ἔφη ὁ Σωκράτης, ἀποκρίνασθαι τὴν
 γυναικα αὐτῇ ταῦτα, εἶπον. νῆ τὴν Ἡραν, ἔφη, ὦ Ισχόμαχε, διδρι-
 κήν γε ὅτι μάλιστα τὴν ἀγαθότητα τῆς γυναικός. καὶ ὅτι τῷ
 Ισχόμαχος, γέλω σοι πόρῳ μεγάλῃ φρονι αὐτῆς διηγήσασθαι, αἶ μου
 ἀπαξ ἀκούσασα, ταχὺ ἐπείτετο. ταχὺ ποῖα, ἔφην ἐγώ, λέγε. ὥς ἐμοὶ
 πολὺ ἢ ὅτι ζώσης ὅτι τὴν γυναικὸς καταμανθάνειν, ἢ εἰ ζῶς μοι
 καλὴν εἰκόσας γραφὴν γυναικα ἐπεδείκνυνεν. εἰπεῖν δὲ λέγει ὁ
 Ισχόμαχος. ἐγὼ τῷ, ἔφη, ἰδὼν ποτὲ αὐτὴν, ὦ Σώκρατες, εἰπε-
 ται μὲν πολλὰ μὲν ψιμυθία ὅπως λυκοτέρῃ ἐπὶ δοκῇ (εἶ), ἢ
 ὡς πολλῇ δὲ αἰχρῶσι, ὅπως ἐρυθρότερον φαίνοιτο τῆς ἀληθείας.
 ὡς ὅτι μάλιστα ὅτι ἐχρῶσι ὅπως μείζον δοκῇ (εἶ) ἢ ἐπεφύ-
 χει, εἰπέ μοι, ἔφην, ὦ γυνὴ ποτέρως αὐτὴν με κρίνεις ἀξιοφίλητον
 μάλλον (εἶ) χρημάτων κινωρῶν, εἴ σοι αὐτὰ ταῦτα ὄντα ἀποδοκνύοιμι,
 καὶ μήτε κομπάζοιμι ὡς πλείω τῷ ὄντων ὅτι μοι, μήτε ἀποκρυ-
 πτοίμην

πλοῖμιν ἢ τῶν ὄντων μηδέν, ἢ εἰ ἐπειρώμην σε ὅξα πατῶν, λέγων
 τε ὡς πλείω τῶν ὄντων ἐστὶ μοι, ὅτι δὲ κινεῖς τε ἄργυριον κίβδηλον
 δηλοῖω σε, καὶ ὅρμους ὑποξύλους, καὶ πορφυρίδας ἑξιτήλας
 φαίω ἀγνητῆς εἶναι. καὶ ὑπολαβούσα διθύς, διφήμει, ἔφη. μὴ γέ-
 νοιο σὺ τοιοῦτος, ὃ γὰρ ἀνὲρ ἐγωγέσε διωαίμην, εἰ τοιοῦτος εἴης,
 ἀσπασαοσάμε ἐκ τῆς ψυχῆς ἔκκειν, ἔφην ἐγὼ, σιωπηλὸν ἔσθαι,
 ὦ γυναι, ὡς καὶ τῶν ἑσπέρων κεινωνήσουντες ἀλλήλοισι φασὶ γυνῶν,
 ἔφη, οἱ ἀνδρες ποτέρως ἀνὲρ οὖν, ἔφην ἐγὼ, τῷ ἑσπέρῳ αὐτὸν
 κρίνω εἶναι ἀξιοφίλητος μᾶλλον κεινωνός, εἴ σοι τὸ σῶμα πειρώμην
 πρὸ ἑσπέρῳ, ὅτι μελὸς μόνον, ὅπως ὑγιαίνει τε καὶ ἐρρώμε-
 νον ἔσται, καὶ διὰ ταῦτα τὰ ὄντι διὰ χρεῶς σοι ἔσομαι, ἢ εἴ σοι μίλτη
 ἀνδρόφρονος, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑπαλδρόφρονος ἀνδρὸς κέλεται, ὅτι δει-
 κνυμὶ τε ἐμμενῶν, καὶ σιωπεῖω ὅξα πατῶν σε, καὶ πρὸ ἑσπέρῳ ὁρᾶν καὶ
 ἀπιδεσθαι μίλτην, ἀντὶ τῷ ἐμμενῶν χρεῶς. ἐγὼ μὲν, ἔφη ἐκείνη, ὅτι
 ἀνὲρ μίλτη ἀπλοῖμιν ἢ δὲ ἢ σὺ, ὅτι ἀνὲρ ἀνδρὸς κέλεται χρεῶς ὁρᾶν
 ἢ δὲ ἢ τὸν, ὅτι ἀνὲρ τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑπαλδρόφρονος ἢ δὲ ἢ ὁρᾶν
 τοῖς σοῖς, ἢ ὑγιαίνειν. καὶ ἐμὲ τοῖνυν νόμιζε εἰπεῖν, ἔφη ὁ ἰσχυράρχης,
 ὦ γυναι, μήτε ψιμυθίς, μήτε ἀγχούσης χρεῶς τί ἡδεσθαι μάλ-
 λον, ἢ τὰ σῶ. ἀλλ' ὡς ἂν οἱ θεοὶ ἐποίησαν, ἵππους μὲν ἵππους, βοῦς
 δὲ βοῦς ἡδιστον, περὶ βόταις δὲ περὶ βόταις, ὅτι καὶ οἱ ἀνδρες ποῖ ἀν-
 δρῶν σῶμα καθαρόν οἶονται ἡδιστον εἶναι. αἱ δὲ ἀπάται αὐταί, τοῖς
 μὲν ἔξω πως διώκονται ἀνέξελεγκίως ὅξα πατῶν, σιωπῶντες δὲ
 αἰεὶ ἀνάλκην ἀγίσκεσθαι, ἀνὲρ ἀνδρῶν ὅξα πατῶν ἀλλήλους. ἢ γὰρ
 ὅξα δυνῆς, ἀγίσκονται ὅξα πατῶν ὡς περὶ σκιδνάσασθαι, ἢ ὑπο
 ἰδρώτος ἡδέχονται, ἢ ὑπο δακρύων βασανίζονται, ἢ ὑπο λευγῶν
 ἀγνητῆς κατωπιθίσθαι. ὡς οὖν περὶ θεῶν, ἔφην ἐγὼ, περὶ ταῦ-
 τα ἀπεκρίνατο. ὡς δὲ, ἔφη, εἰ μὴ τὸ λοιπὸν τοιοῦτον μὲν εἶναι πῶ-
 ποτε ἐπεσφραγεύσατο, καθαράν δὲ καὶ ἀρεπὸν τῶν ἐχουσιν,
 ἐπειρᾶτο εἰς αὐτὴν ὅτι δὲ κινεῖς καὶ ἐμὲ μὲν οἱ ἡρώτα εἴπαι ἔχομε

συμβεβηκυῖαι, ὥς δὲ τὰ ἴντι καλὴ φαίνοιτο, ἀλλὰ μὴ μόνον δοκεῖν.
 καὶ ἐγὼ μὲντοι, ὦ Σώκρατες, ἔφη, στυγερὰ λυθὺν αὐτῇ, μὴ δουλικῶς
 αἰεὶ καθεῖσθαι. ἀλλὰ σὺ τοῖς θεοῖς πειρασθαι δεσποτικῶς, πρὸς μὲν
 τοῖς ἴσον πρὸς ἄσπον, ὅ, ἡ μὲν βέλτιον δι' ἧς ἐπιτατο ἐπιδιδάξαι. ὅ, ἡ
 δὲ χεῖρον, ἐπιμαθεῖν. ἐπισκέψασθαι δὲ καὶ σιτοποιόν. πρὸς αἱναί τ'
 καὶ ἀπομετρούσῃ τῇ ταμία. πρὸς ἐλθεῖν δὲ ἐπισκευομένην, καὶ εἰ
 καὶ χῶραι ἔχῃ μὲν δειῖ ἕκαστα. ταῦτα γὰρ ἐδόκει μοι αἶμα ἐπιμελεῖσθαι
 εἶ) καὶ πρὸς πατὸς ἀγαθὸν δὲ, ἔφην εἶ) γυμνάσιον, καὶ τὸ δόσσαι καὶ
 μάξαι καὶ ἰμάτια, καὶ ἐρώματα ἀνασεῖσαι καὶ στέλλειναι. γυμνα-
 ζομένη δὲ ἔφην, ὅπως δὲ καὶ ἐσθίειν ἤδον, καὶ ὑγιαίνειν μάλλον, καὶ
 βίησιν φανεῖσθαι τῇ ἀληθείᾳ. καὶ ὅψις δὲ, ὁπότῃ ἀνταγωνί-
 ζηται ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ παρὰ τῶν ἄλλων, πρὸς πόντον τε μάλλον ἢ μίση-
 σμένην κινήσιν γὰρ. δι' ὧς τε καὶ ὁπότῃ τὸ ἐκείνου χαρίζεσθαι
 πρὸς αὐτὴν τῇ ἀναγκαζομένην ὑπηρετεῖν. αἱ δὲ αἰεὶ καὶ ἡμῶναι σε-
 μνῶς, πρὸς τὰς κεκοσμημένας καὶ εἰς ἀπατάσας, κρίνεσθαι πρὸς
 χοροῖς ἐαυτῶν. καὶ νῦν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὅπως δὲ ἴσθι ἡ γυνή μου
 κατεσκευασμένη βιοτεύει, ὥς ὅτ' ἐγὼ ἐδίδασκον αὐτήν, καὶ ὥς ὅτ'
 νῦν σοι λέγω. ὅτε δὲ δὲ, ἐγὼ εἶπον, ὦ ἰχόμαχε. τὰ μὲν δὲ πρὸς
 τῇ τῆς γυναικὸς ἔργων, ἰκανῶς μοι δοκῶ ἀκηχεῖναι πλεονεχέειν.
 καὶ ἄλξις τε πόρῳ ἐπαίης ἀμφοτέρων ὑμῶν. τὰ δὲ αὐτὰ ἔργα, ἔφην
 ἐγὼ, ἥδη μοι λέγε, ἵνα σὺ τε ἐφ' οἷς βύδοκι μῆς διηγησάμενος ἡσθῇς,
 καὶ γὰρ τὰ τῆς καλῆς καὶ ἀγαθῆς ἀνδρὸς ἔργα τελέως ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ
 κατὰ μαθόν, ἡ δὲ δυνάμει, πολλὴν σοι χάριν εἶδω. ἀλλὰ ἢ Δί',
 ἔφη ὁ ἰχόμαχος, καὶ πόρῳ ἡδέως σοι, ὦ Σώκρατες, διηγήσομαι, ὅ
 ἐγὼ ποιεῖν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἵνα καὶ μετὰ ῥυθμίσῃς με, ἐάν τί σοι δοκῶ
 μὴ καλῶς ποιεῖν. ἀλλ' ἐγὼ μὲν δὲ ἔφην, πῶς δὲ διχάως μεταρρυθ-
 μίσαιμι ἄνδρα ἀπειρασμένον καλόν τε καὶ ἀγαθόν, καὶ ταῦτα ὡς
 ἀνὴρ, ὅς ἀδολεχεῖν τε δοκῶ καὶ ἀεθμενεῖν. καὶ τὸ πόρῳ δὲ ἀνὴρ
 τίτατον δοκῶ εἶ) ἔλκημα, πένης καλὸς καὶ πόρῳ μὲν τ' ἀν', ὅ

Ισχύμαχε, ὡς ἐν πολλῇ ἀθυμία τῶν ὀπικλήματι τούτων, εἰ μὴ
 παρῶν ἀπορτήσας τῶν κίβδ τῶ ἐπηλύτῃ ἰππῶ εἶδεν πολλοὺς ἀκα-
 λουδοῦντας αὐτὰ θεατὰς. πολλὴ δὲ λόγον ἐχόντων ἱππῶν παρὶ αὐτῶν
 ἤκουον, καὶ δὴ τὰ ἰσχυρὰ παρὰ σελήων ἔκ ἰπποκόμῳ, εἰ πολλὰ εἴη
 χρέματα τῶ ἰππῶ. ὁ δὲ, παρὰ σελήας μεῶς ὁρᾶν ὑγιαίνοντα ὦ
 ἐρωτήματι εἶπε. πῶς δὲ δὴ ἰππῶ χρέματα γήοιτο; ἔγω δὴ ἐγὼ
 ἀνέκυψα ἀκούσας, ὅτι ὅστις ἀρα θεμιτὸν καὶ πείρητι ἰππῶ ἀγαθῶ
 γνέσθαι, εἰ πῶς ψυχρὴ φύσις ἀγαθῶν ἔχει. ὡς οὖν θεμιτὸν, καὶ
 ἐμοὶ ἀγαθῶ ἀνδρὶ γνέσθαι, διηγοῦ τελέως ταῦτα ἔργα, ἵνα ὁ, ὡς δὴ
 διώωμαι, ἀκούων, καταμαθεῖν πειράωμαι. καὶ ἐγὼ σε ἀπὸ τῆς αὐ-
 ρον ἡμέρας ἄρξά μινος μιμνῆσθαι. καὶ γὰρ ἀγαθὴ ὅστις, ἐφίω
 ἐγὼ, ἡμέρα ὡς ἄρετης ἀρχέσθαι. σὺ μὲν παύσῃς, ἔφη ὁ Ισχύμαχος,
 ὦ Σώκρατες. ἐγὼ δὲ ὅμως σοὶ διηγήσομαι, ἃ ἐγὼ ὅσον διώωμαι,
 πειράωμαι ὀπικτηδύων ἀφ' αὐτῶν ὅν βίον. ἐπεὶ γὰρ καταμιμαθῆ-
 κέναι δοκῶ, ὅτι οἱ θεοὶ τοῖς ἀνδράσιν, ἀνδρὶ μὲν τῶ γινώσκῃ τε ἃ δεῖ
 ποιεῖν, καὶ ὀπικτηδύων ὅπως ταῦτα ἀφ' αὐτῶν, ὅ θεμιτὸν ἐποίησιν
 οὗ παρὰ τῆν. Φρονίμοις δὲ οὖσι καὶ ὀπικτηδύων. τοῖς μὲν, διδάσκειν δι-
 δακμονῆν. τοῖς δὲ, ὅς ἔγω δὴ ἐγὼ ἀρχομαι μὲν τοῖς θεοῖς θερα-
 πείων. πειράωμαι δὲ ποιεῖν, ὡς δὴ θεμὸς ἢ μοι διχομύω, καὶ ὑγείας
 τυγχάνω, καὶ ῥώμης θόματος, καὶ ἡμῆς ἐν πόλει, καὶ βυνοῖας ἐν φί-
 λῳ, καὶ ἐν πολέμῳ καλῆς θοτηρίας. καὶ πλεῖστα καλῶς αὐξομέ-
 νῃ. καὶ ἐγὼ ἀκούσας ταῦτα, μὲν γὰρ δὴ σοι, ὦ Ισχύμαχε, ὅπως πλε-
 τῆς. καὶ πολλὰ χρέματα ἔχων, πολλὰ ἔχης παρὰ χρέματα τούτων
 ὀπικτηδύων, καὶ παρὸν γε, ἔφη ὁ Ισχύμαχος, μὲν μοι τούτων ὦν
 ἐρωτᾷς. ἢ δὴ γὰρ μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, καὶ θεοῖς μεγαλείως ἡμαῖ,
 καὶ φίλοις ὡς ἱππος δέωνται ἐπεφελῆν, καὶ πῶς πόλιν μὴ δὲν κατ' ἐμὲ
 χρέμασιν ἀκόσμητον εἶναι. καὶ γὰρ καλὰ, ἐφίω ἐγὼ, ὦ Ισχύμαχε,
 ἔστιν, ἃ σὺ λέγεις, καὶ δυνατὸν γε ἰσχυρῶς ἀνδρὶ. πῶς γὰρ ὅς ἐστι
 πολλοὶ μὲν εἰσι ἀνδράσιν, οἳ δὲ διώονται ζῶν, ἀνδρὶ τῶ δὴ δύνανται

πολλοὶ δὲ ἀγαπῶσιν ἡ διωκόμενοι τὰ ἑαυτοῖς ἀρκούντα περιζεῖσθαι· οἱ δὲ διωκόμενοι, μὴ μόνον τὸν ἑαυτῶν οἶκον διοικεῖν, ἀλλὰ καὶ πεποιθέν, ὥς τε καὶ τὴν πόλιν κοσμεῖν, καὶ τοῖς φίλοις ἐπιμελεῖσθαι, πῶς τοῖς ἐχθροῖς ἐπιβλαβεῖς τε καὶ ἐπὶ νόμοις ἀνδράσιν χρηνομήσονται. ἀλλὰ γὰρ ἐπαμειβόμενοι, ἐφ' ἧς ἐγώ, τοῖς τοιαύτοις πολλοὶ διωκόμεθα· σὺ δὲ μοι λέξον, ὦ Ἰσχόμαχε, ἀφ' ὧν ἡρξώμαι πῶς ὑγείας ἐπιμελήσῃ; πῶς τῆς τῆς σώματος ῥώμης, πῶς θένος εἶναι σοὶ καὶ ἐκ πολέμου καλῶς σώζεσθαι; τῆς δὲ χρηματίσεως, καὶ μὲν ταῦτα, ἐφ' ἧς ἐγώ, ἀρκούντες ἀκούειν· ἀλλ' ἐστὶ μὲν, ἐφ' ἧς ὁ Ἰσχόμαχος, ὥς γε ἐμοὶ δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ἀκούουσα ταῦτα πόρτα ἀλλήλων· ἐπεὶ γὰρ ἐάν τις τὰ ἑαυτοῦ ἔχει, ἐκ ποιοῦντι μὲν ὀρθῶς, μᾶλλον δοκεῖ μοι ἢ ὑγίαια παρὰ μὲν ἐκ ποιοῦντι δὲ, μᾶλλον ἢ ῥώμῃ παροργίγεται· ἀσχετὸν δὲ τὰ τῆς πολέμου, κάλλιον σώζεσθαι· ὀρθῶς δὲ ἐπιμελεσθαι μὲν καὶ μὴ καταμαλακισθαι, μᾶλλον εἰκὸς τὸν οἶκον αὐξάνειν. ἀλλὰ μέγιστον μὲν τοῦτο ἐπομαι, ἐφ' ἧς ἐγώ, ὦ Ἰσχόμαχε, ὅτι ἐκ ποιοῦντα φῆς καὶ ἐπιμελεσθαι μὲν, καὶ ἀσχετὰ ἀνδραγαθῶν, μᾶλλον τυχερῶν ἢ ἀγαθῶν· ὅπου δὲ πόνον χρηρὲς παρὰ τὴν βίαν καὶ ῥώμην, καὶ ὅπως ἀσχετὰ τὰ τῆς πολέμου, καὶ ὅπως ἐπιμελεῖσθαι τῆς πεποιθείας ποιῆν ὥς καὶ φίλοις ἐπιμελεῖσθαι, καὶ πόλιν ἐπιμελεῖσθαι, ταῦτα δὲ ἡδέως, ἐφ' ἧς ἐγώ, πεποιθέν, ἐγώ τοίνυν, ἐφ' ἧς ὦ Σώκρατες, ὁ Ἰσχόμαχος, ἀνίστασθαι μὲν ὅτι δυνάμει εἶησιμαί, ὡς ἐὰν ἐπὶ τὸν καταλαμβαίνομι, εἴ τινα δεινότερος ἰδεῖν τυχεράνοισι. καὶ μὲν τοῖς πόλιν δὲ παρὰ τῆς, ταῦτα παρὰ μὲν ὁμοῦ, πεποιθέν, ταῦτα παρὰ τῆς, ὡς δὲ μηδὲν ἀναγκαῖον ἢ πόλιν, ἐπὶ μὲν ἵππων ὁ πᾶς παρὰ τῆς εἰς ἀγρόν· ἐγὼ δὲ πεποιθέν, παρὰ τῆς εἰς ἀγρόν ὁδῶν ἵππων ἀμεινον, ὦ Σώκρατες, ἢ εἰ ἐν τῇ ξυστῇ πεποιθέν· ἐπειδὴ δὲ ἔστιν εἰς ἀγρόν, ὡς τὸ μοι φυτεύοντες τυχεράνοισι, ὡς τε νεοποιούτες, ὡς τε ἀπείρονοι, ὡς τε καρπὸν παροργίζοντες, ταῦτα ἐπιμελεσθαι, ὅπως ἑκάστα γίγνεται, μεταρρυθμίζω, εἰ ἔχω τί βέλτερον τῆς παρὰ

πος· μὲν γὰρ ταῦτα ὡς καὶ πολλὰ δυνάμεις ἔστιν ἵππων, ἵππασα μὲν
 ἵππασίαι ὡς δὲ ἐγὼ διώωμαι, ὁμοιοτάτῃν τῆς ἐν ταῖς πολέμοις
 δυνάμεισιν ἵππασίαις, ἔτε πλάγῃς, ἔτε κατὰ ῥυθμὸν, ἔτε τὰ φέρου, ἔ-
 τε ὅχερσιν ἀπεχόμενος· ὡς μὲντοι διωατὸν, ταῦτα ποιοῦντα, ὅτι-
 μέλωμαι μὴ ἀποχωλῶσαι ἵππων· ἐπειδὴ δὲ ταῦτα γήνηται, ὁ
 παῖς ἐξελίσσας ἵππων, οἷα δὲ ἀπάγῃ, ἀμα φέρων ἀπὸ τῆς χάριτος
 ἡντι δειώμεθα εἰς αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ τὰ μὲν, βιάδην· τὰ δὲ, ἀποδραμὼν
 οἷα δὲ, ἀπετλερίσασα μὲν. εἴτα δὲ αἰετῶ, ὧς Σώκρατες, ὅσα μὴ τε
 κενός, μὴ τε ἀγὰρ πλήρης διημερῶν· νῆ τι τὴν Ἡραν, ἔφη ἐγὼ, ὧς
 Ἰσχόμεγε, ὅρεσκέντως γέ μοι ταῦτα ποιῆς· ὅ γὰρ ἐν ταῖς αὐταῖς
 χροῖαι σὺνεσθυσσόμενως χρῆσθαι, τοῖς τε παρὲς τὴν ὑγίαν καὶ
 παρὲς τὴν ῥώμην ὁρῶσιν ἀσκή-
 μασι, καὶ τῆς πλάγῃς ὅτι μὴ γὰρ, ταῦτα πρῶτα ἀγασσά μοι δοκεῖ
 εἶναι· καὶ γὰρ ὅτι ὁρῶντες ἐκείνου τοῦτων ὅτι μὴ γὰρ, ἱκανὰ τεκμήρια πα-
 ρέχει· ὑγιαίνοντά τε γὰρ καὶ ἐρρώμενον ὡς ὅτι τοπολὺ σὺν τοῖς σε
 ὁρῶμεν· καὶ ἐν τοῖς ἵππικατατοῖς τε καὶ πλοισιωτάτοις λεγόμενον σε
 ὅτι σάμεθα· ταῦτα τοίνυν ἐγὼ ποιεῖν, ἔφη, ὧς Σώκρατες, ἔπει-
 πολλὰν πρῶτον συκοφαντοῦμαι· σὺ δὲ ἴσως ὥς με ἐρῶν, ὡς ἔπει-
 λαὶ καλὸς καὶ γὰρ κέκλημαι. ἀλλὰ καὶ ἐμὴν δὲ ἐγὼ, ἔφην, ὧς
 Ἰσχόμεγε, τὸ ἐρήσεσθαι, εἴ τινα καὶ τοῦτε ὅτι μὴ γὰρ ποιῇ, ὅπως
 διωήλῳ διδόναι καὶ λαμβάνειν ἡντι ποτὲ δέη. ἔ γὰρ δοκῶ σοι,
 ἔφη, ὧς Σώκρατες, αὐτὰ ταῦτα ἀγατελῆν, μὴ γὰρ, ἀπολογεῖσθαι
 μὲν, ὅτι ὁδὲνα ἀδικῶ, οὐ δὲ ποιεῖ πολλοὺς ὅσον δὲ διώωμαι· κα-
 τηγορῶν δὲ ἔδοκῶ σοι μὴ γὰρ δὲ δέσπῃ, ἀδικοῦντας μὲν καὶ ἰδίᾳ
 πολλοὺς καὶ τὴν πόλιν καταμαρτάνων ἵνα δὲ, οὐ δὲ ποιοῦντας ὁδὲνα·
 ἀλλ' εἰ καὶ ἐρμύλῳ δέη ταῦτα μὴ γὰρ, τὸ γὰρ μοι, ἔφην ἐγὼ, ἐπὶ, ὧς
 Ἰσχόμεγε, δηλώσον. ὁδὲν μὲν οὖν, ὧς Σώκρατες, παύομαι, ἔφη,
 λέγειν μὴ γὰρ. ἢ γὰρ κατηγορευῶνός τινος τῶν οἰκετῶν ἢ ἀπολογου-
 μένος ἀκούσας, ἢ ἔχῃ πειρώμεν, ἢ μὲν φομαί τινα παρὲς τοῖς φέ-

λους, ἢ ἐπαμνῶν, ἢ Ἀφλατίω ἱναὶ τῇ ἐπιτηδείων πειρώμενος δι-
 δάσκῃ, ὡς συμφέρει αὐτοῖς φίλοις εἶ) μᾶλλον ἢ πολεμίοις ἐπιτι-
 μῶμεν ἡμῖν, στρατηγῶν συμπαρόντες· ἢ ἀπολογούμεθα ὡς οὐκ εἶπες
 ἀδίκως αἰτίαν ἔχει, ἢ κατηγερούμεν πρὸς ἀλλήλους, εἴ τις ἀδίκως
 ἡμᾶται· πολλάκις δὲ καὶ βαλβύρομεν αὐτῶν δὴ ἐπιθυμῶμεν
 πρὸς τὴν, ταῦτα ἐπαμνῶμεν· αὐτῶν δὲ μὴ βαλῶμεθα πρὸς τὴν,
 ταῦτα μεμφομένα· ἥδη δὲ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, καὶ διφλημμένως
 πολλάκις ἐκρίθην ὅ, ἡ γὰρ παθεῖν ἢ ἀποτίσαι. ὡς τὸ, ἐφίω ἐγὼ,
 ὦ Ἰσχόμαχε, ἐμὲ γὰρ δὴ τὸ ἐλάνθανεν. ὡς τῆς γυναικός, ἔφη. ὦ
 πῶς δὴ, ἐφίω ἐγὼ, ἀγωνίζῃ; ὅταν μὲν ἀγῇ τὴν λέγῃ συμφέρῃ, πᾶν
 ἐπιδικῶς, ὅταν δὲ ψευδῇ ὅν ἥστω λόγον, ὦ Σώκρατες, ὅ· μὰ τὸν
 Δία ὃ δυνάμει κρείττω ποιεῖ· καὶ ἐγὼ εἶπον ἴσως γὰρ, ὦ Ἰσχόμαχε,
 ὅ ψευδὸς ὃ δυνάσται ἀγῇ ποιεῖ· ἀλλὰ γὰρ, ἐφίω ἐγὼ, μὴ σε κα-
 τακλύω, ὦ Ἰσχόμαχε, ἀπέναι ἥδη βαλβύρομεν, μὰ Δί', ἔφη, ὦ
 Σώκρατες, ἐπεὶ οὐκ αὐτὸς ἀπέλθοιμι, πρὶν πᾶντά πασι ἢ ἀγροῦ
 λυθῇ· τὴν Δί', ἐφίω ἐγὼ· φυλάτῃ γὰρ ἰχυράς, μὴ ἀποβάλλῃ τι
 ἐπωρυμίαν, ὅ ἀνὴρ καλὸς καὶ ἀγαθὸς κεκλήσθαι. νῦν γὰρ πολλὰ σοι
 ἴσως ὄντων ἐπιμυθείας δεομένων, ἐπεὶ σίμωθου τοῖς ξένοις ἀναμνῶν
 αὐτοῖς, ἵνα μὴ ψεύσῃ· ἀλλὰ τοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὁ Ἰσχόμαχος,
 ὅς δὲ ἐκεῖνά μοι ἀμνῶται αὐτὸς λέγῃς· ἔχω γὰρ ἐπιτρέπουσι τοῖς
 ἀγροῖς· πρότερον δὲ, ἐγὼ ἐφίω, ὦ Ἰσχόμαχε, ὅταν δητῇς ἐπιτρέπου
 καταμαθῶν, ὡς πού ἢ ἐπιτρέπῃ τῶν ἀνῶν, τὸν πειρᾶ ὡς οὐκ οἶδαι,
 ὡς οὐκ ὅταν τέκλονος δητῇς, καταμαθῶν, ὅς οἱ δὲ ὅτι ὡς πού ἴδης τε-
 κλονικόν, τὸν πειρᾶ κλῶσαι, ἢ αὐτὸς παιδὸς τοῖς ἐπιτρέπουσι; αὐ-
 τὸς τὴν Δί', ἔφη, ὦ Σώκρατες, πειρᾶμαι παιδὸς καὶ γὰρ ὅς τις μὴ
 ληθῇ ὅτι οὐκ οἶδαι, ὅταν ἐγὼ ἀπὸ δὴ τ' ἐμοῦ ἐπιμελούμενος, ἢ αὐτὸς καὶ
 δεῖ δὴ ὅτι οὐκ οἶδαι, ἢ ἀπὸ ἐγὼ; εἰσὶν γὰρ ἱκανοὶ εἶμι τῇ ἐργῇ
 πρὸς αὐτὸν, καὶ δὴ ὅν δὴ πού διωαίμεν διδασκῶν αὐτὸς ἐπι-
 σταμαι. ὅς οὐκ οἶδαι πρὸς τοι, ἐφίω ἐγὼ, δητῇ αὐτὸν ἔχειν σοι καὶ

τοῖς σοῖς, εἰ μὴ οἱ ἄρχοντες ἀντὶ τοῦ πρῶτον. ἀλλὰ γὰρ οὐτοὶ αὖτ' ὁφείλουσιν
 καὶ ὁποιασιν οὖν ἐπὶ τούτου ἐπιτήδευσιν γίνεσθαι; ὁ δὲν μὰ Δί', ἔφη
 ὁ Ἰσχυράρχος. ἀλλὰ τοῖς οὐνοῖς ἐμὸν καὶ τοῖς ἐμοῖς, ἐγὼ περὶ τοῦ πει-
 ράμεναι παύσασθαι καὶ πῶς, ἐγὼ ἐφίλω, πρὸς τῷ θεῷ, οὐνοῖς ἐχθροὶ
 καὶ τοῖς σοῖς διδασκῶν, ὅτι νῦν ἀπὸ βέλῃ ἀεργατῶν, καὶ Δί', ἔφη ὁ
 Ἰσχυράρχος, ὅταν ἡνὸς ἀγαθοῦ οἱ θεοὶ ἀφροσύνην διδώσιν ἡμῖν· τὸ το-
 οῦν λέγεις, ἐφίλω ἐγὼ, ὅτι οἱ ἀπολαύοντες τῷ σὺν ἀγαθῷ, οὐνοῖς σοὶ
 γίνονται, καὶ ἀγαθόν τι σε βέλονται περὶ τῆς, τὸ το γὰρ ὄργανον, ὃ
 Σώκρατες, οὐτοὶ αὖτ' ἀρετὴν ὁρᾷ ὅτι· καὶ δὲ οὐνοῖς σοὶ γίνονται, ἐφίλω,
 ὃ Ἰσχυράρχε, καὶ τοῦτε αὖτ' ἐκείνη, ἰσχυρὸς ἔσται ἐπὶ τῷ περὶ τῆς; ὁ δὲ ὁρᾷ ὅτι
 καὶ ἐαυτοῖς οὐνοῖς πόρτες ὄντες, ὡς εἰπεῖν, ἀλλὰ περὶ τοῦ, πολλοὶ αὐτῶν
 εἰσὶν, οἱ δὲ ἐπὶ τῷ περὶ τῆς, ὅπως αὐτοῖς ἔσται τὰ ταῦτα, ἀβέ-
 λονται εἰς τὴν σφίσι τὰ ἀγαθὰ; ἀλλὰ καὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ Ἰσχυράρχος,
 τοῖς τοῖς ὅταν ἐπὶ τῷ περὶ τῆς βέλονται καὶ τῆς, καὶ ἐπὶ τῷ περὶ τῆς δι-
 δασκῶ· πῶς, ἐφίλω ἐγὼ, πρὸς τῷ θεῷ· τὸ το γὰρ δὲ ἐγὼ περὶ τῆς πα-
 σιν, καὶ διδασκῶν ὡς μὲν εἰς τὴν ἐπὶ τῷ περὶ τῆς ποιῆσαι· ὁ δὲ γὰρ ὅτι, ἔφη, ὃ
 Σώκρατες, ἐφεξῆς γε ὅπως οἶον τε πόρτες διδασκῶν ἐπὶ τῷ περὶ τῆς εἰς.
 ποῖς μὲν δὲ, ἐγὼ ἐφίλω, οἶον τε, πόρτες μὲν τῶν τοῖς, τοῖς τοῖς ἀφ-
 σήμῳ· περὶ τοῦ μὲν, ἔφη, ὃ Σώκρατες, τοῖς οἶον ἀφροσύνη, ὁ δὲ
 ἀπὸ διώατο ἐπὶ τῷ περὶ τῆς ποιῆσαι· ὃ γὰρ μεθύειν, λήθῃ μὲν ἐμποῖς πόρτων
 τῷ περὶ τῆς διωκῶν· οἱ οὖν τοῖς ἀφροσύνη μόνον, ἐγὼ ἔφην,
 ἀπὸ διώατο εἰσὶν ἐπὶ τῷ περὶ τῆς ἔσται, καὶ καὶ ἀπὸ διώατο; καὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ
 Ἰσχυράρχος, καὶ οἱ γε τὰ ὅτι· ὅτε γὰρ ἀπὸ αὐτοῖς διώατο καὶ τῷ περὶ τῆς
 δέοντα ποῖν, ὅτε ἀπὸ τοῦ περὶ τῆς· καὶ οὖν, ἐγὼ ἔφην, ὅτι αὐτοῖς
 ἀπὸ διώατο ἡμῖν ἔσονται τὰ ταῦτα πᾶσι ἐπὶ τῷ περὶ τῆς διδασκῶν, καὶ καὶ ἀπὸ
 ἀπὸ διώατο πρὸς τοῖς τοῖς; ἐμοὶ γὰρ τοῖς διωκῶν, ἔφη ὁ Ἰσχυράρχος, καὶ οἱ δὲ
 ἀφροσύνην δύστροπος, ἀπὸ διώατο εἰς διδασκῶν, ἀπὸ διώατο μάλλον
 ἐπὶ τῷ περὶ τῆς ἢ τοῖς· ὅτε γὰρ ὅτι πᾶσι ἐπὶ τῷ περὶ τῆς ἢ διώατο ἀπὸ διώατο
 τῆς τῆς παιδικῆς ἐπὶ τῷ περὶ τῆς· ὁ δὲ μὲν ὅταν περὶ τῆς τῆς περὶ

κλίον, τί μωραία χαλεπωτέραν διπετέες ἐστὶ τῷ ἀπὸ τῆς ἐρωμιῶν
καλύεσθαι ὑφίεμαι οἷον, καὶ οὐδ' αὖτε τοῖς τοῖς γινώσκουσιν, μηδ' ὅτι χ-
ρησὶν ὅτι μωραία τούτων πινὰς καθίσταται· ὅτι δὲ, ἔφη ἐγὼ, οἱ πῖνες αὖ,
ἐρωτικῶς ἐχρῶσι τῷ κερδαίνειν, ἢ καὶ ἔτι ἀδυνατοί εἰσι εἰς ὅτι μωραία
τῆς κατ' ἀρετὴν ἔργων παιδύεσθαι; ὅτι, μὲν Δί', ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος,
ἔδαμῶς γε· ἄλλ' αὖ καὶ πᾶν δὴ ἀγαθὸν εἰσὶν εἰς τὴν τούτων ὅτι μω-
ραία· ὥστε γὰρ δὴ οὐδεὶς, ἢ δεῖξαι μένον αὐτοῖς, ὅτι κερδαλέον ἐστὶν ἢ
ὅτι μωραία, ἐφίω ἐγὼ, εἰ ἐκρεατέες τέ εἰσι ὧν σὺ κελεύεις καὶ παρὰ
ὅφιλο κερδαίνειν μετείως ἐχρῶσι, ὅπως ἐκ διδασκῆς, ὡς σὺ βέλ-
ῃ ὅτι μωραία γίγνεται; ἀπλῶς, ἔφη, πᾶν, ὡς Σώκρατες· ὅταν μὲν γὰρ
ὅτι μωραίου μὲν οὐκ ἴδω, καὶ ἐπαίω καὶ ἡμιμῶν πειράματι αὐτοῖς· ὅταν δὲ
ἀμελοῦμαι, λέγειν τε πειράματι, καὶ ποιῆν ὅποια δέξεται αὐτοῖς· ἴθι,
ἐγὼ ἐφίω, ὡς Ἰσχόμαχε, καὶ τόδε μοι πῶς τραπεζοπόμῳ τῷ λόγῳ,
πᾶσι τῆς παιδύσεως εἰς τὴν ὅτι μωραία, δὴ λῶσον πᾶσι τῷ παι-
δύεσθαι, εἰ οἷόν τε ἐστὶν ἀμύνη αὐτὸν ὄντα, δῆλός ποινῇ ὅτι μωραία· ὅτι
Δί', ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, ὥστε γε μάλλον ἢ ἀμυνόντα ὄντα αὐτὸν, δῆλός
μοι οὐκ εἰς ποιῆν· χαλεπὸν γὰρ, τῷ διδασκάλῳ πεινῶς ἢ ὑποδ-
κνύοντες, καλῶς τῷ τοῖς ποιῆν μαθεῖν· καὶ ἀμύνην γε ὑποδκνύοντες
δεσπότῃ, χαλεπὸν ὅτι μωρῇ θεράποντα γινέσθαι· ὡς δὲ σὺν τῷ μῶς
εἰπέιν, πονηρὸν μὲν δεσπότῃ οἰκέτας ὅτι δοκῶ χρηστοὺς καταμεμαθη-
κέναι· χρηστὸν μὲν πονηρῷ ἢ δὴ εἶδον, ὅτι μὲν τοῖς ἀντιμῶς γε· ὅτι δὲ
ὅτι μωραίοις βελόμῳ ποιήσασθαι ἵνας, καὶ ἐφορετικὸν δὲ εἶναι τῷ
ἔργῳ καὶ ἔξεταισιν, καὶ χάριν θέλονται τῆς καλῶς τελευτῶν
ἀποδιδόναι τῷ αἰτίῳ, καὶ δίκην μὴ ὀκνεῖν ταῖς ἀλξίαις ὅτι θεῖναι ὡς
ἀμελοῦμαι· καλῶς δὲ μοι δοκεῖ ἔχειν, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, καὶ ἡ τῷ Βαρ-
βάρῳ λεγόμενῃ ἀπόκρισις, ὅτι βασιλῆς ἄρα ἵππου ὅτι τυχερὸν ἀγα-
θόν, παχύναι αὐτὸν ὡς τῷ βελόμῳ, ἢ ἔρετο τῆς δεινῆς ἵνα ἀμφ'
ἵπποις δοκῶντων εἶναι, ἢ τῷ βελόμῳ παχύνει ἵππον· τὸ δὲ εἰπέιν λέγειν
ὅτι δεσπότῃ ὀφθαλμῶς· ἔτι δὲ, ἔφη, ὡς Σώκρατες, καὶ τῷ ἀλλὰ μοι
δοκεῖ

[illegible]

ὧν δεῖται. ὅτῳ δὲ ἀμύλην, κυλάζεται. ἀνθρώποις δὲ ἐστὶ πιθανώτε-
 ρος ποιεῖν, καὶ λόγῳ, ὅτι διδασκνύοντα ὡς συμφέρει αὐτοῖς πείθεσθαι. τοῖς
 δὲ δούλοις καὶ ἡ δοκῶσα θηριώδης παιδεία ἐστὶ, πρὸς ἐπαγω-
 γὴν, πρὸς δὲ πείθεσθαι διδάσκειν. τῇ γὰρ γαστρὶ αὐτῶν ὅτι τῆς ὅτι-
 θυμίας παροχαιζόμενος ἀνὸς πολλὰ ἀνύτοις περὶ αὐτῶν. αἱ δὲ φι-
 λότητοι τῶν φύσεων, καὶ τὰς ἐπαίνοις παροξυνόνται. πεινάσει γὰρ τῶν
 ἐπαίνοις ἢ τῶν ἐπαινῶν. τῶν φύσεων, ἢ δὴ αἱ τῶν σίτων τε καὶ ποτῶν.
 ταῦτά τε οὖν ὅσα περὶ αὐτοῖς ποιεῖν οἴμαι πιθανώτερος ἀνθρώποις
 χρῆσθαι, διδάσκων, οἷς δὲ ὅτι τῶν βέλους καταστῆσαι, καὶ τὰ δὲ
 συλλαμβάνειν αὐτοῖς. ἰμάτια τε γὰρ, ὅσα δεῖ περὶ ἑμὲ τοῖς ἐργα-
 εῖραι, καὶ ὑποδήματα, ὅσα ὅμοια πρὸς ταῖς ποιεῖ. ἀλλὰ τὰ μὲν, χεί-
 ρω τὰ δὲ, βελτίω, ἵνα ἢ ὅτι κρείσσον τοῖς βελτίωσι ἡμῶν. τὰ δὲ χεί-
 ρω τὰ ἢ τῶν διδόναι. πρὸς γὰρ μοι, ἔφη, δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ἀθυ-
 μία ἐπὶ γένεσθαι τοῖς ἀγαθοῖς, ὅτῳ ὁρῶσι τὰ μὲν ἔργα δι' αὐτῶν κα-
 ταποροσόμενα. τῶν δὲ ὁμοίων τυγχάνοντας ἑαυτοῖς, τοῖς μὴτε ποιεῖν,
 μὴτε κινδυνεύειν ἐτέλονται. ὅτῳ δὲ αὐτοῖς τε οὖν, ὅτι ὁ πωσιῶν
 τῶν ἴσων ἀξίως τοῖς ἀμείνοις τοῖς κακίοις τυγχάνειν. τοῖς τε ὅτι τῶν
 ὅτῳ μὲν εἶδω ἀφ' ἐδωκότας τοῖς πλείους ἀξίοις τὰ κρεατῆρα, ἐπα-
 νῶ. ἡ δὲ εἶδω ἡ κορυφαῖασι ἵνα παροτιμώμενον, ἢ καὶ δὴ ἡ ἡ
 ἀνὸς φελὲς χάριτι, ὅτι ἀμύλη. ἀλλ' ὅτι πλήττω, καὶ πειράσκει δι-
 δάσκειν, ὦ Σώκρατες, ὅτι ὅτι αὐτὰς σύμφορα ταῦτα ποιεῖ. ὅτῳ γὰρ
 ὦ Ισχόμαχε, ἔφην ἐγώ, καὶ ἀρχὴν ἡδὴ ἰκανός σοι γνῆται, ὥστε πει-
 θόμενοις περὶ ἑσέως, ἢ ἀποτετελεσμένον ἡδὴ τὸ πονήσῃ ὅτι τῶν
 ἢ ἐπὶ τινὸς παροδεῖται ὅ ταῦτα ἔχων, αἰσὺν εἰρηκας· ναὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ
 Ισχόμαχος, τὸ τε ἀπέχεσθαι τῶν δεσποσιῶν καὶ μὴ κλέπτειν· εἰ γὰρ ὁ
 τοῖς καρποῖς μεταχρεῖζόμενος ὁ λυμὴ ἀφανίσκειν, ὥστε μὴ λείπειν
 λισιτελοῦντας τοῖς ἐργοῖς, ἢ ἀνὸς φελος εἶναι, ὅτι ἀφ' ἧς τούτῃ ὅτι με-
 λείας γεωργεῖν, ἢ καὶ ταῦτα οὖν, ἔφην ἐγώ, πλὴν διχασσιῶν οὐ
 ὑποδύη διδάσκειν. ὅτι πρὸς, ἔφη ὁ Ισχόμαχος, ὅτι μὲν τοῖς γὰρ πρὸς

43

ὅς ἐπ' αὐτοῖς ἀνέστη καὶ εὐχαριστῶν τῇ δαδασκαλίᾳ ταύτης· καί τοι πα-
ρὰ μὲν καὶ ἔκ τῃς Δραχίνης νόμων· τὰ δὲ καὶ ἔκ τῃς Σόλωνος πει-
ράματι, ἔφη, λαμβάνων, ἐμὴ βιάζην εἰς τὴν δικαιοσύνην τοὺς οἰκέ-
τας. δοκούσι γάρ μοι, ἔφη, καὶ εἶποι οἱ ἄνδρες, θεῖαι πολλοὺς τῷ νό-
μων, ὅτι δικαιοσύνη τῆς τοιαύτης διδασκαλίας. γέγραπται γὰρ ζή-
μιούσθαι ὑπὸ τοῖς κλέμμασι· καὶ δεδέσθαι ὑποὺς ἀγῶ ποιῶν, καὶ
θανάτου θανάτω· τοὺς ἐλχερωμένους· ἡ δὲ οὗτος, ἔφη, ὅτι ἐργάζονται αὐτὰ,
βελόνη δὲ ἀγιστελῇ ποιῶσαι τοὺς ἀδικούς τὴν ἀρεστέρωσαν· ἐγὼ
οὗτος, ἔφη, καὶ τοῦτον παρεφάρων εἶνα, καὶ ἄλλα τῇ βασιλικῇ νόμων
παρεφερόμενος, πειράματα δικαίους ποιεῖ· τὰ δὲ ἀγαθὰ ζώοντα
ἀπογράφεται τοὺς οἰκέτας· ἐκεῖνοι μὲν γὰρ οἱ νόμοι, ζημίαι μόνον εἰς
τοὺς ἀμάρτανόουσιν· οἱ δὲ βασιλικὴ νόμοι, ἢ μόνον ζημιούσιν τοὺς ἀδι-
καιούς, ἀλλὰ καὶ ὠφελοῦσι τοὺς δικαίους· ὥστε ὁρώντες πλογοσι-
πέρεις γιγνομένων τοὺς δικαίους τῇ ἀδικίᾳ, πολλοὶ καὶ φιλοκερδεῖς
οἵ τε, οὗτοι μέλα ὅτι μὲν οἱ τῷ μὴ ἀδικεῖν, οὕτως δὲ ἀμάρτανόουσι,
ἔφη, ὅμως καὶ οὗτοι πάσχοντες, ἐπὶ ἀδικεῖν πειρομένους, τούτους ὡς ἀνή-
κεστους πλεονεκτίας ὄντας ἤδη, καὶ τῆς χρηστεως ἀποπαύω· οὕτως δὲ ἀμάρ-
τανόουσι καὶ μὴ τῷ πλέον ἔχειν μόνον ἀλλὰ τὴν δικαιοσύνην
ἐπαυρομένοις δικαίοις εἶναι, ἀλλὰ καὶ τῇ ἐπαυρομένη ὅτι θυμολογεῖται
ὡς ἐμὸν, τέτοις ὡς ἀμάρτανόουσι ἡδὴ χρῶμαι, ἢ μόνον πλητίζων,
ἀλλὰ καὶ ἡμῶν ὡς καλοῦς τε καὶ αγαθοῦς· τούτων γὰρ μοι δοκεῖ, ἔφη,
ὡς Σώκρατες, ἀγαθέραν δὴν φιλότιμος ἀνδρὸς φιλοκερδεῖς, τῷ
ἐγγέλῳ ἐπάμνε καὶ ἡμῶν ἐνεκα· ὅτι πονεῖν ὅπου δεῖ καὶ κινδυβεῖν, καὶ
ἀγαθὴν κερδοῦν ἀπέχεσθαι· ἀλλὰ μὲν περὶ ἐπειδὴ γε ἐμπειρήσει
ὑμῖν τὸ βλάσφημον σοὶ εἶναι τὰ καλά, ἐμπειρήσεις ὅτι αὐτὰ τοῦτον ὅτι
μυθεῖσθαι ὅπως ταῦτά σοι ὅτι τελεῖται, ἐπὶ ὅτι πορὸς τέτοις ὅτι ἐπι-
μήν κλήση αὐτὰ ὡς ἀμάρτανόουσι ἐκαστὸν τῶν ἔργων ὠφελιμότερον
γιγνοῖται πορὸς ὅτι τέτοις, ἀρχὴν ἵκανον αὐτῶν ποιήσει, ὅτι ὅτι τέτοις
πάνσιν, ἡδὴ τε σοὶ τὰ ἐκ τῆς γῆς ὡραία ἀποδοξύνουν οὐκ ὀλίγα, ὡς ἀμάρ-

σου σάυτα, ὅτι ἐπὶ ἐρησσομαι ὡς ἐπὶ τὸ πῦρ εἰ ἐπὶ ἑνὸς οὗ τοῦτος πρὸς
 δέῃται. πόρῳ γὰρ μοι δοκεῖ ἡδὴ πολλοὺς οὐδ' ἄλλους εἶναι ὅτι ἔργος, ὡν
 τοῖσιν. ἐκείνοι μὲντοι, ἔφην ἐγὼ, ὦ Ἰσχόμαχε, μὴ ἀπολίπης, ὃ
 ἡμῖν ἀρχαῖατα ἐπιδεδράμηται τὸ λόγῳ. ὃ ποῖται; ἔφη ὁ Ἰσχόμα-
 χος. ἡ ἐξας δὴ πού, ἔφην ἐγὼ, ὅτι μεγιστὸν εἴη μαθεῖν ὅπως δεῖ ἔξερ-
 γάζεσθαι ἕκαστα. εἰ δὲ μὴ, ὅσδε τῆς ἐπιμελείας ἔφραδα ὁ φελοῦς ἔ-
 δὲν γινεσθαι, εἰ μὴ τις ἐπίσταται ἃ δεῖ ὥς δεῖ ποιεῖν. ἐν ταῦτα δὲ
 εἰπεν ὁ Ἰσχόμαχος, τίς τέχνῳ με ἡδὴ, ὦ Σώκρατες, κελεύεις αὐ-
 τίς διδάσκειν τὴν γεωργίας; αὐτὴ γὰρ ἴσως, ἔφην ἐγὼ, ἡδὴ ὅτι ἡ ποι-
 ῶσα τις μὲ ἐπίσταται αὐτῷ πλῆθος, τοῖς ὅ μὴ ἐπίσταται μὲντοι,
 πολλὰ πονοῦντας, ἀπορώς βιοτεύειν. νὺν τοίνυν, ἔφη, ὦ Σώκρατες,
 καὶ τίς φιλανθρωπία ταύτης τὴν τέχνης ἀκούσῃ. τὸ γὰρ ὠφελιμώ-
 τά τινι ἔσθ' ἐν καὶ ἡδίστην ἐργάζεσθαι, καὶ καλλίστην καὶ πλεονεκτή-
 τινι θεοῖς τε καὶ ἀνθρώποις, ἐπὶ πρὸς τούτοις καὶ ῥάστην εἶναι μαθεῖν,
 πῶς ἔχῃ ἡμεῖς ὅτι; ἡμεῖς δὲ δὴ πού καλὸν μὲν καὶ τὴν ζώων ὁπό-
 σα καλὰ καὶ μεγάλα καὶ ὠφέλιμα ὄντα, πρὸς ἑα εἰς πρὸς τοῖς
 ἀνθρώποις. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐγὼ, ἔφην, ὦ Ἰσχόμαχε, ἰσχυρῶς δοκῶ
 καταμεμαθηκέναι ἢ εἶπας, κατὰ δὲ δεῖ διδάσκειν ὅτι ἔργον καὶ γὰρ
 ἢ ἔφραδα δύνομαι σοι ποιεῖν, αὐτὸν μαθεῖν δοκῶ, καὶ ἢ ἐπιμελῆ, καὶ
 ἀρχαῖα καὶ διέσπον. ὃ δὲ εἶπας, ὡς δεῖ μαθεῖν ὅτι μνησθὲντα ὁρθῶς
 γεωργίας ἐπιμελῆσθαι, καὶ ἃ δεῖ ποιεῖν, καὶ ὁπότ' ἐκαστα, ταῦτά μοι
 δοκῶ μὲν, ἔφην ἐγὼ, ἀρχαῖα πρὸς πῶς ἐπιδεδράμηκέναι τὰ λόγῳ,
 ὡς ὅτ' εἰ εἶποις, ὅτι δεῖ γράμματα ἐπίστασθαι ὅτι μνησθὲντα διωκόμεθα
 ταῦτα γὰρ οὐ μὲν γὰρ γράμματα γράφειν, καὶ ταῖς γεγραμμένα ἀναγνώσκειν. ταῦ-
 τα γὰρ ἐγὼ ἀκούσας, ὅτι μὲν δεῖ γράμματα ἐπίστασθαι, ἰκνησάμην ἀν-
 τὶ τῷ δὲ εἰδῶς, ὅσδε ἐν ἡ οἷμαι μᾶλλον ἀνὲν ἐπιμελῶς γράμματα
 ἔγωγε καὶ νῦν. ὅτι μὲν δεῖ ἐπίστασθαι γεωργίας ὅτι μνησθὲντα ὁρθῶς
 ἐπιμελῆσθαι αὐτῆς, ὅσδε ἐν ἡ πέπεισμαι τὸ μὲντο εἰδῶς, ὅσδε ἐν ἡ
 μᾶλλον ἐπίσταμαι ὅπως δεῖ γεωργεῖν. ἀλλ' εἰ μοι αὐτίκα μάλα δα-

ἔφη γεωργεῖν, ὁμοίως δὲ μοι δοκῶ εἶναι τὰς περὶ τὴν ἰατρικὴν καὶ ὅτις πο-
 ποιῶν τὰς κάμνοντας, εἰδὼς δὲ ὅθεν ὁ, ἵνα συμφέρῃ τοῖς κάμνοισιν.
 ἐν οὗτω μὴ τοιοῦτος ὧς, ἐφίλω ἐγὼ, διδάσκέ με αὐτὰ τὰ ἔργα τῆς
 γεωργίας. ἀλλὰ μὲν, ἔφη, ὧς Σώκρατες, ἔχῃ ὡς ἄν γε τὰς δῆας
 τέχνας κατατελεῖναι δεῖ μαθητάνοντας, ὡρὶν ἄλξια τῆς ἑοφῆς ἐρ-
 γάζεσθαι ὅν διδάσκαλόν, ἔχῃ ἔτι καὶ ἡ γεωργία δύσκολός ἐστι
 μαθεῖν. ἀλλὰ τὰ μὲν ἰδὼν δὲ ἐργαζομένους, τὰ δὲ ἀκούσας, βού-
 λῃ ὅτις τῶ, ὥς τε καὶ δῆλον, εἰ βέλαιο, διδάσκειν. οἷομαι δ', ἔφη, πλοῦ-
 καὶ λεληθῆναι πολλὰ σεαυτὸν ὅτις ἀμύμον αὐτῆς. καὶ γὰρ δὴ οἱ μὲν ἄλ-
 λαι τεχνίται, ἀποκρύπτονται πως τὰ ὅτις ἀμύμονατα, ἥς ἕκαστος ἔχῃ
 τέχνης. τῷ δὲ γεωργῶν ὁ κάλλιστα μὲν φυτεύων, μάλιστα δὲ ἡ δόσιτο,
 εἴ τις αὐτὸν περὶ τοῦ ὁ κάλλιστα δὲ ἀπείρων ὡσαύτως. ὁ, ἵνα δὲ ἐργί-
 καλῶς πεποιθὲς μὲν, ὅθεν ὁ, τί δὲ σε ἀποκρύπτω ὅπως ἐποίησιν
 ἔτι καὶ τὰ ἡ, ὧς Σώκρατες, ἔφη, ἡμεροτάτοις τοῖς αὐτῇ σιωπῶντας ἡ
 γεωργία εἶκε πρὸς ἑαυτὴν. ἀλλὰ ὁ μὲν παροίμοι, ἐφίλω ἐγὼ,
 καλόν, καὶ ἔχῃ ὅτις ἀκούσθαι ἀποπρέπεται τῇ ἐρωτήματος. σὺ δὲ
 ὅτι διωρεπές ἐστι μαθεῖν, ἀλλὰ τῷ το πολὺ μοι μάλλον διέξειθι αὐ-
 τῷ. ἔχῃ γὰρ σοι αἰσχρὸν τὰ ῥά ἄλλοι διδάσκειν ἐστίν. ἀλλ' ἐμοὶ πολὺ αἰ-
 σχρὸν μὴ ὅτις ἀμύμονα, δῆλως τε καὶ εἰς χεῖρσιμα ὄντα τυγχάνει. περὶ τὸν
 μὲν ἰδὼν, ἔφη, ὧς Σώκρατες, τῷ ὅτις διδάσκειν βέλαιο σοι, ὡς ἔχῃ
 λεπὸν ἐστὶν ὁ λέγοντι, ποικιλώτατον τῆς γεωργίας εἶναι, οἱ λόγῳ μὲν
 ἀκριβέστατα αὐτῷ διέξιοιτες, ἡμεῖς δὲ ἐργαζόμενοι. φασὶ γὰρ ὅν
 μὲν ὄντα ὁρῶν γεωργήσιν, τὸν φύσιν χεῖρσιμα περὶ τῆς γῆς εἰδέναι.
 ὁρῶν γε, ἐφίλω ἐγὼ, ταῦτα λέγοντες. ὁ γὰρ μὴ εἰδὼς ὁ, τί δυνάται ἡ
 γῆ φέρειν, ἔχῃ ὁ, πᾶσι φέρειν, οἷομαι, ἔχῃ ὁ, τί φυτεύειν δεῖ εἰδέναι δὲ. ἔ-
 χῃ, ἔφη ὁ ἰατρός, καὶ ἀλλοτείας γῆς τῷ ὅτις γινώσκαι, ὁ, τί τε
 δυνάται φέρειν, καὶ ὁ, τί μὴ δυνάται, ὁρῶντα τοῖς καρποῖς, καὶ τὰ
 δένδρα. ἐπειδὴ μὲν γὰρ γινώσκεις, ἔχῃ πᾶσι συμφέρει γεωμαχεῖν. ἔχῃ γὰρ
 ὅτις εἰδὼς αὐτὸς τῷ ἀπείρων, καὶ φυτεύων, μάλλον δὲ ἔχει τὰ ὅτις

δὲ αὖ, ἢ ὅ, τι ἢ γῆ ἢ οὐρανὸς φύσσει καὶ πρέφεται· ὡς δὲ ἄρα δὲ ἀρχαίαι
 ἔχοντων αὐτῶν μὴ ἔχει τὴν ἐαυτῆς διώαμιν ὅτι περικλυταί, ὅτι καὶ
 πᾶσι γαίηνος ὅπου πολλάκις, ἀληθέστερα πρὸς αὐτῆς γινώσκαι, ἢ πα-
 ρὰ γαίηνος ἀνδρῶν πύθεσθαι· καὶ χειρὶς δὲ, ὅμως ὅτι δει-
 κνυσὶ τὴν αὐτῆς φύσιν· ἢ γὰρ τὰ ἀγρία κατὰ φύσιν, διώαται θερα-
 πείᾳ οὐκ ἀνθρώπων, καὶ τὰ ἡμέτερα κατὰ ἐκ φύσιν μὲν δὲ γῆς ἔτι καὶ
 οἱ μὴ πόρῳ ἐμπειροὶ γεωργίας, ὅμως διώαται διὰ γινώσκον· ἀλλὰ
 τὸ μὲν, ἔφω ἐγὼ, ὡς ἰσχυρόμαχέ, ἰσχυρὸς ἦδη μοι δοκῶ ἀποτε-
 ραίρειν κέναι, ὡς δὲ φοβερὸν μὴ ἔγωγε τῆς γῆς φύσιν, ἀπεχέσθαι
 γεωργίας· καὶ γὰρ δὴ, ἔφω, ἀνέμνησθαι ὅτι τῶν ἀνθρώπων, ὅτι θαλάσ-
 σαρχοὶ οὐτε, καὶ ἔτε κατὰ σῆμαρτες ὅτι θάλασσα, ἔτι ἡσυχία βαδίζοντες,
 ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις, ὅταν ὁρῶσι τοῖς καρποῖς ἐν
 τῇ γῇ, ὅμως ἐκ οὐρανοῦ ἀποφάνεσθαι πρὸς τῆς γῆς, ὅποια τε ἀγαθὴ
 ὅτι, καὶ ὅποια κακὴ· ἀλλὰ τὴν μὲν, θεοὶ· τὴν δὲ, ἐπαυροῦσι· καὶ
 πόρῳ τοῖς ἐμπειροῖς γεωργίας ὁρᾷ αὐτοῖς τὰ πλεῖστα καὶ τὰ ἀπο-
 φανόμενα πρὸς τῆς ἀγαθῆς γῆς· πόρῳ οὖν βελῶ, ὡς Σώκρατες,
 ἀρξώμαι σε τῆς γεωργίας ἀπομιμνήσκον· οἶδα γὰρ ὅτι ὅτι περικλυταί
 οἱ πόρῳ πολλὰ, φραστὰς ὡς δὲ γεωργεῖν ἐκείνῳ μοι δοκῶ, ἔφω ἐγὼ,
 ὡς ἰσχυρόμαχέ, πρὸς τὸν ἀνδρῶν ἡδέως μαρτυρεῖ· φιλοσόφῳ γὰρ μέλιστα
 ὅτι ἀνδρῶν, ὅπως ἀνδρῶν, εἰ βελόμην, γὰρ ἔργα ζῶντος πλείστας
 κρίτας καὶ πλείους πύρεσι λαμβάνοιμι· ἐκείνῳ τὸ μὲν οἶδα ὅτι
 τὰ ἀπὸ τοῦ νεοῦ δὲ ἀπὸ τῆς ἀφ᾽ ἑαυτοῦ· οἶδα γὰρ, ἔφω ἐγὼ, εἰ οὖν ἀ-
 χοίμεθα, ἔφη, ἀργὴν τὴν γῆν γαμῶνος; ἀλλὰ πηλὸς ἀνδρῶν εἴη, ἐγὼ
 ἔφω· ἀλλὰ τὸ θεοῖς σοι δοκεῖ; σκληρὰ, ἔφω ἐγὼ, ἔστι ἡ γῆ κινεῖν
 τὰ βλάψαι κινδυνὸν ἑαυτοῦ, ἔφη, εἰ· οὕτως τὸ ἔργον ἀρκιλέον· εἰκὸς
 γὰρ, ἔφω ἐγὼ, ὅτι μέλιστα χεῖρτα τὴν γῆν τῶν κινεῖν ἀνθρώπων
 ἐπὶ τὴν πόλιν γε ἀναφροσύνην, ἔφη, ὡς Σώκρατες, τῶν κινεῖν κα-
 τὰ τὴν γῆν ἡδὴ πρὸς ἑαυτὸν, καρπὸν δὲ ἔτι κατὰ βαλὲν, ὡς τε φύε-
 σθαι· οἱ μὲν γὰρ δὴ καὶ τὸ ὅτι γινώσκον, ὅτι εἰ μὴ ἀγαθὴ ἡ νεὸς ἔσε-

[illegible]

αἰσάμενος ἀνδρῶν, εἰς τε πολὺν, εἰς τε ὀλίγον ἀνέριμα ἀνέρι τις, ἢ
 ὅτι ἀνδρῶν ἀπὸ τῆς ἀρετῆς τὰς μέγας, τῆς ὀψιμῶς τὰς ἀνέριμα, ὅς
 ἐγὼ εἶπον, ἐμοὶ μὲν, ὦ Ἰσχόμαχε, δοκεῖ καὶ τίς ἐστι, πόρῳς μετέ-
 χων τῆς ἀρετῆς. πολὺ γὰρ νομίζω καὶ τίς ἐστι αἰεὶ ἀνέριμα οἷον
 ἀνέριμα, ἢ ποτὲ μὲν πόρῳ πολὺν, ποτὲ δὲ μηδὲν ἱκανόν· καὶ τῆς το-
 υτοῦ σύγχε, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὁμογνωμονῆς ἐμοί, ὁ μὲν ἀνέριμα τὰς
 διδασκοντί, καὶ τοῦτα ἀνέριμα ἐμοὶ τὴν γνώμην ἀποφανόμενος.
 ἢ γὰρ ἐφίω ἐγὼ, ἐν τῇ ῥίπῃ τῆς ἀνέριμα ποικίλη τέχνη ἐστίν. πόρῳ-
 πως, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὅπως κελεύμεθα καὶ τῆς τοῦ ὅτι μὲν γὰρ ὅτι
 ἀνέριμα δεῖ ῥίπτεσθαι τῆς ἀνέριμα, καὶ σὺ που οἶδα, ἔφη, καὶ γὰρ ἐν ἀνέ-
 ρει, ἐφίω ἐγὼ ῥίπτεσθαι δέ γε, ἔφη, οἱ μὲν, ὁμογενῶς διώκονται· οἱ δὲ, ὅ-
 τι ἀνέριμα τῆς τοῦ μὲν, ἐφίω ἐγὼ, ἢ δὴ μὲν ἐπὶ τῆς δεῖται· ὡς τῶν τοῖς κίθαραι-
 σῶς ἢ χεῖρ, ὅπως διώκονται ὑπηρετεῖν τῇ γνώμῃ· πόρῳ μὲν οὖν, ἔφη,
 ἢ δὲ γε, ἔφη, ἢ γὰρ, ἢ μὲν λεπιοτέρως, ἢ δὲ παχυτέρως, ἢ τῆς τοῦ, ἐγὼ
 ἐφίω, λέγεις· ἀνέριμα τὴν μὲν λεπιοτέρως ὡς ἀνέριμα ἐπὶ τῆς, τὴν δὲ
 παχυτέρως ὡς ἱχυροτέρως; τῆς τοῦ, ἔφη, λέγω, καὶ ἐρωτῶ γὰρ σε, πό-
 τερον ἴσον ἀνέριμα τῇ γῇ ἀνέριμα διδοίης, ἢ ποτέρως ἀνέριμα πλεονέχει.
 μὲν οἶμαι, ἐφίω ἐγὼ, νομίζω τὰς ἱχυροτέρως, πλεονέχει ὅτι χεῖρ ὕδωρ,
 καὶ ἀνέριμα τὰς ἱχυροτέρως, πλεονέχει βάρος, εἰ δὲ τί φέρει, ὅτι
 πλεονέχει· καὶ δὲ τῆς ἀνέριμα τῆς, τοῖς διωκτέσι τῆς ἀνέριμα ἀνέριμα
 πλεονέχει ἀνέριμα. εἰ δὲ ἢ ἀνέριμα γῇ ἱχυροτέρως, ἐφίω ἐγὼ, γί-
 νεται, ἢ ἢ πλεονέχει ἀνέριμα ἀνέριμα ἐμὲν ἀνέριμα, ὡς τῶν τῶν ἀνέριμα,
 τῆς τοῦ σὺ με δίδασκε· καὶ ὁ Ἰσχόμαχος γὰρ λέγει ἔφη, ἀλλὰ παύσθαι
 μὲν σὺ γε, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὅτι μὲν τοῖς, ἔφη, ἢ μὲν ἐμὲν ἀ-
 νέριμα τῇ γῇ, ἔπειτα ὅτι ὅτι πολλὴν ἔχει ἐφίω ἢ γῇ ἀπὸ τῆς
 ἀνέριμα, χεῖρ ἀνέριμα ἀπὸ τῆς ἀνέριμα κατὰ τῆς ἀνέριμα ἀνέριμα
 ἀνέριμα, τῆς τοῦ γίγνεται οἷον τῇ γῇ· καὶ ὡς τῶν ἀνέριμα ἀνέριμα ἀνέριμα
 γίγνεται. ἢ μὲν τοῖς ἀνέριμα εἰς τὴν γῇ ἀνέριμα ἀνέριμα τῆς ἀνέριμα
 εἰς ἀνέριμα, ἀνέριμα τῇ ἀνέριμα γῇ, ἐς τέλος πολλὴν ἀνέριμα ἀνέριμα.
 καὶ

καὶ οὐδὲ ἀδυνάτῃ χαλεπὸν πολλοὺς ἀδυνάτους χεῖρας ἐκτρέφειν. λέγεις
 σὺ, ἐφίω ἐγὼ, ὦ Ἰσχύμαχε, τῇ ἀδυνετέρεσσι γῇ μείον δεῖν ὅσπερ μὲν
 ἐμβαλεῖν; ναὶ μὰ Δί', ἐφην, ὦ Σώκρατες, καὶ σὺ γε στωμομολογῆς
 λέγων, ὅτι νομίζεις τοῖς ἀδυνετέρεσι πᾶσι μείω παρὰ τῇ περὶ τὰ
 ῥήματα. τοῖς δὲ δὴ σκαλέας, ἐφίω ἐγὼ, ὦ Ἰσχύμαχε, ἵνους ἐθέλει
 ἐμβαλλέτε παρ' οἴτω; οἶδα δὴ πού, ἐφην, ὅτι ἐπὶ τῇ χεῖρὶ πολλὰ
 ὕδατα γίνεσθαι. τί γὰρ ἔκ; ἐφίω ἐγὼ. ἔκκειν θάμνη τῷ οἴτῳ, καὶ
 κατακρυφθῶναι ἵνα ἴσῃ αὐτῶν, ἰλύος ἐπιχυθείσης, καὶ ψιλωθῇ
 αἱ ἵνας ῥίζας ὑπὸ ῥθύματος. καὶ ὕλη δὲ πολλάκις ὑπὸ τῇ ὕδα-
 των δὴ πού στωμομολογῇ παρ' οἴτω, καὶ πῦρ ἐπὶ πνιγμὸν αὐτῷ. πῶς ταῦτα,
 ἐφίω ἐγὼ, εἰκὸς ταῦτα γίνεσθαι. ἔκκειν δοκεῖ σοι, ἐφην, ἐπὶ ταῦτα ἡδὲ
 ἐπιχυθείας ἵνους δεῖσθαι ὁ οἶτος; πάνυ μὲν οὖν, ἐφίω ἐγὼ. παρ' οὖν
 κατὰ λυγρῆν, τί δὲ ποιοῦντες δοκεῖ σοι αὐτοῖς ἐπιχυρῆσαι; ἐπιχυ-
 ρίσασθαι, ἐφίω ἐγὼ, τί γὰρ. τί δὲ, ἐφην, τῇ ἐψιλωμένῳ τὰς ῥίζας;
 αὐτὴ παρὰ στωμομολογῇ τί γὰρ αὐτῷ, ἐφίω ἐγὼ. τί γὰρ, ἐφην, ἡ ὕλη
 πνίγη, στωμομολογῇ παρ' οἴτω, καὶ ἀφαιρῶντα τῷ οἴτῳ τί γὰρ ἐ-
 φίω, ὥσπερ οἱ κηφίως ἀφαιρῶσιν, ἀχρηστοὶ ὄντες, τῇ μνηστῶν αὐ-
 τῷ ἐκείνῃ ἐργασάμεναι ἐφίω κατὰ θῶνται; ἐκ κόπην αὐτὴν Δία τῇ
 ἐφίω, ἐφίω ἐγὼ, δέοι τί γὰρ ὕλην, ὥσπερ τοῖς κηφίως ἐκ τῇ σμηνῶν
 ἀφαιρῇ. ἔκκειν, ἐφην, εἰκότως σοι δοκεῖ μὲν ἐμβαλεῖν τοῖς σκαλέας;
 πάνυ γε. ἀτὰρ ἐπὶ θυμὸς μὲν, ἐφην ἐγὼ, ὦ Ἰσχύμαχε, οἷον ὅτι ὅτι τὰς
 εἰκὸς ἐπάγεισθαι. πάνυ γὰρ σὺ με δὲ ὥρμισας παρὰ τί γὰρ ὕλην, τοῖς
 κηφίως εἰπὼν πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅτι παρὰ αὐτῆς τῆς ὕλης ἔχεται. ἀτὰρ
 οὖν, ἐφην ἐγὼ, ἐκ τούτου ἀφαιρῶν εἰκότως δίδασκε οὖν εἰ τί ἔχεις με
 καὶ εἰς τὸ ποῖον μὴ γε φανῆς, ἐφην, καὶ εἰς τὸ ποῖον ταῦτα ἐμοὶ ἐπιστάμε-
 νος. ὅτι μὲν οὖν τέμνῃ τῷ οἴτῳ δεῖσθαι. τί δὲ ἔκ μὲν, ἐφην ἐγὼ. πότρεσθαι
 οὖν τέμνῃς, ἐφην, εἰς οἷον πνίγη δὲ ἔμενος, ἢ ἀντίος; ὅτι ἀντίος, ἐφην
 ἐγώ γε χαλεπὸν γὰρ οἶμαι, καὶ τοῖς ὀμμασι, καὶ τῇ χερσὶ γίνεσθαι,
 ἀντίον ἀχέων καὶ ἀθέρων τρεῖς. καὶ ἀκροσμοῖς δὲ αὐτῷ, ἐφην, ἡ

πῶς γὰρ γλυπτέμνοίς; ἢ μὴ βραχὺς ἢ ὁ κάλαμος τῷ σίτῃ, ἔγωγ' ἔφη,
 κἀπώθεν αὐτὸ τέμνοίμι, ἵνα ἰσχυρὰ τὰ ἄχρεα μάλλον γίγηται. εἰ δὲ
 ὑψηλὸς ἢ, νομίζω ὀρθῶς αὐτὸ ποιῆν μεσοτομῇ, ἵνα μήτε οἱ ἀλωάντες
 μολῶσι πᾶσι τὸν πόνον, μήτε οἱ λιγυῶντες ὦν ὁδὸν παροσδεῖν.
 ὧς, τε εἰς τῇ γῆ λείψαν ἡ γρόμῃ καὶ κατακαυθῆν, στυμφελεῖν αὐτὸ
 γλῶ, καὶ εἰς κόπῃν ἐμβληθῆν, τίς κόπῃν συμπληθύνῃ. ὅρα, ἔφη,
 ὧς Σώκρατες, ὡς ἀγίσκη ἐπ' αὐτοφώρῳ, καὶ πᾶσι θεοῖσι εἰ-
 δὼς ἄρ' εἶω; κινδυνύω, ἔφη εἶω, καὶ βέλομαι γε σκέψασθαι, εἰ
 καὶ ἀλωαὶ ὅπῃσιν ἔχω, ἔφη, τῷτο μὲν οἶδα, ὅτι ὑποζύγια
 ἀλωαὶ σὶν σίτον. ὧς, ἔφη εἶω, οἶδα καὶ ὑποζύγια γε πάντα
 καλούμενα ὁμοίως, βοεῖς, ἡμίονοις, ἵπποις. ἔχω, ἔφη, ταῦτα μὲν
 ἡ γῆ ἱσοῦτο μόνον εἰδέναι πατεῖν τὸ σίτον ἔχονόμηναι; ὧς, ἔφη,
 εἶω, ὑποζύγια εἰδείην; ὅπως δὲ τὸ δεόμενον κόποιται, καὶ ὁμαλίσται ὁ
 ἀλωήτης, ὧς, τῷτο, ὧς Σώκρατες, ἔφη. δῆλον ὅτι, ἔφη εἶω, τοῖς ἐπα-
 λώσας. ἐρέφοντες γὰρ, καὶ ὑπὸ τοῖς πόδας ὑποβάλλοιτες τὰ
 ἀτρεπία, αἰεὶ δηλονότι μάλιστα ὁμαλίστοιεν αὐτὸ δὴν, καὶ τὰ χεῖρα
 αὐτοῖσι. ταῦτα μὲν τοῖσι, ἔφη, ὁδὸν ἐμοὶ λείπη γνώσκων. ἔχω, ἔφη,
 εἶω, ὧς ἰσχύμαχε, εἰς τοῦτο δὴ καταργούμεν τὸ σίτον λιγυῶ-
 ντες. καὶ λέξον γέ μοι, ὧς Σώκρατες, ἔφη ἰσχύμαχος, ἡ οἶδα, ὅτι ἢ
 εἰς τὸ παροσπνέμεν μέρος τῆς ἄλῃ ἀρχῇ, δι' ὅλης τῆς ἄλῃ οἴσται
 σι τὰ ἄχρεα ἀνάλκη γὰρ, ἔφη εἶω. ἔχω εἰκὸς καὶ ὅτι πίπῃ, ἔφη,
 αὐτὰ ὅτι σίτον πολὺ γὰρ ἐστίν, ἔφη εἶω, τὸ ὑπερνεύειν τὰ ἄχ-
 ρα ὑπὸ σίτον, εἰς τὸ κενὸν τῆς ἄλῃ. ἢ δέ τις, ἔφη, λιγυῶς εἰς τὸ
 ὑπνέμεν ἀρχόμενος; δῆλον, ἔφη εἶω, ὅτι βούλῃς εἰς τὴν ἀχρεοδόκη
 εἶσαι τὰ ἄχρεα. ἐπειδὴ δὲ καθάρης, ἔφη, τὸ σίτον μέλει τὸ ἡμί-
 στως τῆς ἄλῃ, πότερον βούλῃς ἔπειτα κεχυμένον τὸ σίτον λιγυῶς τὰ
 ἄχρεα τὰ λοιπὰ, ἢ στυμφάσαι τὸν καθαρόν παρὲς τὸν πόλον ὡς εἰς
 στενώτατον στυμφάσαι νῆ Δί', ἔφη εἶω, τὸν καθαρόν σίτον, ἢ ὑπερ-
 φέρηται μοι τὰ ἄχρεα, εἰς τὸ κενὸν τῆς ἄλῃ, καὶ μὴ δις ταῦτα ἄχρεα

δειλικά μαῖν' σὺ μὲν δὲ ἄρα, ἔφη, ὦ Σώκρατες, σίτην γε ὡς ἀνέχεται
 καταρῆς ἥμοιο, καὶ δὴν διώγο διδάσκειν ταῦτα τοίνυν, ἔφην
 ἐγὼ, ἥελθέη ἐμαυτὸν ὅπιστα μῦθος καὶ πάλαι· σίνοα ἄρα, εἰ λείπ-
 οντα, καὶ χρυσοχοῖν καὶ αὐλῆν καὶ ζωγραφεῖν ὅπιστα μῦθος. ἐδίδαξε
 γὰρ ἔγωγε ταῦτά με σοδοίς, ὅτε γεωργεῖν· ὅρα δὲ ὡς ἄρ' γεωργεῖται,
 καὶ ταῖς δὴ τῶν τέχνης ἐργασίαις ἀνδράποισι· ὕκριν, ἔφη ὁ Ἰσχό-
 μαχος, ἥερον ἐλῶ σοι πάλαι, ὅτι καὶ ταύτη εἴη γνησιωτάτη ἢ γεωργι-
 κὴ τέχνη, ὅτι καὶ ῥάστη ἐστὶ μαθεῖν· ἀγε δὴ, ἔφην ἐγὼ, οἶδα, Ἰσχόμα-
 χε, ταῖς μὲν δὲ ἀμφὶ σπόρον ὅπιστα μῦθος, ἄρα ἥελθέη ἐμαυτὸν ὅπιστα
 μῦθος· ἐστὶν οὖν, ἔφην ἐγὼ, τῆς γεωργικῆς τέχνης καὶ ἡ τῶν δένδρων
 φυτεία· ἐστὶ γὰρ οὖν, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος· πῶς δὲ οὖν, ἔφην ἐγὼ, ταῖς μὲν
 ἀμφὶ τοῖς σπόρον ὅπιστα μῦθος, τὰ δὲ ἀμφὶ τῶν φυτειῶν σὲν ὅπιστα-
 μαχ; ὅ γὰρ σὺ, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, ὅπιστα σαχ; πῶς, ἐγὼ ἔφην, ὅς τις
 μήτ' ἐν ὁποίᾳ τῇ γῇ διέφυτεύνει οἶδα, μήτε ὁπόσον βάθος ὁρύττει τὸ
 φυτὸν, μήτε ὁπόσον πλάτος, μήτε ὁπόσον μήκος τὸ φυτὸν ἐμβαλεῖν,
 μήτε ὅπως δὴ ἐν τῇ γῇ κείμενον τὸ φυτὸν, μάλιστα δὲ βλαστάνοι· ἴθι
 δὴ, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, μάθηναι ὅ, τι μὴ ὅπιστα σαχ· βοθύνους μὲν γὰρ
 οἷους ὁρύττοισι τοῖς φυτοῖς, οἷα δὲ ὅτι ἐώρεαχας, ἔφη καὶ πολλάκις, ἐγώ-
 γε ἔφην· ἥδη ἵνα οὖν αὐτῶν εἶδες βαθύτερον τριπόδου, σοδοί με
 Δί', ἐγώ γε ἔφην, πενήμιποδός· τί δέ, τὸ πλάτος ἥδη ἵνα τριπόδου
 πλέον εἶδες, σοδοί με Δί', ἔφην ἐγὼ, διπόδου· ἴθι δὴ, ἔφη, καὶ τόδε
 ἀπὸ κρινῶν μοι, ἥδη ἵνα εἶδες τὸ βάθος ἐλάττω διποδιάχ; σοδοί με
 Δί', ἔφην ἐγώ γε, τειημιποδός· καὶ γὰρ ὅξορύττοιτο ἀνσκαπτόμενα,
 ἔφην ἐγὼ, ταῖς φυταῖς, εἰ λίαν γε ἔτως ὅπιστα πολλῆς πεφυτευμένα εἴη· ὅ-
 κριν τῆτο μὲν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἰχθυόως οἶδα, ὅτι ἔτι βαθύτε-
 ρον πενήμιποδός ὁρύττοιεν, ὅτε βραχύτερον τειημιποδός· ἀνάλκη
 γὰρ, ἔφην ἐγὼ, τῆτο ὁρᾷ, ἔγωγε καταφαίεσθαι· τί δέ, ἔφη, ξηροτέραι καὶ
 ὑγροτέραι γλῶν γινώσκεις ὁρᾷ; ξηρὰ μὲν γούν μοι δοκεῖ, ἔφην ἐγὼ,
 εἶ, ἡ ὡρεῖ ἐν λυκαβητῶν, καὶ ἡ ταύτη ὁμοία· ὑγρὰ δέ, ἡ ἐν τῇ φα-

ληικῶν ἔξω, καὶ ἡ ταύτη ὁμοία. πότερον οὖν, ἔφη, ἐν τῇ ξηρᾷ αὐτὸ
 βαθύν ὁρύσσει βόθρον τὰ φυτὰ, ἢ ἐν τῇ ὑγρᾷ; ἐν τῇ ξηρᾷ, ἢ Δί',
 ἔφην ἐγώ. ἐπεὶ ἐν γὰρ τῇ ὑγρᾷ ὁρύττων βαθύν, ὕδωρ δὲ διείσκει, καὶ
 ὅσον αὐτὸ δυνάμει ἐπὶ ἐν ὕδατι φυτεύειν. καλῶς μοι δοκεῖς, ἔφη, λέγειν.
 ἔκω οὖν ἐπειδὴ ὁρωρυγμένοι ὦσιν οἱ βόθροι, ὅπνινκα δεῖ ὑπάρχειν ἐκεί-
 τερα τὰ φυτὰ, ἢ δὴ εἶδες. μάλιστα, ἔφην ἐγώ. σὺ οὖν βεβλήμενος ὡς
 τάχιστα φυῶν αὐτὰ, πότερον ὑποβαλὼν αὐτὸ τῆς γῆς τῆς εἰργασμέ-
 νης, οἷός τ' ἐν βλαστὸν τῷ κλήματος θάπτον χωρὶς ἀφ' τῆς μαλακῆς ἢ
 ἀφ' τῆς ὄρεος, εἰς τὸ σκληρόν. δὴλον, ἔφην ἐγώ, ὅτι ἀφ' τῆς εἰρ-
 γασμένης θάπτον αὐτὸ ἢ ἀφ' τῆς ὄρεος βλαστάνοι. ἔκω οὖν ὑποβλη-
 τία αὐτὸ εἶναι τὰ φυτὰ γῆ; ἢ δὲ ὁ μὲν, ἔφην ἐγώ. πότερον δὲ ὅσον τὸ
 κλήμα ὀρθὸν ὑπάρχει πρὸς τὸν ὄρεον βλέπον, ἢ γῆ μαλλον αὐτὸ ῥιζοῦσθαι
 αὐτὸ, ἢ καὶ πλάγιον ἢ ὑπὸ τῇ ὑποβεβλημένη γῆ τείναι αὐτὸ, ὡς το
 κείσθαι ὡς τὸ γάμμα ὑπὸ τῇ Δία. πλείονες γὰρ αὐτοὶ οἱ ὀφθαλ-
 μοὶ κτ' γῆς εἶεν. ἐκ δὲ τῆς ὀφθαλμῶν, καὶ αὐτὸ ὁρᾷ βλαστάνοντα τὰ
 φυτὰ. καὶ τοῖς κτ' τῆς γῆς οὖν ὀφθαλμοὶ ἡγεῖσθαι τὸ αὐτὸ τῷ το
 ποῖν. πολλὰ γὰρ φυομένων βλαστῶν τῆς γῆς, ταχὺ αὐτὸ καὶ ἰσχυρόν τὸ
 φυτὸν ἡγεῖσθαι βλαστάνειν. κτ' ταῦτα τοῖσι, ἔφη, καὶ πρὸς τοῦτων γι-
 νώσκων ἐμὲ τυγχάνεις. ἐπαμήσαο δὲ αὐτὸ μόνον, ἔφη, πλεονάζει, ἢ καὶ
 ὁξείας αὐτὸ μάλιστα πρὸς τὸ φυτὸν; ἔφην ἐγώ, νή Δί' ἐγώ. εἰ
 μὲν γὰρ μή σε σαγμένον εἶναι, ὑπὸ μὲν τῷ ὕδατος ὅτι οἷός τ' ὅτι πηλὸς αὐτὸ
 γίγνοιτο ἢ ἄσακτος γῆ, ὑπὸ δὲ τῷ ἡλίῳ ξηρὰ μέλει βυθοῦ ὥστε τὰ
 φυτὰ κίνδυνος ὑπὸ μὲν τῷ ὕδατος σήπεσθαι μὲν δὲ ὑγρότητα,
 αὐτάνεσθαι δὲ ἀφ' ξηρότητα, ἢ γρῶν χωνότητα τῆς γῆς, θερμανο-
 μένων τῆς φιλίας. καὶ πρὸς ἀμπέλων ἀρ' αὐτὸ σὺ γὰρ, ἔφη, φυτείας, ὡς
 Σώκρατες, τὰ αὐτὰ ἐμοὶ πόρτα γνώσκων τυγχάνεις ἢ καὶ συκῆν,
 ἔφην ἐγώ, ἔγωγε δεῖ φυτεύειν οἷμαι δὲ, ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος, καὶ τὰλλα
 ἀκρόδρυα πόρτα. τῆς γὰρ ἐν τῇ τῆς ἀμπέλου φυτείας καλῶς ἐχόν-
 των, ἢ αὐτὸ ἀποδοκιμάσας εἰς τὰς ἀγῆας φυτείας, ἢ αἶψα δὲ πῶς, ἔφην

ἐγώ, φυτεύουσιν, ὦ Ιχόμαχε. ἀποπειρά μου καὶ τὸ πρῶτον, ἔφη, μέλι-
 στα πόρτων ἐπιτάμνος· ὁρᾷς, μὲν γὰρ δὴ ὅτι βαθυτέρος ὀρύσσεται τῇ
 ἡμῶν βοῶν καὶ γὰρ τῷ ὁδοῦς μέλιστα ὀρύσσεται ὁρᾷς δὲ ὅτι
 παρέμνα πᾶσι τοῖς φυτευθεῖσι παρέσθιν· ὁρᾷς δὲ, ἔφη, τῶν φυτῶν
 πηλὸν τοῖς κεφαλαῖς πάσας ἐπιταμνόν, καὶ πόρτων τῶν φυτῶν
 ἐπερασμένον τὸ δῶν; ὁρᾷς, ἔφην ἐγώ, ταῦτα πόρτα· καὶ ὁρᾷ δὲ,
 ἔφη, ἡ αὐτὴν ἔγνωσκεις; ἢ τὸ ὄσρακον ἀγνοεῖς, ἔφη, ὦ Σώκρατες,
 πῶς δὲ ἐπὶ τῷ πηλοῦ δῶν καταθεῖται; μὲν δὲ Δί', ἔφην ἐγώ, ὁ δὲ
 ὦν εἶπας, ὦ Ιχόμαχε, ἀγνοῶ· ἀλλὰ πάλιν ἐννοῶ τί ποτε, ὅτε πάλιν
 ἤρου με συληθῆναι εἰ ἐπίσταμαι φυτεύειν, ὅκ' ἔφην· ἔγ' ἐδόχον
 ἔχειν δὲ εἰπεῖν ὁ δὲ ἦ δει φυτεύειν· ἐπεὶ δὲ με καὶ ὅτι ἔκαστον ἐπε-
 χείρησας ἐρωτῶ, ἀποκρίνομαί σοι, ὡς σὺ φῆς, ἅ τ' ἐγὼ σὺ γινώσκεις, ὁ δὲ
 νὸς λεγόμενος γεωργός· ἄρα, ἔφην, ὦ Ιχόμαχε, ἡ ἐρώτησις διδα-
 σκαλία ἐστίν; ἀρ' τί γὰρ δὲ, ἔφην ἐγώ, καταμανθάνω, ἢ με ἐπηρώτη-
 σαι ἔκαστα· ἀγὼν γὰρ με δὲ ὦν ἐγώ ἐπίσταμαι, ὁμοῖα τοῖς τοῖς ἐπι-
 δείκνεις, ἃ ὅκ' ἐνόμιζον ἐπίστασθαι, ἀναπειθεῖς οἱμαί ὡς καὶ ταῦτα
 ἐπίσταμαι· ἀρ' οὖν, ἔφη ὁ Ιχόμαχος, καὶ πᾶσι ζῆγυρσις ἐρωτῶν δὲ
 σε, πότερον καλὸν ἢ ἔ, διωαίμην δὲ σε πείσαι, ὡς ἐπίστασαι· ἀρ-
 δοκίμαζ' ἴα καλὰ καὶ τὰ κίβδηλα ζῆγυρσις; καὶ πᾶσι αὐλητῶν ἐρωτῶ,
 μὴ διωαίμην ἀναπείσαι ὡς ἐπίστασαι αὐλῆν; καὶ πᾶσι ζωγράφων
 καὶ τῶν ὁμῶν τοιούτων; ἴσως δὲ, ἔφην ἐγώ, ἐπὶ καὶ γεωργεῖν ἀνέπει-
 σαι, με ὡς ἐπιστήμων εἶμι, καὶ ὅτ' εἶδ' ὅτι ὁ δὲ πῶποτε με ἐδί-
 δαξε ταῦτα πλὴν τέχνῳ. ὅκ' ἐστὶ ταῦτ', ἔφη, ὦ Σώκρατες· ἀλλ'
 ἐγώ καὶ πάλαί σοι ἤερον ὅτι ἡ γεωργία, ἔγωγε φιλάεινδος πόδες ἐστὶ καὶ
 πορφύρα τέχνη, ὡς τε καὶ ὁρᾷς τὰς καὶ ἀκούοντες, ἐπιστήμονας βού-
 λουσι ποιῆναι πολλά· ἔφη, καὶ αὐτὴ διδάσκει, ὡς δὲ καλλιτά τις
 αὐτῇ χρῆται, αὐτὴ καὶ ἀμπελος ἀναβαίνουσα μὲν ἐπὶ τὰ δένδρα,
 ὅτ' ἐγὼ πῆ πλησίον δένδρον, διδάσκει ἰσάναι αὐτὴν· πᾶσι πετομένον-
 τα δὲ τὰ οἴναρα, ὅτ' ἐπὶ αὐτῇ ἀπαλοὶ οἱ βότρυες ὥς, διδάσκει

ἔσται ἔτι, ὡς δὲ ἄριστα μάχωντο, εἰ δέοι. τὸ τοιοῦτον γινώσκοντες,
 οἱ μὲν, ποιοῦσιν ἔτι, οἱ δὲ, ὅ, ποιοῦσι. φυλαχθεὶς ἀποδυτὲς ἴστασιν ὅτι
 βέλτερόν ἐστι καθεστάναι καὶ ἡμερῶς καὶ νυκτερῶς παρὰ τὴν τραπο-
 πέδον. ἀλλὰ καὶ τοῦτο οἱ μὲν ἐπιμελοῦνται ὡς ἔχει ἔτι, οἱ δὲ
 οὐκ ἐπιμελοῦνται, ὅταν τε αὖτε ἀφ' ἐκπορῶν ἴωσιν, πρὸν χαλε-
 πὸν ὁρῶν, ὅς τις ὅ, γινώσκει ὅτι παρὰ καταλαμβαίνει τὰ ἐπιχαιρα
 κρήσων, ἢ μή, ἀλλὰ καὶ τοῦτο οἱ μὲν ἐπιμελοῦνται οὕτω ποιῶν, οἱ
 δὲ οὐ. ἀλλὰ καὶ κόπρον λέγουσι μὲν πρῶτες, ὅτι ἄριστον εἰς γεωργίαν
 ἐστὶ καὶ ὁρᾶσι ὅ, αὐτομάτῃ γιγνομένη. ὁ μὲν ὅ, ἀκριβοῦντες ὡς
 γίγνεται, καὶ ῥάδην ὅ, πολλὴν ποιεῖν, οἱ μὲν, καὶ τοῦτο ἐπιμελοῦνται,
 ὅπως ἀπορρίπται, οἱ δὲ, παρὰ μελοῦσι. καίτοι ὕδωρ μὲν ὁ δῶν θεός
 παρ' ἑξῆς. τὰ δὲ κοῖλα πρῶτα, τέλματα γίγνεται, ἢ γῆ δὲ ὕλην παρ-
 ορίαν παρ' ἑξῆς. κατὰρ δὲ δεῖ τι πρῶτον, ὅ, μὴ γινώσκοντα ἀπορρίπται. αἱ δὲ
 οὐκ ποδῶν ἀπορρίπται, ταῦτα εἰς ἐμβάλλοι εἰς τὸ ὕδωρ, ὁ χρόνος ἡδὴ
 αὐτὸς δὲ ποιοῖ οἷς ἢ γῆ ἡδεταί. ποῖα μὲν γὰρ ὕλη, ποῖα δὲ γῆ ἐν ὕδατι
 στασίμῃ, ὅ, κόπρος γίγνεται, καὶ ὅποσα δὲ θεραπείας δεῖται ἢ γῆ,
 ὑπερτέρῃ τε ὅσα παρὰ τὸ ἀπορρίπται, ἢ ὅ, μὴ δεῖται παρὰ τὸ φυτεῖαν,
 καὶ ταῦτα γινώσκοντες μὲν πρῶτες, καὶ ὡς τὸ ὕδωρ ἐξάγεται πα-
 ρορίαν, καὶ ὡς ἢ ὅ, μὴ καλὰ ζεται μὴ γινώσκοντα πᾶσι τοῖς ἀνάλμοις τε καὶ
 ὑπερτίς καὶ ξηροῖς. ἀλλὰ καὶ τοῦτων ἐπιμελοῦνται οἱ μὲν, οἱ δὲ ὅ, εἰ
 δέ τις πρῶτα παρὰ τὸ ἀπορρίπται, τί δυνάται φέρειν ἢ γῆ, καὶ μήτε ἰδεῖν
 ἔχει καρπὸν μὴ δὲ φυτὸν αὐτῆς, μήτε ὅ, τὸ ἀπορρίπται πρῶτον ἀπορρίπται
 αὐτῆς ἔχει, οὐ πολὺ μὲν ἔχον γῆς πείραν λαμβάνει πρῶτον ἀπορρίπ-
 τῃ ἢ ἰππῶν, πολὺ δὲ ἔχον ἢ ἀπορρίπτῃ, οὐ γὰρ ὅ, τὸ ὅ, πᾶσι ἀπᾶν
 δείκνυσιν. ἀλλ' ἀπλῶς, αἱ τε δυνάται καὶ αἱ μὴ, ἀφ' ὧν ζεῖτε, καὶ
 ἀπὸ τῆς δοκίμης δέ μοι ἢ γῆ καὶ τοῖς κακοῖς τε καὶ καλοῖς, ὅ, ὅ, γινώσκει καὶ
 ὅ, ματὶ πρῶτα παρ' ἑξῆς, ἄριστα δεῖται. οὐ γὰρ ὡς παρὰ τὸ ἀπορρίπται
 χυμὸς τοῖς μὴ ἐργάζονται οἷς ἐστὶ παρὰ φαίσαται ὅ, τὸ ἐπὶ τῇ γῇ
 γὰρ δὲ πρῶτες οἶδασιν, ὅτι ὅ, πᾶν ὅ, ὅ, ποιῶν, ἀλλ' ἢ ἐν γεωργίᾳ

ὅτι ἁφῆς ψυχῆς κατήγερος κακῆς· ὡς μὲν γὰρ αὐτὸν διώκειτο ἀνδρῶν
 πρὸς ζῶντι ἀνδρὶ τῷ ὀπιτηδείων, οὐδεὶς τῷ αὐτῷ αὐτὸν πείχῃ· ὁ δὲ
 μήτε δῆλιν τέχην χρηματοποιὸν ὀπιτῶν, μήτε γεωργεῖν ἐργε-
 λων, φαιερὸν ὅτι κλέπτων, ἢ ῥάπτων, ἢ ποροσῶν ἀφαιροῦται
 βιοτεύειν, ἢ πόρρω πασιν ἀλόγιστος ὅτι· μέγα δὲ ἀφαιρῆς εἰς τὸ λυ-
 σιτελεῖν γεωργίας ἔφη καὶ μὴ λισιτελεῖν, ὅταν ὄντων ἐργαστήρων καὶ
 πλεόνων, ὁ μὲν ἔχῃ ἵνα ὀπιμύσῃ, ὡς τίς ὦραι αὐτῷ ἐν ταῖς ἐργασί-
 οῖς ἐργάται ὧσιν· ὁ δὲ μὴ ὀπιμύσῃται τούτῳ· ῥαδίως γὰρ ἀνὴρ εἰς τὸ
 τοῖς δέκα ἀφαιρῆς ἐν ὥρᾳ ἐργάζεσθαι· καὶ διῆος γε ἀνὴρ ἀφαι-
 ρῆς, τὰς πρὸ τῆς ὥρας ἀπένειμα· τὸ δὲ δὴ εἰς ῥαδιουργεῖν δι' ὅλης τῆς
 ἡμέρας τοῖς ἀνδρῶν, ῥαδίως τὸ ἡμῖν ἀφαιρῆς τῷ ἐργῷ πρὸς
 τὸς ὡς ὦρ καὶ ἐν τοῖς ὁδοπορείαις, τῷ εἰς τὰς ἀφαιροῦσιν, ἔστιν ὅτε
 τοῖς ἐκ τὸν σάδοις διώκειται ἀλλήλων ἀνδρῶν ποι τὰς τὰς ἀμφο-
 τεροι καὶ νέοι ὄντες, καὶ ὑγίαινοιτες, ὅταν ὁ μὲν πρὸς τὴν ὥρᾳ ὦρ-
 μηται βαδίζων, ὁ δὲ ῥαδιωνδῆ τῇ ψυχῇ, καὶ τῷ κρῖναι καὶ τῷ
 σκιάς ἀναπαύομενος τε καὶ θεώμενος, καὶ αὐρὰς θηρῶν μαλακῶς
 ἔτω δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐργοῖς πολὺ ἀφαιροῦσιν εἰς τὸ ἀνύπειν οἱ πρὸς τ-
 ποντες, ἐφ' ὃ ὦρ τεταγμένοι εἰσὶ, καὶ οἱ μὴ πρὸς τῶντες, ἀλλ' ὀεί-
 σοντες πρὸς τῆς τῷ μὴ ἐργάζεσθαι, καὶ ἐώμενοι ῥαδιουργεῖν· τὸ δὲ
 δὴ καὶ τὸ καλῶς ἐργάζεσθαι, ἢ κακῶς ὀπιμύσθαι, τῷ δὲ τὸ σά-
 ρον ἀφαιρῆς, ὅσον ἢ ὅλως ἐργάζεσθαι, ἢ ὅλως ῥαδιὸν εἶναι· ὅταν
 σκαπτόντων, ἵνα ὑλὴς καθαρά αἱ ἀμπελοὶ γίνωνται, ἔτω σκαπτοῦσιν
 ὡς τε πλείω καὶ καλλίω τίς ὑλὴν γίνεσθαι· πῶς ἔτῳς οὐκ ῥαδιὸν
 ἀνὴρ φήσας εἶναι; τὰ οὖν σίμω τεύοντα τοῖς οἴκοις, πολὺ μᾶλλον ταῦτα
 ὅτιν, ἢ αἱ λίαν ἀνεπισημοσύναι· τὸ γὰρ τὰς μὲν δαπνύας χωρὶς εἴτε
 λῆς ἐκ τῷ οἴκῳ, τὰ δὲ ἔργα μὴ τελεῖσθαι λισιτελεῶντας πρὸς τὴν
 δαπνύαν, ταῦτα ἔκτι δεῖ θάμνασθαι, εἰ ἀντὶ τῆς πειροχίας ἐ-
 δῆαν πρὸς ἔχεται· τοῖς γε μὲν τοῖς ὀπιμύσθαι διωκεμένοις, καὶ σίμω-
 τεταγμένοις γεωργοῖσι, ἀνυλικωτάτῳ χρηματίσιν ἀπὸ γεωργίας
 καὶ

καὶ αὐτὸς ἐπετιόδωκε, καὶ ἐμὲ ἐδίδαξεν ὁ πατήρ· ὅθεν ποιεῖ γὰρ εἰς
 χάριν ἐξοργασμένον ὠνέσθαι· ἀλλ' ὅς τις ἢ δι' ἀμύληαν, ἢ δι' ἀδυνα-
 μίαν τῷ κεκλήμενῳ, καὶ ἄργος καὶ ἀφύτευτος εἴη, τῶτον ὠνέσθαι
 περὶ μὲν τοῖς μὲν γὰρ ἐξοργασμένοις ἔφη, καὶ πολλοὺς ἄργους γί-
 γνεσθαι, καὶ ὅτι δίδωσι ὅσα ἔχουσιν· τοῖς δὲ μὴ ἔχουσιν ὅτι δίδωσι, ὅθεν ἡδύ-
 νας ὁμοίας ὁμοίως περὶ ἔχουσιν· ἀλλὰ πόρῳ κλήμα καὶ ἀρέμμα ὅ ὅτι
 ὅ βέλτιον ἰόν, τῶτο καὶ διφραίνην μάλιστα ὥστε· ὅθεν οὐκ ἔχουσιν πλείο-
 να ὅτι δίδωσι, ἢ χάριν ἐξ ἄργου πάμφορος γηγρόμνος· ὅ γὰρ ἴασι,
 ἔφη, ὡς ὦκατες, ὅτι τῆς ἄρχαιας ἡμῶν πολλοὺς πολλαπλασίους
 χάριν ἄξιους ἢ μῆτις ἡδὴ ἐποιήσαμεν, καὶ τῶτο, ὡς ὦκατες, ἔφη, ὅ-
 τω μὲν πολλοὺς ἄξιον ὅ ἐν γύμνασι· ὅτω δὲ καὶ μαθητῶν ῥάδον, ὥστε
 νικῶν ἀκούσας σὺ τῶτο, ἐμοὶ ὁμοίως ὅτις ἀμνος ἀπεί, καὶ δῆλον διδά-
 ξας εἰς βλάβην καὶ ὁ ἐμὸς δὲ πατήρ ὅτε ἐμαθε περὶ δῆλον τῶτο, ὅτε με-
 ριμῶν ὅρειν, ἀλλὰ ἀφ' οὗ φιλομαγείαν καὶ φιλοποσίαν, ὅτι γυ-
 μνασθῆναι ἔφη τοῖς τῶτο, ὅπως ἔχουσιν, ἢ ποιοῖ ἅμα, καὶ ὁ φελοῦ μνος
 ἡδιδιτοῦ γὰρ τοῖς, ἔφη, ὡς ὦκατες, φύσιν, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, φιλομαγεί-
 πατος ἀπιδωμένων ὁ ἐμὸς πατήρ, καὶ ἐγὼ μὲν τοῖς ἀκούσας τῶτο, ἡ ἐμὸς
 αὐτὸν ποτερε δὲ, ὡς ἰχθυόμαχον, ὅποσους ἐξοργάσατο χάριν ὁ πατήρ,
 πόρῳ ἐκέκλετο, ἢ καὶ ἀπεδίδωτο, εἰ πολὺ ἄργον βίβισται, καὶ
 ἀπεδίδωτο τῷ Δίῳ, ἔφη ὁ ἰχθυόμαχος· ἀλλὰ δῆλον τοῖς τοῖς ἀντεωνέτο
 ἄργον, ἀφ' οὗ φιλεργίαν, λέγας, ἐφίω ἐγὼ, ὡς ἰχθυόμαχος, τῶ ὅτι
 φύσιν ὅτι πατέρε φιλομαγείαν (εἴ), ὅθεν ἡσπον, ἢ οἱ ἐμπορεὶ φιλόσι-
 τείεισι, καὶ γὰρ οἱ ἐμπορεὶ ἀφ' οὗ σφόδρα φιλεῖν ὅτι σίτον, ὅπου δὴ
 ἀκούσωσι πλέσιν (εἴ), ἐκείσε πλέοισιν ἐπ' αὐτοῖς, καὶ Αἰγῶν καὶ Εὐξεί-
 νων καὶ Σικελικὸν πόντον ὡς ἄντες· ἐπειτα δὲ λαβόντες ὅπου δύνανται
 πλέσιν, ἄργισιν αὐτοῖς δῆλον τῆς θαλάττης, ὅτε αὐτὰ εἰς ὅ πλοῖον ἐν γέ-
 μνοις ἐν ὧν αὐτοῖς πλέοισι· καὶ ὅταν δεηθῶσι ἄργους, ὅσα εἰκὴ
 αὐτοῖς ὅπου δὴ τυγχῶσι ἀπέβλασιν· ἀλλ' ὅπου δὴ ἀκούσωσι ἡμῶν ὅσα τε
 μάλιστα ὅτι σίτον, ὅτε πλείους αὐτοῖς ποιοῦνται οἱ δὴ δεσποῖ, τοῖς τοῖς
 αὐτοῖς ἄργους ποῖα διδύασι· καὶ ὁ σὺς δὲ πατήρ, ὅτω πως εἰσὶ φιλο-

γεωργός ἐστι· παρὲς ταῦτα δὲ εἶπεν ὁ Ἰσχύμαχος, σὺ μὲν παῖς εἶ, ὦ
Σώκρατες, ἐγὼ δὲ καὶ φιλοκοδόμοις νομίζω ὁρᾶν ἤητον, οἵ τινες δὲ
ἀποδιδῶνται ἑξοικοδομοῦντες τὰς οἰκίας, εἴτ' ἀγῶας οἰκοδομοῦσι τὴν
Δία. ἐγὼ δέ γε σοι, ἔφην, ὦ Ἰσχύμαχε, ἐπομόσας λέγων, ἢ μὲν, πεισέμεν
σοι φύσιν νομίζην φιλεῖν ταῦτα πρὸς τὰς ἀφ' ὧν δὲ ὠφελεῖται νομίζω-
σιν ἀπάρ, ἐννοῶ γε, ἔφην, ὦ Ἰσχύμαχε, ὡς βῆ τῇ ὑποθέσει ὅσον ἔν-
δον βοηθοῦντα πρὸς ἐξήρησιν ὑπέθου γὰρ πλὴν γεωργικὴν τέχνην πασῶν
ἐστὶν ὁ μάλιστα ἀπὸ τοῦ καὶ νῦν ἐγὼ ἐκ πρῶτων ὧν εἴρηκας, τὸ τοῦ ἔργου
ἐξὲν πρὸς τὰ πασιν ὑπὸ σοῦ ἀναπέπεισμαι, τὴν Δι', ἔφη ὁ Ἰσχύμαχος·
ἀλλὰ τὸ δέ τοι, ὦ Σώκρατες, ὅτι πάσης κοινὸν ἔστι παρ' ἄλλοις, καὶ γεωρ-
γικῇ, καὶ πολιτικῇ, καὶ οἰκονομικῇ, καὶ πολεμικῇ, ὅτι δὲ ἄλλοι ἐστὶν, τὸ τοῦ
δὴ σκευομολογῶ σοι ἐγὼ, πολὺ διαφέρειν γνώμη, τοῖς ἑτέροις τῇ
ἑτέρων. οἳ καὶ ἐκ τελερῆς, ἔφη, ὅταν πελαγίζωσι, καὶ δέη παρ' αὐτῇ με-
ρίοις πλοῦς ἵσχυοντες, οἱ μὲν τῇ κελύων δυνάμει ταῦτα λέγουσιν
καὶ ποιεῖν, ὡς τε ἀκοναὶ τὰς ψυχὰς τῇ ἀνδραγαθίᾳ, ὅτι τὰς ἐθέλοντας
πονεῖν· οἱ δὲ, ὥς τε ἀγνώμονες εἰσιν, ὡς τε πλῆθος ἢ ἐκ διπλασίου χρόνου,
ὅταν αὐτὸν ἀνύτοις πλοῦς, ὅς οἱ μὲν, ἰδρυοῦντες καὶ ἐπαμνοῦντες ἀλλή-
λοις, ὅ, τε κελύων καὶ οἱ πειθομένοις ἐκ βαίνουσιν· οἱ δὲ, ἀνιδρωτὶ ἢ χειροί,
μισοῦντες ὅταν ὅτις ἀπὸ τοῦ καὶ μισοῦνται, καὶ τῇ ἐρατηγῶν ταύτῃ
διαφείρουσιν, ἔφη, οἱ ἑτέροις τῇ ἑτέρων· οἱ μὲν γὰρ, ὥς τε ποιεῖν ἐθέλον-
τας, ὥς τε κινδυνύουσαν πρὸς ἐξήρησιν, πείθεσθαι τε ὅτι ἀξιοῦντας ὅτι
ἐθέλοντας, ὅσον δὲ μὴ ἀνάγκη ἢ, ἀλλὰ καὶ μεγαλυνομήτους ὅτι τὰς
ἐναντίους αὐτῶν ὅτι δὲ αὐτοὶ ὅτι, ὅτι ἀγῶν ὅτι ὅτις ἀμύνοις
πρὸς ἐχθροῖς, μὴ ἢ τῇ ἀγῶν συμβαίνει· οἱ δὲ αὐτοὶ καὶ ἀγαθοὶ καὶ ὅτις
μονες ὅτις, τοῖς αὐτοῖς τοῖς, πολλάκις ὅτι καὶ ἀγῶν παρὰ λαμ-
βαίνοντες, ἀγῶν ὅτις τε ἐχθροῖς, ἀγῶν ὅτις καὶ πείθεσθαι οἰόμε-
νοις βέλτιον ἐστὶν, καὶ ἀγαλλομήτους ὅτι πείθεσθαι ὅτι ἐκαστον, καὶ σύμ-
παρ, ποιεῖν ὅτις δέησιν, ὅτι ἀγῶν ποιοῦντας· ἀλλ' ὡς παρ' ἰδιώ-
ταις ὅτις οἱς ἐγγίγνεται φιλοπονία τις, ὥς καὶ ὅτις παρ' ἐρατεύματι
ὑπὸ τῇ ἀγαθῶν ὅτις ἐγγίγνεται, καὶ ὅτις φιλοπονίᾳ καὶ ὅτις φιλο-

ἡμεῖς ἰφθίμοι καὶ λλοῖν ἡ ποιῶντες ὑποδ' ἄρχοντες· πρὸς ὃν ἡμεῖς
 οἱ δὲ ἄρχοντες ἀφ' ἑαυτῶν ἔπαισι οἱ ἐπὶ μὲν οἱ, ἔπειθ' ἑρρωμένους γε
 ἀρχόντες γίγνουν· ἔμμε Δί', ἔχ' οἱ δὲ αὐτῶν ἀείρεται τὸ σῶμα τῆς
 πατρὸς ἔχουσι, καὶ ἀκοντίζουσι, καὶ ὑξάδωσι ἀείρεται, καὶ ἵππων ἔχοντες ἄριστοι,
 ὡς ἰπποκώτατα ἢ πελτασκότατα περικινδυνύουσιν· ἀλλ' οἱ δὲ δύ-
 νωνται ἐμποιήσαι τοῖς στρατιώταις ἀκροαυμένην εἴη, ἔδ' ἔχ' πυρρὸς, ἔ-
 δ' ἔχ' πρὸς κινδύνους, τοῖσι δὲ δικάως δὲ ἡμεῖς καλῶς μεγαλογνώμο-
 νας, ὧς δὲ αὐτὰ γινώσκοντες πολλοὶ ἐπὶ πῶν, καὶ μεγάλη χεὶρ, εἰκότως
 οὗτος λέγειτο πορβύεσθαι, ὧς δὲ τῇ γνώμῃ πολλαὶ χεῖρες ὑπηρετεῖν ἐθέ-
 λουσι καὶ μέγας ὧς ὅτι οὗτος δὲ ἄρ, ὧς δὲ μέγας διώηται γνώμῃ δ' ἔ-
 παρξάσθαι μάλλον ἢ ῥώμῃ. ἔπειθ' ἐπὶ τοῖς ἰδίοις ἔργοις, δὲ τε
 ὅτι ἔργον ἧς ἐφ' ἑαυτῶν, δὲ τε καὶ ὅτι πρὸς τῆς, ὧς δὲ διώηται παρὰ
 μὲν καὶ ἐν τεταμένους πρὸ ἑαυτῶν εἰς τὸ ἔργον καὶ σῶμα καὶ, ὧς δὲ
 οἱ δὲ ὑποκινεῖται εἰσὶν ὅτι ἄρα καὶ, καὶ πολλὴν τὴν παροισίαν ποιῶ-
 ντες· τῷ δὲ δεσπότη ὅτι φανέντος, ὧς Σώκρτες, ἔφη, ὅτι τὸ ἔργον, ὧς τῆς
 διώει καὶ μέγας βλάψαι τὸν κακὸν τῶν ἐργατῶν, ἔμμε ἡμεῖς
 σαρ τὸν παρὰ θυμὸν, εἰ μὴ δὲν ὅτι δὴ λὸν ποιήσονται οἱ ἐργάται, ἐγὼ μὲν
 αὐτὸν οὐκ ἂν ἀγαθὸν, ἀλλ' ὃν δὲ ἰδόντες κινηθῶσι, καὶ μὲν οἱ ἐκείνῳ
 ἐμπεσῇ τῶν ἐργατῶν καὶ φιλοφιλία πρὸς ἀλλήλους, καὶ φιλοτιμία
 καὶ τίς ἔσται ἐκείνῳ, τῷ τὸν ἐγὼ φάμεν δὲ ἔχ' ἡμῶν βασιλικῶν καὶ
 ἔστι τῷ τὸ μέγιστον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἐν πρὸς τῶν ἐργῶν, ὅπου τί δὲ αὐτῶν
 παρὰ τῆς, καὶ ἐν γεωργίᾳ δὲ ὧς μὲν οἱ καὶ Δία τῷ τῷ γὰρ, ἡ ἐγὼ λέ-
 γω, ἰδόντα μαθεῖν εἴη, ὧς δὲ ἀπ' αὐτῶν ἀκούσμεν, ἀλλὰ καὶ παιδείας δεῖν
 φημι ταῖς αὐτὰ μὲν οἱ διωθήσεσθαι, καὶ φύσεως ἀγαθῆς ὑπὲρ ξαν, ἔ-
 μμε μέγιστον δὲ, τοῖον γινέσθαι ὧς γὰρ πᾶσι μοι δοκεῖ, ὧς τῷ τῷ ἀγαθόν
 αὐτῶν πρὸς τῶν, ἀλλὰ τοῖον, τὸ ἐπὶ λόντων ἄρχοντες φάμεν. φεῖδονται
 τοῖς ἀληθινῶς φροσιύῃ τετελεσμένοις. τὸ δὲ ἀκόντων τυραννῆς, δὲ
 δόσιν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐκ αἰ ἡγῶνται ἀξίους εἴη βιοτεύειν, ὡς τῷ τῷ
 πατρὸς ἐν αὐτοῦ λέγεται τὸν αἰετὸν ἄρχοντα ἀφ' ἑαυτοῦ φοβέμενος μὴ δὲ
 ἀποβάνῃ.

ΤΕΛΟΣ.

